

Vejledning til uddannelsesinstitutioner

Vejledning om udbud, tilrettelæggelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser m.v.

Marts 2019

Forord

Denne vejledning om udbud, tilrettelæggelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i fælles kompetencebeskrivelser er en gennemgang af reglerne på området.

Denne seneste opdatering har til formål at sikre, at vejledningen afspejler den ændrede AMU-bekendtgørelse, der trådte i kraft d. 1. januar 2019, de seneste ændringer til AMU-loven samt øvrige lovændringer på AMU-området. Den nye AMU-bekendtgørelse udmønter bl.a. en række initiativer, der er fastsat i trepartsaftens om styrket og mere fleksibel voksen-, efter- og videreuddannelse. I bekendtgørelsen er der navnlig fastsat nye regler om udbud, arkiv og annonceringspligt, indførelse af delmål, permanentgørelse af muligheden for kollektiv afkortning, IKV afholdt som fjernundervisning, et generelt prøvekrav på arbejdsmarkedsuddannelserne samt udformning og udstedelse af AMU-beviser. Hertil kommer en række mindre ændringer samt øvrig lovgivning, der vedrører uddannelsesinstitutionernes afholdelse af AMU. Herudover er der i juni 2018 udstedt en helt ny bekendtgørelse om AMU i fængsler og arresthuse.

Der er tale om en opdatering af hele vejledningen som følge af den ændrede lovgivning. Der er især sket større ændringer i afsnittene om tilrettelæggelse af strukturer og sammensatte forløb (afsnit 2.3.5), forvaltning af udbudsgodkendelse og fagligt miljø (afsnit 3), specialpædagogisk støtte (afsnit 3.5.4), normeret varighed (afsnit 4.3.3) og tilbud til tosprogede (afsnit 4.6). Desuden er der tilføjet helt nye afsnit om prøver og anden bedømmelse (afsnit 4.8), beviser og certifikater (afsnit 4.9) og afholdelse i fængsler og arresthuse (afsnit 4.7).

Vejledningen er målrettet offentlige og private uddannelsesinstitutioner, der er godkendt til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser.

Vejledningen uddyber love og bekendtgørelser på området og giver en sammenhængende beskrivelse af, hvad institutionerne skal være særligt opmærksomme på i forbindelse med afholdelse af arbejdsmarkedsuddannelser m.v.. Vejledningen indeholder desuden en oversigt over love og bekendtgørelser med relevans for området.

Der er udsendt en tilsvarende vejledning rettet mod efteruddannelsesudvalgene. Vejledningerne kan findes på Uddannelsesadministration.dk under opslaget ”vejledninger”. Tilsammen beskriver vejledningerne processen fra uddannelsesudvikling til gennemført og evalueret arbejdsmarkedsuddannelse og arbejdsdelingen mellem efteruddannelsesudvalg, uddannelsesinstitutioner og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Indhold

1. Vejledningens formål og indhold.....	5
2. AMU's opbygning, programansvar og lovgrundlag.....	7
2.1 Formål med AMU	7
2.2 Arbejdsmarkedsrelevante og landsdækkende kompetencer	8
2.3 Samarbejdsparter og opbygning af AMU.....	8
2.3.1 Fælles kompetencebeskrivelser som beskrivelsessystem.....	9
2.3.2 Jobområder og tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer	10
2.3.3 Arbejdsmarkedsuddannelser, delmål og enkeltfag i FKB	10
2.3.4 Handlingsorienteret målformulering	12
2.3.5 Tilrettelæggelse af strukturer og sammensatte forløb, herunder med delmål	13
2.4 Uddannelsesinstitutionernes programansvar	14
2.5 Oversigt over lovgrundlaget.....	15
2.5.1 Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.....	16
2.5.2 Lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.....	16
3. Forvaltning af udbudsgodkendelse og fagligt miljø	18
3.1 Udbudsrettigheder	19
3.1.1 Virksomhedsforlagt undervisning.....	20
3.1.2 Udlagt undervisning.....	21
3.1.3 Udlicitering.....	23
3.2 Udbudspligt	31
3.2.1 Imødekommelse af efterspørgsel.....	32
3.2.2 Udbudspolitik	32
3.2.3 Minimumsaktivitet	32
3.2.4 Annonceringspligt.....	33
3.2.5 Studieadministrativt system	34
3.2.6 Regnskab	34
3.3 Opretholdelse og ophør af udbud.....	35
3.3.1 Udbuddets overgang til en anden udbyder, fx ved fusion eller spaltning af en godkendt institution	36
3.4 Lokale uddannelsesudvalg	37
3.5 Uddannelsesinstitutionernes ansvar for udvikling af voksenpædagogisk, fagligt miljø.....	39
3.5.1 Lærernes kvalifikationer	39
3.5.2 Lærernes ansættelsesforhold.....	40
3.5.3 Undervisningsmateriale og udstyr.....	41
3.5.4 Specialpædagogisk støtte	42
4. Institutionernes vilkår for tilrettelæggelse og afholdelse af uddannelserne	44
4.1 Institutionernes markedsføring af arbejdsmarkedsuddannelser	46
4.2 Adgangsbetænelser, tilmelding og optagelse	49
4.2.1 Adgangsbetænelser	49
4.2.2 Tilmelding	51
4.2.3 Optagelse.....	51
4.3 Tilrettelæggelse og afholdelse.....	54
4.3.1 Afholdelsesformer.....	54
4.3.2 Sprog m.v.	56
4.3.3 Normeret varighed.....	57
4.3.4 Undervisningstid	58
4.3.5 Opsplittet undervisning.....	59
4.3.6 Fjernundervisning	59

4.3.7	Åbent værksted.....	61
4.4	Vurdering af basale færdigheder.....	62
4.5	Individuel kompetencevurdering (IKV).....	63
4.6	Tilbud til tosprogede.....	64
4.7	Afholdelse i fængsler og arresthuse.....	66
4.8	Prøver og anden bedømmelse.....	67
4.8.1	Beskrivelsen af prøverne.....	68
4.8.2	Afholdelse af prøver.....	70
4.9	Beviser og certifikater.....	75
4.9.1	Oversættelse af AMU-bevis til engelsk.....	77
4.10	Deltagerbetaling.....	78
4.10.1	Tillægspris for særlig tilrettelæggelse.....	79
4.10.2	Tillægspris for hold med færre kursister end det annoncerede minimumsantal.....	80
4.10.3	Afmeldegebyr.....	81
4.11	Indtægtsdækket virksomhed.....	82
4.12	Kvalitetssikring af undervisningen.....	84
4.12.1	Afsæt i en fælles definition af god kvalitet.....	84
4.12.2	Systematisk arbejde med kvalitet.....	84
4.12.3	Kvalitetsudvikling og -opfølgning ved brug af Viskvalitet.dk.....	84
4.12.4	Undervisningsministeriets tilsyn.....	85
4.13	Tilskudsindberetning.....	87
5.	Vilkår for kursister og virksomheder.....	87
5.1	VEU-godtgørelse.....	87
5.1.1	Uddannelsesinstitutionens ansvar vedrørende fejludbetalt VEU-godtgørelse.....	88
5.2	Tilskud til befordring.....	88
5.2.1	Uddannelsesinstitutionens ansvar vedrørende fejludbetalte befordringstilskud.....	89
5.3	Tilskud til kost og logi.....	89
5.3.1	Uddannelsesinstitutionens ansvar vedrørende fejludbetalte tilskud til kost og logi.....	90

1. Vejledningens formål og indhold

Denne vejledning om udbud, tilrettelæggelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser m.v. retter sig til ledere, lærere og administrative medarbejdere på de offentlige og private uddannelsesinstitutioner, der er godkendt til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser. Vejledningen har til formål at bidrage til, at der på institutionerne er et fælles grundlag for de strategiske beslutninger om AMU-indsatsen og for selve undervisningens gennemførelse.

Arbejdsmarkedsuddannelser udvikles og beskrives af efteruddannelsesudvalg og godkendes af Undervisningsministeriet, når der konstateres et udækket behov for kvalificeringsmuligheder inden for ufaglærte eller faglærtes jobområder.

Hver arbejdsmarkedsuddannelse udvikles inden for en faglig ramme i en fælles kompetencebeskrivelse, som ligeledes afgør, hvilke institutioner der bliver godkendt til udbud af uddannelsen. Hver arbejdsmarkedsuddannelse har desuden en økonomisk ramme med et taxametertilskud og en deltagerbetaling.

For at sikre at arbejdsmarkedsuddannelserne bliver udbudt til medarbejdere, virksomheder og ledige, der har behov for de pågældende kompetencer, følger der med godkendelsen til udbud en forpligtelse til at markedsføre og afholde arbejdsmarkedsuddannelser i et omfang, der passer til behovet.

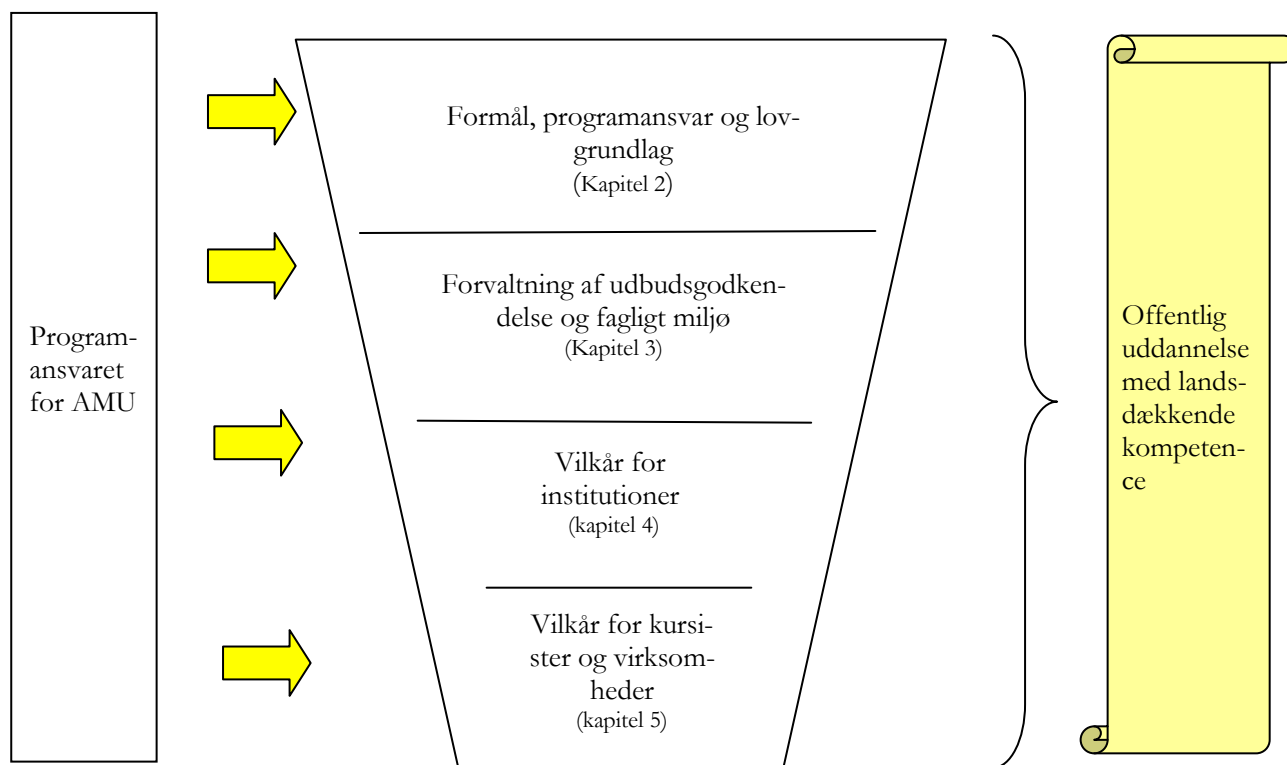
Inden for disse rammer og inden for lovens formål og rammevilkår er det den enkelte uddannelsesinstitution forpligtet at omsætte den enkelte arbejdsmarkedsuddannelse til undervisning, som er aktuell og relevant i forhold til medarbejdernes og virksomhedernes behov. Institutionerne skal således træffe beslutning om lærernes kompetencer i forhold til den enkelte arbejdsmarkedsuddannelse, om undervisningsmateriale, om undervisningens udstyr og om hvilken afholdelsesform, der er mest attraktiv i forhold til medarbejdernes og virksomhedernes behov. Uddannelsesinstitutionen skal desuden afholde og bedømme de prøver, der er tilknyttet den enkelte arbejdsmarkedsuddannelse.

Uddannelsesinstitutionerne har hermed et programansvar i forhold til markedsføringen af uddannelserne og gennemførelsen af den konkrete undervisning. Dette programansvar forudsætter en strategisk satsning fra de enkelte uddannelsesinstitutioner.

Der er lagt vægt på, at lovgivningen sikrer lige vilkår for institutionerne og brugerne, og at den strategiske satsning på AMU også fører til den ønskede AMU-aktivitet. Dette har fundet udtryk i ministeriets udbudsgodkendelser og i forskellige konkrete afgørelser. Overtrædelse af de gældende regler vil føre til en sanktion, og en konsekvens kan være, at den pågældende institution mister sin godkendelse til udbud af den fælles kompetencebeskrivelse, som er grundlag for den uddannelsesaktivitet, hvor regelsættet ikke er overholdt samt evt. andre godkendelser.

Institutionernes samlede programansvar består af en række delelementer, som er sammenfattet i følgende figur, som også illustrerer vejledningens opbygning:

Figur 1: Programansvaret for AMU og vejledningens opbygning.

I vejledningens kapitel 2 præciseres det overordnede programansvar, formålet med AMU og indholdet i de fælles kompetencebeskrivelser. Desuden gives en oversigt over lovgrundlaget for AMU.

I kapitel 3 er udgangspunktet de rettigheder og pligter, der knytter sig til en udbudsgodkendelse til en fælles kompetencebeskrivelse. Det drejer sig om forvaltningen af udbudsgodkendelsen, samarbejdet med de øvrige aktører samt forventninger til det faglige og pædagogiske miljø.

I kapitel 4 sættes fokus på institutionernes administrative forpligtelser, når de fælles kompetencebeskrivelser skal omsættes til konkret undervisning, og på institutionernes vilkår for tilrettelæggelsen af arbejdsmarkedsuddannelser og afholdelse af prøver. De enkelte opgaver indplaceres i forhold til de særlige muligheder, der findes på området.

I kapitel 5 beskrives kursisters og virksomheders muligheder for subsidier under arbejdsmarkedsuddannelser. Det drejer sig om VEU-godtgørelse samt tilskud til hhv. kost, logi og befordring.

2. AMU's opbygning, programansvar og lovgrundlag

2.1 Formål med AMU

[Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#) § 1 (uddrag):

”Uddannelsesindsatsen har til formål i kombination med beskæftigelse og uddannelse efter anden lovgivning at dække samfundets behov for grundlæggende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer. Den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse skal

- 1) bidrage til at vedligeholde, udbygge og forbedre deltagernes kvalifikationer i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov og bidrage til deltagernes videre kompetenceudvikling.
- 2) medvirke til at afhjælpe omstillings- og tilpasningsproblemer på arbejdsmarkedet i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov på kortere og længere sigt.
- 3) give voksne muligheder for at forbedre såvel erhvervskompetencen som den personlige kompetence gennem mulighederne for at opnå grundlæggende formel kompetence inden for erhvervsrettet grunduddannelse.”

Formålet med AMU er at bidrage til at fastholde og videreudvikle arbejdsstyrkens kompetencer og sikre, at ufaglærte og faglærte er bedst muligt rustet til udfordringerne på det nutidige og fremtidige arbejdsmarked. Med andre ord er AMU's funktion at give ufaglærte og faglærte mulighed for at udvikle deres faglige kompetencer i forhold til kravene på arbejdsmarkedet. Ufaglærte og faglærte kaldes også AMU-målgruppen.

Konkurrencedygtige private og offentlige virksomheder forudsætter et højt kompetenceniveau blandt medarbejderne. Der er derfor fokus på at styrke voksen- og efteruddannelsesindsatsen for alle på arbejdsmarkedet, og der er særligt fokus på de kortest uddannede. Undersøgelser viser, at kortuddannede er mindre motiverede for voksen- og efteruddannelse end personer med en videregående uddannelse¹. Samtidig er ufaglærte og faglærte, som ikke har udviklet deres kompetencer i løbet af deres arbejdsliv, blandt de mest udsatte, når der sker omlægninger i virksomhedernes produktion, eller når virksomheder lukker.

Med AMU stiller samfundet gode muligheder for kompetenceudvikling af medarbejderne til rådighed for dermed at bidrage til fortsat udvikling og vækst - ikke kun i den enkelte virksomhed, men i det danske samfund som helhed. AMU indtager dermed en central placering i forhold til behovet for livslang læring. Virksomhederne svarer i en ny undersøgelse, at kvaliteten og relevansen af uddannelserne er de mest afgørende parametre i virksomhedernes valg af udbydere af kompetenceudviklingsaktiviteter². Dette understreger vigtigheden af, at udbydere har fokus på at sikre et målrettet og fleksibelt AMU-udbud af høj kvalitet.

---

¹ Livslang opkvalificering og uddannelse for alle på arbejdsmarkedet – rapport fra trepartsudvalget, 2006, Analyse af individers og virksomheders brug af voksen- og efteruddannelser, Epinion 2017

² Analyse af individers og virksomheders brug af voksen- og efteruddannelser, Epinion 2017

2.2 Arbejdsmarkedsrelevante og landsdækkende kompetencer

[Bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#) § 7 stk. 4:

”Arbejdsmarkedsuddannelse giver landsdækkende arbejdsmarkedsrelevant kompetence og kan give merit til de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser.”

Det er afgørende, at en arbejdsmarkedsuddannelse fører til samme kompetence, uanset på hvilken uddannelsesinstitution den er erhvervet, da et af formålene med arbejdsmarkedsuddannelserne er at give faglærte og ufaglærte kompetencer, som kan anvendes bredt på arbejdsmarkedet og ikke alene i den virksomhed, som deltageren aktuelt arbejder i.

Arbejdsmarkedsuddannelser har derfor et arbejdsmarkedsrelevant uddannelsesindhold, der kan anvendes bredt i branchen. Undervisningen må ikke tilrettelægges således, at den får karakter af konsulenthjælp rettet mod den enkelte virksomheds konkrete forhold. Dette er forudsætningen for, at uddannelse inden for arbejdsmarkedsuddannelseslovens rammer ikke EU-retligt betragtes som støtte til den virksomhed, hvis medarbejdere uddannes. Tilskud og andre vilkår er dermed ikke underlagt de begrænsninger, som gælder for statsstøtte til virksomheder jf. formålsbestemmelsen i lov om arbejdsmarkedsuddannelser mv.

Kurser, der har specifikke forhold i den enkelte virksomhed som mål, kan ikke afholdes som arbejdsmarkedsuddannelse. De skal i stedet gennemføres som indtægtsdækket virksomhed (IDV), hvis de afholdes af en institution, der er godkendt til at afholde arbejdsmarkedsuddannelse (læs mere om regler for IDV i afsnit 4.11).

I undervisningen kan der inddrages cases fra en eller flere konkrete virksomheder. Det er dog en grundlæggende forudsætning 1) at de centralt godkendte handlingsorienterede uddannelsesmål nås, 2) at undervisningen fører til samme landsdækkende kompetence for alle deltagere og, 3) at undervisningen ikke gennemføres med henblik på produktion for deltagerens virksomhed.

Arbejdsmarkedsuddannelser, der gennemføres virksomhedsforlagt, skal - som arbejdsmarkedsuddannelser altid skal - gennemføres med henblik på de godkendte uddannelsesmål, i overensstemmelse med AMU-lovens formål og bestemmelser og i overensstemmelse med AMU's administrative regler.

Den landsdækkende arbejdsmarkedsrelevante kompetence dokumenteres gennem afholdelse af prøver/bedømmelse af deltagerne og udstedelse af AMU-bevis. Der udstedes AMU-bevis til deltagere, der har bestået prøven. For uddannelser, hvor der ikke er tilknyttet en prøve, udstedes der AMU-bevis til deltagere, der vurderes til at have nået det fastsatte mål med arbejdsmarkedsuddannelsen.

2.3 Samarbejdsparter og opbygning af AMU

AMU realiseres i et samarbejde mellem Undervisningsministeriet, arbejdsmarkedets parter repræsenteret i efteruddannelsesudvalgene (EUU), Rådet for Voksen- og Efteruddannelse (VEU-rådet) samt de offentlige og private uddannelsesinstitutioner, som udbyder AMU. De forskellige roller og opgaver i forhold til AMU er fastsat i lovgivningen, og de udvikles og udfoldes i det daglige samarbejde.

2.3.1 Fælles kompetencebeskrivelser som beskrivelsessystem

Lovgivningen regulerer samarbejdet om et beskrivelsessystem bygget op omkring fælles kompetencebeskrivelser (FKB)³.

Beskrivelsessystemet har følgende hovedfunktioner:

- At afgrænse og beskrive de områder på AMU-målgruppens arbejdsmarked, hvortil EEU kan udvikle erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse (AMU)
- At afgrænse hvilke arbejdsmarkedsuddannelser, der kan godkendes, samt give grundlag for tilkobling af fag fra erhvervsuddannelser (EUD)
- At danne grundlag for Undervisningsministeriets godkendelse af uddannelsesinstitutioner til udbud
- At danne grundlag for institutionernes udbud af arbejdsmarkedsuddannelser/enkeltfag i FKB
- At danne grundlag for institutionernes tilrettelæggelse af AMU-undervisningen og bedømmelse af deltagernes målopfyldelse
- At danne grundlag for institutionernes vurdering og anerkendelse af en persons individuelle kompetencer (IKV i AMU).

Efteruddannelsesudvalgene udvikler løbende nye fælles kompetencebeskrivelser, som godkendes af Undervisningsministeriet efter udtalelse fra VEU-rådet.

De fælles kompetencebeskrivelser er tænkt som en ramme om et fleksibelt og dynamisk tilbud af uddannelser, som hurtigt kan opfange udviklingen på arbejdsmarkedet, og som sikrer det bedst mulige samspil mellem læringsmiljøet i uddannelsesinstitutionen og læringsmiljøet på arbejdspladserne.

De fælles kompetencebeskrivelser består af to hovedelementer: 1) jobområdet med tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer (TAK) og 2) arbejdsmarkedsuddannelser og udvalgte enkeltfag fra erhvervsuddannelserne.

Betegnelsen ”fælles” kompetencebeskrivelser er et udtryk for, at den beskrevne kompetenceudvikling kan opfyldes enten gennem deltagelse i en arbejdsmarkedsuddannelse eller gennem deltagelse i et enkeltfag fra en erhvervsuddannelse, der er tilkoblet en FKB (Disse benævnes i det følgende ”enkeltfag i FKB”).

AMU omfatter aktuelt ca. 140 fælles kompetencebeskrivelser, som tilsammen har tilkoblet ca. 3400 arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag.

Alle aktuelle oplysninger om fælles kompetencebeskrivelser og arbejdsmarkedsuddannelser fremgår af Uddannelsesadministration.dk. Institutionerne opfordres til at abonnere på den ugentlige rapport fra www.uddannelsesadministration.dk for herigennem løbende at modtage oplysninger om nye fælles kompetencebeskrivelser og/eller nye arbejdsmarkedsuddannelser, delmål og enkeltfag i fælles kompetencebeskrivelser, tilknytning af prøver, flytning til arkiv samt om nedlæggelse af fælles kompetencebeskrivelser og/eller arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB.

---

³ I Vejledning til efteruddannelsesudvalgene findes en mere udførlig gennemgang af beskrivelsessystemet med fokus på FKB, TAK, kernemål, tilkoblede mål, delmål, enkeltfag, fælleskatalog mm. Vejledningen kan findes på uddannelsesadministration.dk under vejledninger, vejledninger for AMU.

2.3.2 Jobområder og tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Et jobområde er en beskrivelse af et område på AMU-målgruppens arbejdsmarked. Jobområdet kan omfatte en eller flere brancher. Til jobområdet beskrives et antal tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer (TAK'er). Efteruddannelsesudvalgene beskriver jobområder og TAK'er inden for deres respektive uddannelsesområder.

Jobområderne skal afspejle udviklingen af arbejdsmarkedets teknologi og organisering, og derfor må efteruddannelsesudvalgene løbende beskrive nye jobområder og nedlægge andre. Beskrivelsen skal favne bredden i jobområdet og være dækkende både for spidsvidsvirksomheder og for mere traditionelle virksomheder.

Hvert jobområde beskrives med følgende punkter:

- Definition af jobområdet. Jobområdet beskrives ved områdets produkter eller ydelser, ved beskrivelse af materialer, arbejdsmetoder, produktion, arbejdsprocesser og/eller arbejdsopgaver. Endvidere beskrives en eller flere medarbejdergrupper, som er typiske for jobområdet.
- Typiske arbejdspladser inden for jobområdet, herunder virksomhedernes typiske størrelser, produktionens organisering i jobfunktioner, teknologiudviklingen på området samt andre særlige forhold for arbejdspladserne.
- Medarbejderne på arbejdspladserne inden for jobområdet. Her beskrives de typiske kompetencer hos de grupper af medarbejdere, som indgår i jobområdet. Endvidere kan omtales eventuelle muligheder for jobudvikling.
- Arbejdsorganisering på arbejdspladserne inden for jobområdet. Her beskrives den produktion og de arbejdsprocesser, som arbejdet på området består af.

Jobområdets tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer er beskrivelsen af kompetencer, som på et samlet niveau er nødvendige for udførelsen af en større del af arbejdet i jobområdet. Kompetencerne kan tage udgangspunkt i jobområdets produktion og ydelser eller i den måde, arbejdet i jobområdet er organiseret. Der kan være tale om kompetencer, der anvendes inden for enkelte funktioner i jobområdet, eller kompetencer, der er mere eller mindre fælles for hele jobområdet.

Beskrivelsen af jobområdet og dets tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer udgør rammen for udvikling og tilkobling af alle arbejdsmarkedsuddannelser og/eller enkeltfag, og sætter rammen inden for hvilken institutionerne kan og må udbyde, tilrettelægge og gennemføre arbejdsmarkedsuddannelse.

2.3.3 Arbejdsmarkedsuddannelser, delmål og enkeltfag i FKB

Hver fælles kompetencebeskrivelse (FKB) består af en række tilknyttede arbejdsmarkedsuddannelser og evt. enkeltfag, som er udviklet og beskrevet af efteruddannelsesudvalg inden for de respektive FKB'ers jobområder. Arbejdsmarkedsuddannelserne kan være udviklet til den pågældende FKB's jobområde (kernemål) eller kan være tilknyttet fra andre FKB'er. Desuden er en fælles kompetencebeskrivelse faglig ramme om arbejdsmarkedsuddannelser, der retter sig mod erhvervelse af generelle og tværgående kompetencer, der også er relevante for jobområdet, også kaldet uddannelser fra fælleskataloget (læs mere nedenfor).

FKB'erne og de tilknyttede arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag udgør det faglige indhold i og grundlag for skolernes udbud, og bruges af uddannelsesinstitutionerne som grundlag for udvikling af institutionens faglighed inden for området.

Hvis en ny fælles kompetencebeskrivelse erstatter en tidligere fælles kompetencebeskrivelse, kan den nye fælles kompetencebeskrivelse overtage den tidligere fælles kompetencebeskrivelses tilknyttede arbejdsmarkedsuddannelser.

Arbejdsmarkedsuddannelser

En arbejdsmarkedsuddannelse er en beskrivelse af en eller flere job-/arbejdsfunktioner, der kan findes i et jobområdes arbejdsmarkedsrelevante kompetencer (TAK'er). Undervisningens konkrete indhold kan variere, men arbejdsmarkedsuddannelsen udbydes, gennemføres og bedømmes i forhold til uddannelsens centralt godkendte handlingsorienterede målformulering, der lægger rammerne for blandt andet valg af undervisningens indhold (læs mere i afsnit 2.3.4).

Enkeltfag

Et enkeltfag er ”en fagligt afgrænset del af en uddannelse, hvortil der er knyttet en prøve, eksamen eller selvstændig bedømmelse i øvrigt”, jf. § 2, stk. 4, i lov om åben uddannelse. Efteruddannelsesudvalgene kan tilkoble udvalgte enkeltfag fra erhvervsuddannelserne til de fælles kompetencebeskrivelser. Dermed udnytter AMU-systemet den uddannelsesudvikling, der finder sted i EUD-systemet, ligesom arbejdsmarkedsuddannelser kan optages som fag i EUD på de faglige udvalgs initiativ. Herved undgås også dobbeltudvikling af uddannelser, og der sker en understøttelse af koblingen mellem AMU- og EUD-området.

Enkeltfag tilkobles fælles kompetencebeskrivelser med den målbeskrivelse, de har i erhvervsuddannelsen. Når et enkeltfag tilkobles en FKB kan enkeltfaget afholdes under de vilkår, der gælder for arbejdsmarkedsuddannelser. Varighed og bedømmelse følger bestemmelserne i den erhvervsuddannelse, som faget er en del af.

Delmål

Efteruddannelsesudvalget kan vælge at opdele en arbejdsmarkedsuddannelse i delmål, som kan gennemføres og afprøves selvstændigt og/eller i kombination med andre delmål, hele arbejdsmarkedsuddannelser samt kurser på andre niveauer. Et delmål udgør en indholdsmæssig delmængde af det samlede fastsatte mål for arbejdsmarkedsuddannelsen. Det kan være hele arbejdsmarkedsuddannelsen eller dele af den, der er opdelt i delmål. Enkeltfag kan ikke være opdelt i delmål. Der gælder *de samme regler* for delmål som for hele arbejdsmarkedsuddannelser. Når der i denne vejledning beskrives, hvilke regler og rammer der gælder for arbejdsmarkedsuddannelser, indbefatter det således også delmål af arbejdsmarkedsuddannelser, med mindre andet er angivet.

Uddannelser fra fælleskataloget

Arbejdsmarkedsuddannelser, der retter sig mod erhvervelse af generelle og tværgående kompetencer, og som af et efteruddannelsesudvalg eller Undervisningsministeriet vurderes til at være relevant at anvende indenfor flere eller alle jobområder, er samlet i såkaldte fælleskataloger. Fælleskatalogerne er ikke FKB'er, men en administrativ samling af arbejdsmarkedsuddannelser og ingen uddannelsesinstitution kan derfor blive godkendt til at udbyde fælleskatalogerne. Godkendelse til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser i fælleskataloget gives altid i tilknytning til en FKB, som definerer det jobområde, uddannelserne kan udbydes og markedsføres i forhold til (se også afsnit 3 og 4.1). Arbejdsmarkedsuddannelserne i fælleskatalogerne kan være udviklet af undervisningsministeriet eller et efteruddannelsesudvalg.

De arbejdsmarkedsuddannelser, der er behov for at kunne anvende på alle AMU's jobområder, f.eks. de særlige arbejdsmarkedsuddannelser til flygtninge og indvandrere, er samlet i det obligatoriske fælleskatalog og er tilknyttet alle fælles kompetencebeskrivelser. Øvrige tværgående arbejdsmarkedsuddannelser er samlet i det frivillige fælleskatalog. Hvis der opstår behov på et jobområde for kompetencerne i en arbejdsmarkedsuddannelse i det frivillige fælleskatalog, kan udvalget ansøge om at få tilknytte arbejdsmarkedsuddannelsen til den fælles kompetencebeskrivelse for jobområdet.

Udækkede behov

Hvis en godkendt uddannelsesinstitution, f.eks. gennem kontakt til medarbejdere eller virksomheder, bliver opmærksom på, at AMU-målgruppen har et behov for erhvervsrettet kompetenceudvikling, som ikke er dækket af en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag i FKB, kan institutionen henvende sig til det relevante efteruddannelsesudvalg, som derefter vil tage stilling til, om der er grundlag for at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse på området.

2.3.4 Handlingsorienteret målformulering

En arbejdsmarkedsuddannelse beskrives med en handlingsorienteret målformulering, der afgrænser den job-/arbejdsfunktion, som uddannelsen skal kompetenceudvikle til. Den handlingsorienterede målformulering kan endvidere indeholde forhold og perspektiver, som er en forudsætning for udøvelsen af job-/arbejdsfunktionen, hvis efteruddannelsesudvalget vurderer, at der er et behov for at skærpe opmærksomheden herpå. Som udgangspunkt overlades det dog til den uddannelsesinstitution, der gennemfører undervisningen, at vurdere hvilke forhold og perspektiver, der skal vægtes i forhold til undervisningen på det enkelte hold. Dog med hensyntagen til indholdet i den afsluttende prøve, såfremt der er tilknyttet en prøve til arbejdsmarkedsuddannelsen.

Det er institutionernes ansvar at vælge den mest relevante afholdelse og tilrettelæggelse i forhold til et givent udbud. Derfor indeholder handlingsorienterede målformuleringer ikke anvisninger på undervisningens afholdelse og tilrettelæggelse. Undervisningen skal dog altid afspejle den handlingsorienterede målformulering og sigte mod, at målgruppen får gode muligheder for at gennemføre uddannelsen.

Undervisningen i en arbejdsmarkedsuddannelse kan omfatte teoretisk viden og/eller metodiske kvalifikationer, som er en forudsætning for udførelsen af funktionen, men som ikke nævnes i den handlingsorienterede målformulering, da disse forudsætninger opfattes som en naturlig del af jobfunktionen. Det er en del af uddannelsesinstitutionens opgave at tilrettelægge undervisningen, således at den nødvendige teoretiske viden og de nødvendig faglige metodiske kvalifikationer kan opnås gennem undervisningen.

Hvis institutionen er usikker på, eksempelvis hvilke forhold og perspektiver der skal inddrages i undervisningen, hvilket niveau der sigtes til med en handlingsorienteret målformulering, eller om funktionen skal udføres af faglærte eller ufaglærte medarbejdere, kan institutionen finde nærmere informationer i den FKB, som uddannelsen er tilknyttet. I FKB'ens beskrivelse af jobområdet og de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer kan institutionen få afklaret, i hvilken sammenhæng den handlingsorienterede målformulering er tænkt ind, samt hvem der er målgruppen for undervisningen.

I den handlingsorienterede målformulering beskrives ikke generelle arbejdsmarkedskompetencer. Med dette menes kompetencer, som er en grundforudsætning for at fungere på arbejdsmarkedet, f.eks. at kunne møde til tiden, efterkomme en ordre, modtage og give en besked samt have relevante basale skoleforudsætninger. Det forudsættes, at medarbejderne i AMU-målgruppen er i besiddelse af disse kompetencer.

Arbejdsmarkedsuddannelser kan heller ikke rette sig mod medarbejdernes personlighed eller deres psykiske og sociale forhold, hvorfor disse forhold ikke beskrives i den handlingsorienterede målformulering og ikke kan indgå i undervisningen. Målformuleringer skal have et erhvervsrettet sigte, og tilrettelæggelsen skal afspejle dette.

2.3.5 Tilrettelæggelse af strukturer og sammensatte forløb, herunder med delmål.

Hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse fører til en afsluttet kompetence i forhold til det beskrevne job/arbejdsfunktion. Dette gælder også delmål af arbejdsmarkedsuddannelser. For at give muligheder for kompetenceudvikling til en bredere jobfunktion kan efteruddannelsesudvalg sammensætte flere arbejdsmarkedsuddannelser og/eller delmål til en struktur. Strukturer kan for nogle medarbejdergrupper være et tilbud om grundlæggende kvalificering, som kan medvirke til at forbedre deres tilknytning til arbejdsmarkedet.

Et efteruddannelsesudvalg kan ligeledes beskrive en struktur inden for et jobområde i de tilfælde, hvor den enkelte arbejdsmarkedsuddannelse ikke i sig selv opfylder behovet for fagrettet efteruddannelse i forhold til en given arbejdsfunktion, men hvor behovet kan dækkes ved, at en række arbejdsmarkedsuddannelser indgår i en struktur. Der kan ligeledes beskrives strukturer, som kan føre frem til en certificering, en kontraktuddannelse eller en erhvervsuddannelse/euv.

Institutionerne kan med de arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB, de er godkendte til at udbyde, ligeledes sammensætte forløb af flere uddannelser og eller delmål, der fører til en bredere jobfunktion, som efterspørges af det lokale arbejdsmarked. I disse strukturer kan også indgå almene uddannelser, uddannelser på andre niveauer samt uddannelser afholdt som indtægtsdækket virksomhed (IDV). For sidstnævnte skal dette dog ske i overensstemmelse med IDV-reglerne, herunder de særlige bestemmelser vedr. markedsføring, m.v. (læs mere om reglerne for IDV i afsnit 4.11). Undervisningsministeriet ser gerne, at institutionerne i forbindelse med markedsføringen af uddannelsesforløb tydeliggør mulighederne for at opnå samlede kompetencer på arbejdsmarkedet.

Muligheden for at sammensætte delmål af arbejdsmarkedsuddannelser øger fleksibiliteten i udbuddet og give institutionerne bedre muligheder for at tilpasse indholdet i konkrete uddannelsesforløb og tværgående branchepakker i forhold til virksomhedernes og deltagerens behov.

Når uddannelsesinstitutioner sammensætter uddannelser eller delmål af uddannelser til forløb, eller når uddannelsesinstitutioner gennemfører arbejdsmarkedsuddannelser i en struktur udviklet af efteruddannelsesudvalg, skal hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse og/eller delmål som sædvanlig markedsføres med titel og kode. Uddannelsesinstitutionen kan dog, hvis det skønnes, at der er behov for det, give kursusforløbet en fælles titel. Den fælles titel skal være loyal over for hensigten med AMU-systemet. Overskriften må ikke knytte forløbet til et konkret produkt for eksempel et it-program. Såfremt der indgår andre uddannelsestyper, eksempelvis uddannelser på andre niveauer, skal dette fremgå tydeligt af markedsføringen, og undervisning på arbejdsmarkedsuddannelserne må ikke sammenblandes med undervisningen på øvrige typer af uddannelse.

Ved sammensatte forløb skal institutionen desuden sikre sig, at mål, regler og vilkår for afholdelse og tilrettelæggelse af arbejdsmarkedsuddannelser overholdes for hver enkel af de uddannelser eller delmål af uddannelser, der indgår i det sammensatte forløb. Fraviges nogle af disse, er der ikke længere tale om tilskudsberettigede uddannelser.

Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at personer, der ikke har brug for alle uddannelser i forløbet, har mulighed for at deltage i dele af forløbet, eller kan få deres uddannelsesønske imødekommet inden for en rimelig tid enten på institutionen eller på en anden nærtliggende uddannelsesinstitution.

Både de strukturer, som er udviklet af efteruddannelsesudvalg, og de forløb, som institutionerne selv sammensætter, kan med fordel anvendes som grundlag for at gennemføre IKV i forhold til flere uddannelser ad gangen.

Deltagerne skal altid bedømmes i forhold til hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse, og der skal gives AMU-bevis for hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse. Dette gælder også, når strukturer og forløb anvendes som udgangspunkt for gennemførelse af IKV. Skolen kan, hvis det ønskes, også udlevere et samlet bevis. Der er ingen centralt stillede krav til et sådant.

2.4 Uddannelsesinstitutionernes programansvar

Det overordnede programansvar følger af Undervisningsministeriets godkendelse til udbud af AMU og vedrører såvel offentlige som private uddannelsesinstitutioner⁴.

En uddannelsesinstitution er forpligtet til at forvalte sin udbudsret og -pligt i tæt samspil med de øvrige aktører, det vil sige øvrige godkendte AMU-udbydere, efteruddannelsesudvalg, lokale uddannelsesudvalg og Undervisningsministeriet.

Summen af forpligtelser og overordnede ansvar omtales i det følgende som institutionens programansvar. Det samlede programansvar sikrer, at AMU fremstår som et velkendt kvalitetsmærke/brand, hvor der er sikkerhed for, at deltagerne erhverver en landsdækkende kompetence. Hermed adskiller AMU sig fra uregulerede efteruddannelsesstilbud i privat regi.

AMU-systemet indeholder med de fælles kompetencebeskrivelser og tilkoblede arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag mange muligheder for tilpasning i forhold til virksomhedernes aktuelle kompetenceudviklingsbehov. For at sikre bevarelsen af disse frihedsgrader er det afgørende, at AMU-systemet fremstår klart og entydigt for omverdenen, og at man kan regne med opnåelsen af en landsdækkende kompetence. Det er derfor afgørende, at institutionerne er loyale i forhold til programansvaret, og at arbejdsmarkedsuddannelserne forvaltes og udfoldes i overensstemmelse med reglerne. I den forbindelse kan institutioner således ikke binde sig til en virksomheds konkrete gennemførelsesønsker, hvis disse kommer i strid med reglerne. Brud på reglerne kan både medføre krav om tilbagebetaling af taxameter og erstatningsansvar for VEU-godtgørelse.

Inden for institutionens overordnede programansvar kan kravene sammenfattes således (de enkelte punkter er uddybet i de tilhørende afsnit):

- Uddannelsesinstitutionen skal bidrage til at videreudvikle AMU-systemets indhold og kvalitet i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov. Opgaven forudsætter institutionens prioritering af AMU ledelsesmæssigt, organisatorisk og strategisk. Dette sker gennem udvikling af uddannelsesudbud og gennem samarbejde med Undervisningsministeriet og efteruddannelsesudvalgene om forsøgs- og udviklingsprojekter, særlige indsatsområder, ad hoc udviklingsgrupper m.v.

---

⁴ I det følgende dækker begrebet ”godkendt uddannelsesinstitution” såvel offentlige udbydere som private udbydere, der har fået Undervisningsministeriets godkendelse til at udbyde AMU.

- Uddannelsesinstitutionen skal sikre et fagligt og pædagogisk lærermiljø omkring AMU og en grundstamme af fast ansatte/timelærere, som opfylder kravene til faglige og pædagogiske kvalifikationer.
- Uddannelsesinstitutionerne skal systematisk foretage kvalitetssikring og udvikling af uddannelsesindsatsen inden for de fælles kompetencebeskrivelser med henblik på at sikre, at deltagerne kan nå de fastsatte mål for uddannelserne og uddannelsesaktiviteterne.
- Uddannelsesinstitutionen skal sikre et voksenpædagogisk miljø for deltagerne. Det vil sige et undervisningsmiljø, som tager udgangspunkt i, at deltagerne er voksne, og i undervisningen inddrager voksnes særlige læringsforudsætninger, herunder erfaringer fra arbejdslivet.
- Uddannelsesinstitutionen skal i samarbejde med øvrige institutioner dække uddannelsesbehovet inden for den/de fælles kompetencebeskrivelser, institutionen er godkendt til.
- Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at AMU-aktiviteten udbydes og tilrettelægges inden for de til enhver tid gældende regler og rammer.
- Institutionen inddrager de lokale uddannelsesudvalg i planlægningen og prioriteringen af institutionens udbud. De lokale uddannelsesudvalg er nedsat i henhold til lov om erhvervsuddannelser. Uddannelsesinstitutionen opfordres til at nedsætte et eller flere selvstændige lokale uddannelsesudvalg, hvis institutionen har AMU-aktivitet, der ligger på områder, hvor der ikke er nedsat et lokalt uddannelsesudvalg for en erhvervsuddannelse.
- Private uddannelsesinstitutioner, med en årlig aktivitet på 20 årselever eller mere, skal nedsætte lokale uddannelsesudvalg efter drøftelse med de relevante efteruddannelsesudvalg.

Ud over institutionens overordnede programansvar knytter der sig en række konkrete forpligtelser til samarbejde med øvrige institutioner og til administration af området. Disse forpligtelser gennemgås nærmere i kapitel 3 og 4.

2.5 Oversigt over lovgrundlaget

Arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU) reguleres af flere love i samspil. De centrale love på området:

- Lov om arbejdsmarkedsuddannelser regulerer AMU's formål, indhold, programmer, råd og udvalg og tilskud til kost og logi.
- Lov om åben uddannelse regulerer betingelserne for, at uddannelsesinstitutionerne kan få tilskud til gennemført AMU-aktivitet, herunder gennemførte enkeltfag tilkøbet FKB.
- Finansloven (§ 20 konto 72) fastsætter AMU's økonomiske rammebetingelser, herunder takster og deltagerbetaling.

Love og regler findes på databasen [Retsinformation](#). Her kan uddannelsesinstitutionerne holde sig orienteret om eventuelle ændringer i love og/eller bekendtgørelser. Det er de til enhver tid gældende bestemmelser, der fastsætter den nærmere regulering.

Det skal understreges, at vejledningen kun er en uddybende forklaring af regelgrundlaget, der er fastsat i love og bekendtgørelser. I tilsynssager vil der altid tages udgangspunkt i regelgrundlaget.

Undervisningsministeriets regler i Retsinformation kan findes på ministeriets hjemmeside www.uvm.dk under menupunkter "Love og regler". Finansloven findes lettest på Finansministeriets hjemmeside www.fm.dk.

2.5.1 Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.

Siden Folketinget vedtog lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. 10. juni 2003, er den ændret flere gange. Seneste version er [lovbekendtgørelse nr. 813 af 21. juni 2018](#) med de seneste ændringer jævnfør [Lov nr. 1701 af 27. december 2018](#)⁵. Senere ændringer vil fremgå af Retsinformation.

Loven giver på forskellige punkter ministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler. Sådanne regler fremgår af bekendtgørelser, som findes i Retsinformation.

I forbindelse med udvikling, godkendelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser er følgende bekendtgørelser og vejledninger særligt centrale:

- [Bekendtgørelse nr. 1795 af 27. december 2018 om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- [Bekendtgørelse nr. 826 af 21. juni 2018 om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. for indsatte i fængsler og arresthuse.](#)
- [Vejledning nr. 9080 af 7. februar 2017 Om AMU's tilbud til tosprogede.](#)

2.5.2 Lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.

Siden Folketinget vedtog lov om åben uddannelse 30. juni 1993, er den ændret flere gange. Seneste version er [lovbekendtgørelse nr. 814 af 21. juni 2018](#). Senere ændringer vil fremgå af Retsinformation.

Loven giver på forskellige punkter ministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler. Sådanne regler fremgår af bekendtgørelser, som findes i Retsinformation.

I forbindelse med udbud, tilrettelæggelse og gennemførelse af AMU og enkeltfag tilkøbet FKB er følgende bekendtgørelser særlig centrale:

- [Bekendtgørelse nr. 957 af 19. aug. 2015 om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- [Bekendtgørelse nr. 1493 af 9. december 2015](#) om deltagerbetaling ved erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.
- [Bekendtgørelse nr. 551 af 19. juni 2009](#) om indberetning til uddannelsesguiden.dk

Lov om åben uddannelse har et dobbelt sigte. Dels regulerer den formål, mål og rammer for åben uddannelse på alle uddannelsesniveauer, dels regulerer den tilskudsbetingelserne for uddannelsesinstitutionernes udbud af arbejdsmarkedsuddannelser. Som tommelfingerregel gælder, at lov og bekendtgørelse om åben uddannelse omfatter AMU, når AMU er nævnt i den pågældende paragraf. Det skal fremhæves, at ÅU-lovens § 11 stk. 3, der udelukker tilskud til uddannelser, når der i forvejen findes privat finansierede uddannelser, ikke omfatter AMU. Spørgsmålet er reguleret selvstændigt af § 10, stk. 3, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser, hvorefter der kun kan udvikles nye arbejdsmarkedsuddannelser på områder, hvor private allerede udbyder uddannelsesaktiviteter, hvis væsentlige arbejdsmarkedspolitiske og uddannelsespolitiske hensyn taler for en statslig regulering af det pågældende uddannelsesområde. Det fremgår af lovens § 10, stk. 4, at Undervisningsministeriet ved godkendelsen af en arbejdsmarkedsuddannelse påser, at reglen er overholdt.

---

⁵ Når der henvises til AMU-loven i de enkelte afsnit, henvises der til Lov nr. 813 af 21/6-2018 med de ændringer, der måtte fremgå af Lov nr. 1701 af 27/12-2018. Senere ændringer vil fremgå af Retsinformation.

Andre love, som kan være relevante, men som ikke omtales i detaljer her, er:

[LBK nr. 812](#) af 21. juni 2018 om godtgørelse og tilskud til befordring ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse med senere ændringer. Ministeriet har udarbejdet en særlig vejledning om denne lov, [vejledning nr. 9469 af 9. september 2013](#).

[LBK nr. 145 af 3. februar 2017](#) om betaling for visse uddannelsesaktiviteter i forbindelse med lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.m.

3. Forvaltning af udbudsgodkendelse og fagligt miljø

Uddannelsesinstitutioner (private som offentlige) godkendes til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser i henhold til § 16 i AMU-loven.

[Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. § 16:](#)

”Undervisningsministeren godkender efter udtalelse fra Rådet for Voksen- og Efteruddannelse, hvilke offentlige og private uddannelsesinstitutioner der kan udbyde de arbejdsmarkedsuddannelser, disses eventuelle delmål og enkeltfag, der er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse. Godkendelsen omfatter samtlige arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i den fælles kompetencebeskrivelse. Undervisningsministeren kan bestemme, at dele af en fælles kompetencebeskrivelse ikke er omfattet af godkendelsen. Godkendelsen gives landsdækkende eller til et andet nærmere afgrænset geografisk område.

Stk. 2. Godkendelsen efter stk. 1 omfatter udbud af undervisning for indsatte i fængsler og arresthuse efter § 13a, særlige forløb for tosprogede efter § 14 og vurdering af basale færdigheder i læsning, skrivning, stavning, regning eller matematik efter § 14 a, medmindre undervisningsministeren bestemmer, at godkendelsen ikke skal omfatte disse forløb og vurderinger.

Stk. 3. Udbud af individuel kompetencevurdering efter § 15 følger udbuddet af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse. Undervisningsministeren kan bestemme, at godkendelsen efter stk. 1 ikke skal omfatte udbud af individuel kompetencevurdering.

Stk. 4. Den godkendte udbyder, jf. stk. 1-3, forestår selv undervisningen og aktiviteten. Udbyderen kan dog indgå aftale med en anden godkendt udbyder eller en institution for erhvervsrettet uddannelse, som ikke er godkendt efter stk. 1, om, at denne forestår undervisningen eller aktiviteten for udbyderen som udlagt undervisning eller aktivitet.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om udbudsrunder og udbudsgodkendelse efter stk. 1, herunder om de godkendte institutioners forvaltning af udbudsgodkendelsen.

Stk. 6. Uddannelsesinstitutionerne fastsætter antallet af uddannelsespladser ved arbejdsmarkedsuddannelserne, jf. dog bestemmelserne om aktivitetslofter i § 6, stk. 8 og 9, i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v. ”

Stk. 7. Udbyderen af arbejdsmarkedsuddannelser samarbejder med institutioner for forberedende grunduddannelse om tilrettelæggelse og gennemførelse af elevers kombinationsforløb efter lov om forberedende grunduddannelse.”

Godkendelse til udbud af arbejdsmarkedsuddannelse tildeles af Undervisningsministeriet på baggrund af udbudsrunder. Udbudsrunder afholdes mindst hvert fjerde år. Her godkender Undervisningsministeren efter udtalelse fra Rådet for Voksen- og Efteruddannelse, hvilke institutioner, der må udbyde de arbejdsmarkedsuddannelser, der er optaget i en FKB. Udbudsrunder omfatter alle godkendte fælles kompetencebeskrivelser.

Endvidere kan godkendelse i særlige tilfælde, og efter udtalelse fra VEU-rådet, tildeles mellem to samlede udbudsrunder. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis en eksisterende udbyder ikke i tilstrækkelig grad

har levet op til sin udbudsforpligtelse, eller hvis der har været ny udvikling i teknologi, herunder behov for nye tekniske ressourcer ved gennemførelsen af uddannelsen, ændret regulering eller markant ændrede markedsforhold. Sådanne ansøgninger vurderes samlet hvert år efter indstilling fra arbejdsmarkedets parter.

Endelig godkendes løbende udbud til nye fælles kompetencebeskrivelser. Også dette sker efter udtalelse fra VEU-rådet.

Ved udbudsrunderen i 2019 vurderes ansøgningerne efter følgende kriterier:

- Kvaliteten af det faglige arbejde
- Forsyningssikkerhed og kapacitet, herunder regional/geografisk spredning
- Flexibilitet og tilpasningsevne
- Samarbejde med andre VEU-udbydere om udbud samt samarbejde med virksomheder og andre aktører.

Med en godkendelse til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser følger såvel rettigheder som pligter. Håndtering af dette forudsætter en række overordnede strategiske beslutninger og drøftelser på bestyrelses- og ledelsesniveau.

3.1 Udbudsrettigheder

En udbudsgodkendelse gives til en eller flere FKB'er. En udbudsgodkendelse til en FKB giver som udgangspunkt ret til følgende:

- Udbud af samtlige arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i en FKB, herunder arbejdsmarkedsuddannelser der er tilkøbt fra fælleskataloget eller andre FKB'er.
- Udbud af AMU i fængsler og arresthuse, såfremt der er indgået en aftale med Kriminalforsorgen om dette.
- Vurdering af basale færdigheder i læsning, skrivning, stavning, regning eller matematik
- Udbud af IKV i forhold til arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i den FKB, som godkendelsen omfatter.

Arbejdsmarkedsuddannelser skal altid afholdes inden for rammerne af det jobområde, der er beskrevet i den FKB, som uddannelsen er tilkøbt, og som uddannelsesinstitutionen er godkendt til. Dette gælder også, selvom uddannelsen oprindeligt er udviklet til Fælleskataloget eller en anden FKB og dermed et andet jobområde.

Ønsker institutionen f.eks. at udbyde ”40392 Ergonomi inden for faglærte og ufaglærte job” og er institutionen godkendt til ”FKB 2209 Bygge- og anlægsopgaver i lettere materialer”, hvor uddannelsen er tilknyttet, skal ergonomikurserne være rettet mod at kvalificere deltagerne til at arbejde ergonomisk korrekt mv. indenfor det jobområde, der er beskrevet i FKB 2209. Tilsvarende kan institutionen udbyde ergonomikurser i forhold til andre jobområder i overensstemmelse med institutionens udbudsgodkendelser.

Læs mere om opbygningen og indholdet i FKB i afsnit 2.3.2.

Udbuddet – og markedsføring – kan ske hvor som helst i Danmark.

Udbuddet af uddannelserne kan udliciteres til private virksomheder eller udlægges/udlånes til andre AMU-udbydere jf. hhv. § 23-24 i AMU bekendtgørelsen. Afvikling af både udlagt og udliciteret undervisning sker altid under den godkendte udbyders ansvar.

En godkendelse til at udbyde AMU kan derimod ikke, uden godkendelse fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, overdrages til andre end den, ministeriet har godkendt til udbuddet, herunder fx til en ny juridisk person, som opstår ved en virksomhedsomdannelse eller andet. Det vil bero på en konkret vurdering, hvorvidt godkendelsen kan videreføres eller bortfalder.

For afholdelse af uddannelse får den godkendte institution bevilling fra Undervisningsministeriet (se [takstkatalog](#), hvor også adgang til opkrævning af deltagerbetaling er beskrevet). Læs mere om tilskudsindberetning i afsnit 4.13.

3.1.1 Virksomhedsforlagt undervisning

[Bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser](#) § 18 stk. 4:

”Undervisningen kan afholdes på en virksomhed, jf. § 11, stk. 2, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. Denne bekendtgørelses regler om virksomhedsforlagt undervisning, § 24, stk. 3, 2. pkt., stk. 4, 4. pkt., og stk. 5, finder anvendelse på undervisning, der foregår på en virksomhed, hvor nogen af deltagerne er ansat. Der skelnes ikke mellem den lokalitet, hvor deltageren sædvanligvis er beskæftiget, og andre lokaliteter, som virksomheden stiller til rådighed.”

En aktivitet betragtes som virksomhedsforlagt undervisning, når undervisningen foregår på en virksomhed, hvor en eller flere af deltagerne er ansat. Det har ingen betydning, om kurset afholdes på det sted, hvor deltagerne arbejder til daglig, eller om virksomheden stiller en anden lokalitet til rådighed for kursusafholdelsen.

Virksomhedsforlagt undervisning skal som anden undervisning indenfor AMU være åben for eventuelle interesserede, der ikke er ansat på den pågældende virksomhed. Det vil sige, at pladserne på holdet ikke kan forbeholdes en bestemt virksomhed, og at personer fra andre virksomheder ikke må afvises med den begrundelse, at de ikke er fra virksomheden.

Udliciteret undervisning kan ikke afholdes virksomhedsforlagt, jf. bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser, § 24, stk. 3, 2. pkt.

Virksomhedsforlagt undervisning udløser ikke bygningstaxameter. Dette skyldes en forventning om, at virksomheden normalt vil stille undervisningslokaler til rådighed enten gratis eller billigt.

Virksomhedsforlagt undervisning giver ikke mulighed for tilskud til befordring eller kost og logi for de deltagere, som er ansatte i virksomheden. Læs mere om betingelserne for dette i afsnit 5.2-5.3.

Som altid er det den godkendte udbyder, der har ansvaret for undervisningen. Uddannelsesinstitutionen skal derfor ved undervisning eller individuel kompetencevurdering, der er forlagt til en virksomhed, sikre, at nødvendige teori- og værkstedslokaler, udstyr og materialer er til rådighed ved undervisningen.

At undervisningen foregår virksomhedsforlagt ændrer heller ikke på kravet om, at der undervises i landsdækkende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer jf. afsnit 2.2. En eventuel anvendelse af virk-

somhedens it-systemer, udstyr eller anlæg er således underlagt AMU's generelle krav om 1) at de centralt godkendte handlingsorienterede uddannelsesmål nås, 2) at undervisningen fører til samme landsdækkende kompetence for alle deltagere og, 3) at undervisningen ikke gennemføres med henblik på produktion for kursistens virksomhed. Ligeledes gælder, at afholdelse af prøver skal følge det gældende regelsæt og afholdes i overensstemmelse med efteruddannelsesudvalgets beskrivelse.

Ligeledes gælder der samme regler til lærerens ansættelsesforhold og kvalifikationer, som almindeligvis gælder (se afsnit 3.5.1 - 3.5.2 om hhv. lærernes ansættelsesforhold og om lærernes kvalifikationer).

3.1.2 Udlagt undervisning

[Bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#) § 23:

”Den godkendte udbyder kan ved skriftlig aftale overlade det til en anden uddannelsesinstitution, der er godkendt efter denne lov eller efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, for en nærmere angivet periode på op til 1 år helt eller delvist at varetage udbuddet af en eller flere nærmere bestemte arbejdsmarkedsuddannelser, delmål eller enkeltfag. På uddannelsesadministration.dk skal den godkendte udbyder registrere aftalen med angivelse af den anden uddannelsesinstitution og af hver arbejdsmarkedsuddannelse samt af udlægningens periode. Oplysning om aftalen skal med angivelse af uddannelsens titel og nummer fremgå af begge institutioners hjemmesider fra tidspunktet for aftalens indgåelse til 1 år efter dens udløb.

Stk. 2. Den uddannelsesinstitution, der er godkendt til udbuddet, bevarer det overordnede ansvar for varetagelsen af godkendelsen, herunder for markedsføringen, som skal godkendes eller kontrolleres ved stikprøver. Institutionen bevarer yderligere ansvaret for kursisternes opnåelse af kompetencerne beskrevet i de handlingsorienterede mål, for lærernes kvalifikationer og for kvaliteten.

Stk. 3. En undervisningsinstitution, der har modtaget en udlægning af arbejdsmarkedsuddannelse, kan hverken udlægge eller udlicitere opgaven videre.

Stk. 4. Kapitel 3 finder med de begrænsninger, der følger af stk. 2 - 3, anvendelse på den virksomhed, der udøves af den uddannelsesinstitution, der har modtaget udlægningen.”

I forbindelse med, at den godkendte uddannelsesinstitution sikrer udbud af alle arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i en FKB, forventes et tæt samarbejde med øvrige aktører i området. Dette samarbejde kan indebære aftale om, at dele af opgaven udføres af andre, hvilket kan finde sted som udlagt undervisning.

Hvis institutionen vælger at udlægge undervisning til andre, forventes dette at være nævnt i institutionens udbudspolitik, som skal kunne findes på institutionens hjemmeside. Ligeledes skal aktuelle aftaler om udlægning være synlige på uddannelsesinstitutionens hjemmeside med angivelse af titel og kode på de udlagte uddannelser samt navne på de uddannelsesinstitutioner, der er udlagt til. Dette skal fremgå af institutionens hjemmeside fra tidspunktet for aftalens indgåelse til 1 år efter dens udløb.

Udlagt undervisning foreligger, når en offentlig eller privat uddannelsesinstitution, som ministeriet har godkendt til at udbyde AMU, indgår en skriftlig aftale med en anden institution om, at denne helt eller

delvist gennemfører en eller flere konkrete arbejdsmarkedsuddannelser, delmål og/eller enkeltfag i en FKB på den godkendte institutions vegne. En udlægningsaftale kan vare op til 1 år.

Udlægningen kan ske til offentlige såvel som private uddannelsesinstitutioner, der er godkendt til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelse, og til uddannelsesinstitutioner uden godkendelse til AMU, hvis der er tale om en institution godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Der kan ikke udlægges AMU-forløb til private, som ikke har en AMU-godkendelse. Begrundelsen for dette er, at udlægning også kan omfatte myndighedsopgaver.

Formålet med udlagt undervisning er at sikre kursisterne en rimelig lokal og regional uddannelsesdækning, så AMU er optimalt tilgængelig for medarbejdere og virksomheder. Endvidere kan udlagt undervisning anvendes, hvis den godkendte uddannelsesinstitution ikke selv kan løfte hele udbudsforpligtelsen for visse arbejdsmarkedsuddannelser i en FKB.

Udlægning kan alene finde sted for en konkret uddannelse og kan omfatte den samlede administration og gennemførelse af enkelte arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i en given fælles kompetencebeskrivelse.

Den uddannelsesinstitution, der udlægges til, kan gennemføre uddannelsen som fjernundervisning og virksomhedsforlagt. Omfanget af sådanne aktiviteter bør præciseres i den skriftlige aftale.

Udlægningen skal være synlig for omverdenen. Aftaler om udlægning skal derfor fremgå af begge institutioners hjemmeside fra aftalens indgåelse til et år efter, at den udløber. Udlægningen skal desuden registreres på www.uddannelsesadministration.dk. Begge steder skal der angives titel og kode på arbejdsmarkedsuddannelsen, delmålet eller enkeltfaget samt for hvilken periode, udlægningen finder sted.

Udlagt undervisning kan omfatte markedsføring, visitation og optag, tilrettelæggelse og gennemførelse, afholdelse af prøver, udstedelse af bevis og evaluering i viskvalitet.dk. Af den skriftlige aftale mellem institutionerne skal de opgaver, den afholdende uddannelsesinstitution udfører - og dermed afgrænsningen af den konkrete udlægning - fremgå. Det er dog fortsat den godkendte institution, der har det overordnede ansvar for udbuddet. På baggrund af dette er det et krav, at en evt. markedsføring godkendes eller kontrolleres stikprøvevis af den godkendte institution.

Da udlagt undervisning altid foregår på den udlæggende institutions ansvar og under denne institutions tilsyn og overordnede kvalitetskontrol, yder Undervisningsministeriet ikke tilskud til den institution, som undervisningen er udlagt til. Ligeledes sker tilsyn med undervisningen via tilsynet med den udlæggende institution, uden at dette dog udelukker henvendelser til og tilsynsbesøg hos den institution, hvortil der er sket udlægning. Den afholdende uddannelsesinstitution kan opkræve og modtage delta-gerbetaling, mens den godkendte uddannelsesinstitution skal indberette aktiviteten.

En uddannelsesinstitution, der har modtaget en udlægning, kan hverken udlægge eller udlicitere opgaven videre.

Afsnit 3.1.3 indeholder en tjekliste, som kan anvendes i forbindelse med den godkendte uddannelsesinstitutionens tilsyn med udlagt undervisning.

3.1.3 Udlicitering

Bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser § 24:

”Den godkendte udbyder kan ved skriftlig aftale overlade det til en privat uddannelsesinstitution, der hverken er godkendt efter denne lov eller efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, at varetage nærmere beskrevne dele af udbuddet af en konkret arbejdsmarkedsuddannelse, et delmål eller et enkeltfag, jf. herved § 27, stk. 3, 2. pkt., og § 28, stk. 2, 2. pkt.. Oplysning om aftalens eksistens skal med angivelse af den anden part samt uddannelsens titel og nummer være synlig på begge institutioners hjemmesider fra tidspunktet for aftalens indgåelse til 1 år efter dens udløb. Af aftalen skal det fremgå, hvilket eller hvilke hold der er tale om, hvilke opgaver der skal udføres vedrørende det enkelte hold, og med hvilket beløb der skal afregnes for opgaverne vedrørende det enkelte hold.

Stk. 2. Udliciteringen kan ikke omfatte den pligtige annoncering om udbuddet, jf. § 19, og den uddannelsesinstitution, hvortil der er udliciteret, må ikke foretage markedsføring af undervisningen eller vurderingen, jf. § 20, stk. 1. Opgaver vedrørende optagelse af kursister, afgørelse om afkortning i forhold til uddannelsens normerede varighed og fritagelse for deltagelse i prøver, udstedelse af beviser og certifikater (men ikke tilrettelæggelse og afholdelse af prøver), opkrævning af deltagerbetaling, fastlæggelse og opkrævning af tillægspris for særlige afholdelsesformer samt afmeldegebyr, behandling såvel som afgørelse af sager om tilskud til kost og logi samt enhver optagelse i det centrale uddannelsessystem for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og enhver indberetning til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet påhviler uanset udliciteringen den godkendte udbyder. Den godkendte udbyder er ansvarlig for, at den undervisningsinstitution, til hvilken der er udliciteret, i tilfælde af tilsyn sikrer adgang til ethvert sted, hvor undervisningen afholdes, jf. § 18, stk. 2.

Stk. 3. Udlicitering kan ikke omfatte arbejdsmarkedsuddannelse med generelle tværgående mål optaget i fælleskataloget, jf. § 6. Udliciteret arbejdsmarkedsuddannelse kan ikke afholdes som virksomhedsforlagt undervisning, jf. § 18, stk. 4, 2. pkt.

Stk. 4. For at understøtte en sammenhæng mellem sprogundervisningen og den erhvervsrettede undervisning kan arbejdsmarkedsuddannelser, delmål og enkeltfag med generelle, tværgående mål optaget i fælleskataloget, jf. § 6, uanset stk. 3 udliciteres til en privat uddannelsesinstitution, som opfylder kravene til sprogcentre i reglerne om danskuddannelse til voksne udlændinge, og som ifølge driftsoverenskomst med en kommune gennemfører uddannelse efter de pågældende regler. Sådant udlicitering kan endvidere ske til en kommune, som har et kommunalt sprogcenter, og reglerne om udlicitering til private uddannelsesinstitutioner i bekendtgørelsen finder i så fald tilsvarende anvendelse. Undervisning, der er udliciteret efter dette stykke, kan afholdes som virksomhedsforlagt undervisning, når dette fremgår af aftalen om udlicitering, jf. stk. 1.

Stk. 5. En forening, der opfylder betingelserne for tilskud efter lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven), kan uanset stk. 3 modtage udlicitering af arbejdsmarkedsuddannelser, delmål og enkeltfag med generelle, tværgående mål optaget i fælleskataloget, jf. § 6, og undervisningen kan afholdes som virksomhedsforlagt undervisning, jf. § 18, stk. 4, 2. pkt., når dette fremgår af udliciteringsaftalen.

Stk. 6. En undervisningsinstitution, der har modtaget en udlicitering af arbejdsmarkedsuddannelse, kan ikke udlicitere opgaven til andre.

Stk. 7. Aftalen mellem den godkendte udbyder og den private uddannelsesinstitution skal angive betalingen for hver enkelt opgave og hvilken uddannelse eller hvilke uddannelser, der udliciteres. Aftalen kan blive indgået på den standardkontrakt for udlicitering af arbejdsmarkedsuddannelse, som findes på uvm.dk. Benyttes standardkontrakten, må dens bestemmelser alene fraviges ved bestemmelser, som i forhold til standardkontrakten begrænser omfanget af de opgaver, der udliciteres, eller som uden at overskride de grænser, der fremgår af stk. 2-4, udvider de pligter vedrørende de udliciterede opgaver, der påhviler modtageren af udliciteringen.

Stk. 8. Benyttes standardkontrakten ikke, skal aftalen mellem den godkendte udbyder og modtageren af udliciteringen regulere samme forhold som standardkontrakten, og aftalen må alene afvige fra standardkontrakten i samme omfang som tilladt af stk. 7.

Stk. 9. Kapitel 3 finder med de begrænsninger, der følger af stk. 2-4, anvendelse på den virksomhed, der udøves af den uddannelsesinstitution, der har modtaget udliciteringen.

I forbindelse med, at den godkendte uddannelsesinstitution sikrer udbud af alle arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i en FKB, forventes et tæt samarbejde med øvrige aktører i området. Dette samarbejde kan indebære aftale om, at dele af opgaven udføres af andre, hvilket kan finde sted som udliciteret undervisning.

Hvis institutionen vælger at udlicitere undervisning til andre, forventes dette at være nævnt i institutionens udbudspolitik, som skal kunne findes på institutionens hjemmeside. Ligeledes skal aktuelle aftaler om udlicitering være synlige på uddannelsesinstitutionens hjemmeside med angivelse af titel og kode på de udliciterede opgaver samt navne på de virksomheder, der er udlagt til. Dette skal fremgå af institutionens hjemmeside fra tidspunktet for aftalens indgåelse til 1 år efter dens udløb.

Ved udlicitering forstås, at en offentlig eller privat uddannelsesinstitution, som ministeriet har godkendt til at udbyde AMU, indgår en kontrakt med en privat kursusvirksomhed, der ikke er godkendt til at udbyde AMU, om at denne gennemfører udvalgte dele af en konkret arbejdsmarkedsuddannelse eller et konkret enkeltfag på den godkendte institutions vegne.

Institutioner, der er godkendt til udbud af AMU, har således under visse betingelser mulighed for at udlicitere uddannelsesopgaver, der udgør mindre delelementer af det samlede programansvar. Hensigten med udliciteringer er, at opgaverne herigennem skal kunne løses enten bedre til samme pris eller billigere med samme kvalitet. Udlicitering skal således i de konkrete tilfælde være sagligt og økonomisk velbegrundet. Formålet med en udlicitering kan, i lighed med udlægning, også være at sikre kursisterne en rimelig lokal og regional uddannelsesdækning. Det indskræpes i øvrigt, at alle udliciteringer skal følge lovgivningens krav om offentligt udbud⁶.

Udliciteringskontrakt

Ministeriet har udarbejdet en standardkontrakt for udlicitering samt en vejledning om rammerne for og kravene til en udlicitering. En udlicitering af arbejdsmarkedsuddannelser eller enkeltfag skal omfatte de forhold, som omhandles i standardkontrakten. Det anbefales derfor også, at institutionen benytter standardkontrakten ved udlicitering.

---

⁶ Se regler for dette på forbruger og konkurrencestyrelsens hjemmeside www.kfst.dk

Det er kun tilladt at ændre i standardkontrakten, såfremt der sker en begrænsning af de udliciterede opgaver eller en udvidelse af pligterne for modtageren af udliciteringen. En udvidelse af pligten må dog ikke bestå i inddragelse af de opgaver/uddannelser, der er nævnt i § 24, stk. 2-3, § 27, stk. 3, 2. pkt., og § 28, stk. 2, 2. pkt. i bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser.

Hvis der ved udlicitering vælges at benytte en individuel kontrakt, skal denne regulere de samme forhold, som der reguleres i standardkontrakten. Bestemmelserne i en individuel kontrakt må ikke afvige fra standardkontrakten på en anden måde, end man kunne have fraveget den, hvis man havde brugt den.

Andre aftaleforhold mellem institutionen og kursusvirksomheden, som er udliciteringen uvedkomme- de, bør ikke indgå i kontrakten om udliciteringen. Standardkontrakten kan findes på [ministeriets hjemmeside](#).

I udliciteringskontrakten skal den/de konkrete arbejdsmarkedsuddannelse/arbejdsmarkedsuddannelser specificeres, og der afregnes per opgave. Det betyder, at det ikke er muligt at indgå en rammeaftale om udlicitering alene med en øvre beløbsgrænse.

Opgaver der ikke kan udliciteres

Institutionen kan ikke udlicitere den overordnede kvalitetskontrol, der er knyttet til at have den offentlige godkendelse til at varetage uddannelsesopgaver, samt elementer af myndighedsudøvelse som optag, afgørelse om afkortning af uddannelsens normerede varighed, fritagelse for deltagelse i prøver, opkrævning af deltagerbetaling, bevisudstedelse mv. Det skyldes, at der med ministeriets godkendelsesprocedure af udbud og institutioner er taget entydigt stilling til, hvilke institutioner der kan varetage disse opgaver.

Det skal desuden bemærkes, at arbejdsmarkedsuddannelser i fælleskataloget ikke kan udliciteres. Dette betyder, at det ikke er muligt at indgå aftale med en privat kursusvirksomhed om udbud af uddannelser, som kan henføres til fælleskataloget (se evt. afsnit 2.3.3 Arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB).

Undtagelser for udlicitering af kurser fra fælleskataloget

For at understøtte sammenhængen mellem sprogundervisningen og den erhvervsrettede undervisning, kan der dog jvf. bekendtgørelsens § 24 stk. 4 og 5 ske udlicitering af undervisning i tværgående arbejdsmarkedsuddannelser i Fælleskataloget til:

- private uddannelsesinstitutioner, der opfylder kravene til sprogcentre i reglerne om danskuddannelse til voksne udlændinge, og som ifølge driftsoverenskomst med en kommune gennemfører uddannelse efter de pågældende regler
- en kommune, som har et kommunalt sprogcenter
- en forening, der opfylder betingelserne for tilskud efter lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven).

Det skal i forhold til ovenstående understreges, at den godkendte AMU-udbyder kun kan udlicitere arbejdsmarkedsuddannelser fra Fælleskataloget, som er tilkøbt en FKB, som udbyderen er godkendt til. Af dette følger i øvrigt, at de arbejdsmarkedsuddannelser, der udliciteres, skal afholdes og markedsføres i relation til det jobområde, som denne FKB er beskrevet ved, uanset at de oprindeligt er udviklet til Fælleskataloget.

Ligeledes kan IKV og vurdering af basale færdigheder ikke udliciteres. Dette betyder, at uddannelsesinstitutionen ikke må anvende underleverandører til at udføre IKV i AMU. Virksomhedsforlagt undervisning kan heller ikke udliciteres, med undtagelse af ovenstående, og det er dermed ikke muligt at indgå aftale med en privat kursusvirksomhed om udbud som virksomhedsforlagt undervisning. Der kan desuden ikke udliciteres på baggrund af en udlægning eller en udlicitering.

Øvrige krav ved udlicitering

Udlicitering kan alene finde sted for en konkret uddannelse. Det er ikke muligt at udlicitere en hel fælles kompetencebeskrivelse.

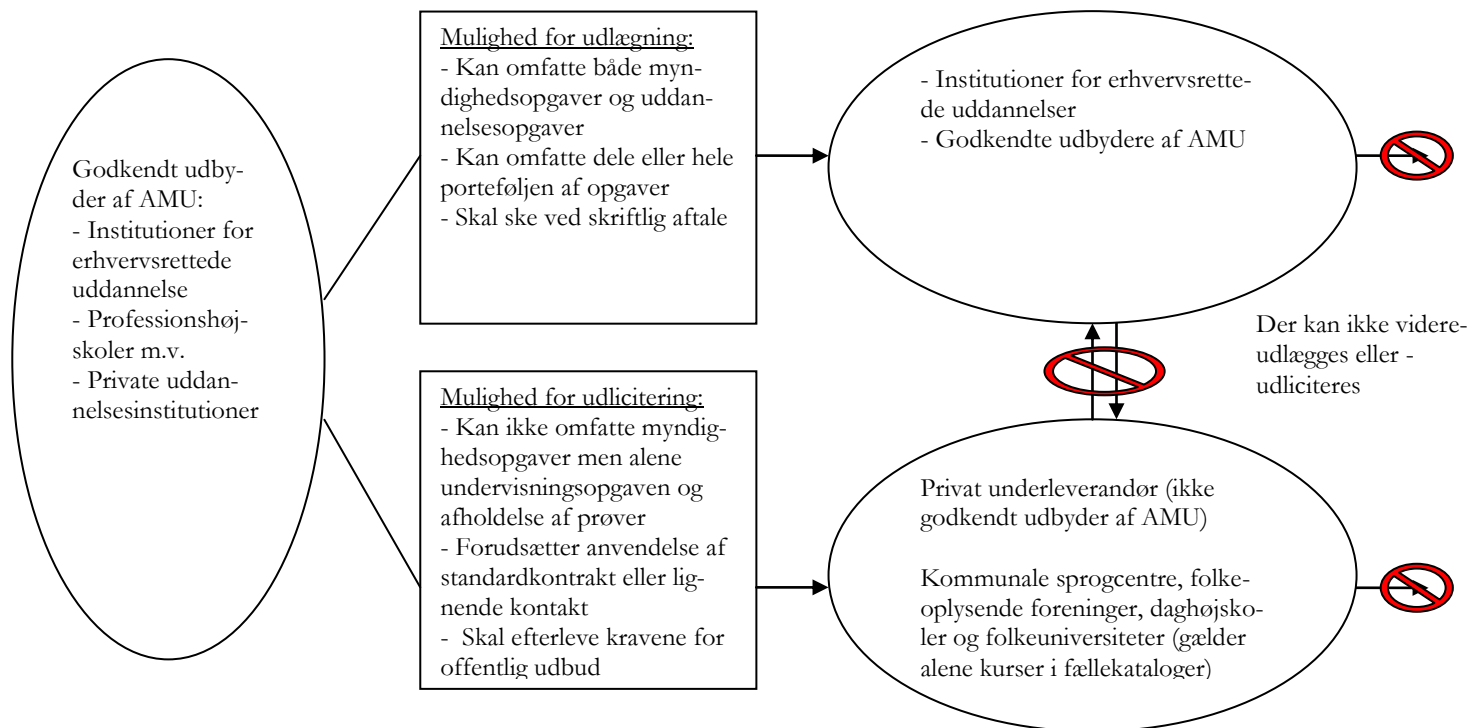
Udlicitering skal være synlig for omverdenen. Aftaler om udlicitering skal derfor fremgå af den godkendte institutions hjemmeside og af underleverandørens hjemmeside fra tidspunktet for aftalens indgåelse til 1 år efter dens udløb med angivelse af titel og kode på arbejdsmarkedsuddannelsen og med angivelse af navn på institutionen/den private kursusvirksomhed.

Markedsføring og annoncering af uddannelser skal altid foretages af den godkendte institution. Den private kursusvirksomhed må med andre ord ikke selv markedsføre det udbud, som udliciteringsaftalen vedrører, jf. § 24, stk. 2 i bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.

Indgåelse af en udliciteringsaftale skal ske under iagttagelse af de almindelige principper i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet.

Det er i oversigten i det følgende afsnit uddybet, hvilke opgaver, der kan udliciteres. Tjeklisten kan desuden anvendes i forbindelse med den godkendte uddannelsesinstitutionens tilsyn med udliciteret undervisning. Det skal understreges, at det altid er den godkendte institution/udbyder, der har ansvaret for at sikre den faglige og pædagogiske kvalitet samt overholdelse af reglerne på området. Undervisningsministeriets tilsyn med undervisningen sker således via ministeriets tilsyn med den godkendte institution, uden at dette dog udelukker henvendelser til og tilsynsbesøg hos den kursusvirksomhed, hvortil der er sket udlicitering.

Figur 3: Muligheder for udlagt undervisning og udlicitering

Oversigt over opgaver i forbindelse med AMU, der kan udlægges eller udliciteres

	Kan udlægges	Kan udliciteres
Markedsføring		
Overordnet ansvar for markedsføring, herunder annoncering på den godkendte institutions hjemmeside	Nej	Nej
Markedsføringsinitiativer i forbindelse med konkrete arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB	Ja – med stikprøvekontrol eller forhåndsgodkendelse af markedsføringsinitiativer	Nej
Optagelse, fastsættelse og opkrævning af deltagerbetaling		
Optage kursister	Ja	Nej
Oprette og administrere uddannelser og kursister i studieadministrative systemer	Ja	Nej
Indberette aktivitet	Ja	Nej
Modtage taxametertilskud fra UVM	Nej	Nej
Opkræve deltagerbetaling	Ja	Nej
Fastlægge og opkræve eventuel tillægspris for særlige afholdelsesformer	Ja	Nej
Aftale med virksomhed om tillægspris for gennemførelse med færre kursister end minimumsantal og opkræve tillægspisen	Ja	Nej
Fastlæggelse og opkrævning af eventuelt afmeldegebyr	Ja	Nej
Sagsbehandling af kost og logi og attestation af VEU- godtgørelse og befordringstilskud	Ja	Nej
Afholdelse og tilrettelæggelse		
Overordnet ansvar for at kursisterne opnår kompetencerne i de handlingsorienterede målformuleringer og herunder at der anvendes lærere, der har de nødvendige kvalifikationer	Nej	Nej
Vurdering af basale færdigheder	Ja	Nej
IKV	Ja, i tilknytning til udlagte arbejdsmarkedsuddannelse og enkeltfag	Nej
Arbejdsmarkedsuddannelser fra fælleskataloget	Ja	Nej*
Tilrettelægge og afholde undervisning	Ja	Ja
Bedømmelse	Ja	Ja
Anvende afholdelsesformer som virksomhedsforlagt undervisning	Ja	Nej
Anvende afholdelsesformer som fjernundervisning	Ja	Ja
Træffe afgørelse om afkorting af uddannelsens normerede varighed	Ja	Nej
Afholdelse af prøver		
Afholde prøver	Ja	Ja
Træffe afgørelse om fritagelse for deltagelse i	Ja	Nej

prøver		
Udstedelse af AMU-bevis		
Udstede AMU-beviser og certifikater	Ja	Nej
Evaluering og kvalitetssikring		
Overordnet ansvar for kvalitet	Nej	Nej
Inddatere i Viskvalitet	Ja	Nej
Indberette i Viskvalitet på hjemmeside	Nej	Nej

* Der må i særlige tilfælde udliciteres udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser, der er tilknyttet fælleskataloget, jævnfør beskrivelsen i afsnit 3.1.3

Tjekliste til den godkendte uddannelsesinstitutionens tilsyn med udlagt undervisning

	Skriftlig aftale inden udlægning	Kvalitetskontrol/tilsyn
Hvilke (evt. dele af) uddannelser indgår i udlægningen, kursusnr. og titel	Skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis og ved mistanke om uregelmæssigheder
Mulighed for tilstedeværelse, virksomhedsforlagt eller fjernundervisning	Skal fremgå konkret	Tjekkes stikprøvevis og ved mistanke om uregelmæssigheder
Markedsføring, herunder målgruppe og geografisk dækningsområde		Godkendes efter stikprøver og ved mistanke om uregelmæssigheder
Annoncering på ug.dk og institutionens hjemmeside		Godkendes efter stikprøver og ved mistanke om uregelmæssigheder
Opkrævning af deltagerbetaling, tillægspris til normprisen, samt tillægspris og afmeldegebyr	Skal fremgå, hvis det indgår i aftalen	Tjekkes stikprøvevis og ved mistanke om uregelmæssigheder
Visitation og optag af kursister, herunder holddannelse		Tjekkes stikprøvevis og ved mistanke om uregelmæssigheder
Sagsbehandling for kost og logi, VEU-godtgørelse og befordringstilskud	Skal fremgå, hvis det indgår i aftalen	Tjekkes stikprøvevis og ved mistanke om uregelmæssigheder
Lokaler og udstyr	Skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis og ved mistanke om uregelmæssigheder
Lærernes faglige og pædagogiske kompetencer	Skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis og ved mistanke om uregelmæssigheder
Undervisningsmaterialer, herunder beskrivelse af uddannelsens handlingsorienterede målformulering, opgaver og projekter, virksomhedscases m.v., herunder grundlaget for lærernes bedømmelse af kursisterne	Aftale om opbevaring skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis og ved mistanke om uregelmæssigheder

Mødeprotokol og indberetning af aktivitet	Skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis og ved mistanke om uregelmæssigheder
Forløbsbeskrivelse	Aftales konkret	Tjekkes stikprøvevis og ved mistanke om uregelmæssigheder
Udskrivning af AMU-beviser		Tjekkes stikprøvevis og ved mistanke om uregelmæssigheder
Inddatering i Viskvalitet	Skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis og ved mistanke om uregelmæssigheder
Vurdering af basale færdigheder	Omfang skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis og ved mistanke om uregelmæssigheder
IKV	Omfang skal fremgå	Tjekkes stikprøvevis og ved mistanke om uregelmæssigheder

3.2 Udbudspligt

[Lov om arbejdsmarkedsuddannelser § 12 \(uddrag\):](#)

"En udbyder har udbudsret for arbejdsmarkedsuddannelse, som udbyderen er godkendt til at udbyde. En udbyder har udbudspligt for arbejdsmarkedsuddannelse, som udbyderen er godkendt til, jf. dog reglerne om undtagelse herfra i § 10, stk. 5 og 6, jf. dog stk. 7, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. Udbudspligten er en pligt til at sikre udbud, der er passende i forhold til behovet. Ifølge § 10, stk. 7, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. er en arbejdsmarkedsuddannelse, hvorefter et efteruddannelsesudvalg med undervisningsministerens godkendelse har besluttet, at den har særlig samfundsmæssig betydning, ikke omfattet af lovens § 10, stk. 5 og 6, om dels undtagelse fra pligten til udbud og annoncering dels nedlæggelse af en uddannelse som følge af lav aktivitet på uddannelsen. Undervisningsministerens godkendelse meddeles ved godkendelse fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet af, at efteruddannelsesudvalget, jf. § 8, stk. 1, nr. 10, på uddannelsesadministration.dk indfører den oplysning, at en arbejdsmarkedsuddannelse har særlig samfundsmæssig betydning.

..

Stk. 3. For så vidt angår arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, der er omfattet af udbudspligten, jf. stk. 1, opfyldes denne ved annoncering, jf. § 19, og ved samarbejde med andre udbydere, der er godkendt til udbud vedrørende samme arbejdsmarkedsuddannelse eller enkeltfag, eller ved udlægning eller udlicitering, jf. §§ 23 - 24. 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse på et delmål til en arbejdsmarkedsuddannelse, der er omfattet af udbudspligten, når den godkendte udbyder er bekendt med, at der er efterspørgsel efter delmålet.

Stk. 4. Den godkendte institution skal mindst én gang årligt på dokumenterbar måde undersøge behovet for udbud af de uddannelser, der er omfattet af udbudspligten, jf. stk. 1. Mindst én gang om året ajourføres på udbyderens hjemmeside en udbudspolitik, som indeholder en beskrivelse af udbyderens samarbejde med de øvrige aktører, herunder en udlægningspolitik og en udliciteringspolitik."

Med en udbudsgodkendelse følger pligt til, at afholdelse af uddannelse, markedsføring, indberetninger mm. sker i overensstemmelse med gældende regler.

Såfremt udbyderne ikke overholder de regler, der gælder for udbud af AMU, kan det medføre, at udbudsgodkendelsen inddrages, ligesom det kan være et fokuspunkt ved kommende udbudsrunder.

En konsekvens af et utilstrækkeligt udbud kan også være, at der godkendes supplerende udbydere på den pågældende FKB i løbet af perioden. Dette kan ske i forbindelse med den årlige stillingtagen til nye godkendelser.

Hvis ministeriet bliver bekendt med, at der er uopfyldt efterspørgsel i form af u hensigtsmæssige aflysninger eller kurser, som ikke udbydes i overensstemmelse med udbudspligten, vil dette kunne indgå i styrelsens løbende tilsyn.

3.2.1 Imødekommelse af efterspørgsel

Udbudsgodkendelserne forpligter udbydere til i fællesskab at sikre, at der udbydes arbejdsmarkedsuddannelser (og også tilhørende delmål) i et omfang, så efterspørgslen imødekommes.

I situationer, hvor der er flere udbydere af samme FKB, og der opstår problemer med utilstrækkeligt udbud af uddannelser, vil hver udbyder have et særligt ansvar for udbud i det geografiske område, hvor institutionen er beliggende ved godkendelsestidspunktet.

Pligten indebærer også, at hver udbudsgodkendt institution mindst en gang årligt skal undersøge behovet for udbud af de uddannelser, der er omfattet af udbudspligten. Det er ikke fastlagt, hvordan undersøgelsen skal foretages, bortset fra at det skal være på en dokumenterbar måde.

På baggrund af udbudspligten forventes det, at en eventuel efterspørgsel, der ikke umiddelbart kan opfyldes på anden måde, imødekommes inden for en rimelig tidsperiode, uanset om der kan samles et helt hold. Udbyderen forventes at samarbejde med øvrige udbydere i sådanne situationer. Det kan generelt ikke gøres til en betingelse, at afholdelse af en enkelt arbejdsmarkedsuddannelse medfører økonomisk balance. Det kan derimod forventes, at den samlede AMU-aktivitet over en periode medfører økonomisk balance eller overskud for institutionen.

3.2.2 Udbudspolitik

Udbudspligten omfatter også krav om en udbudspolitik. Kravene til udbudspolitikken er, som det fremgår af § 12 i lov om arbejdsmarkedsuddannelser, at udbudspolitikken skal indeholde en beskrivelse af udbydernes samarbejde med de øvrige aktører, herunder en udlægningspolitik og en udliciteringspolitik. Der findes ikke formkrav til udbudspolitikken, da det vurderes, at institutionernes frie rammer til dette netop kan sikre, at politikken bliver meningsfuld i den lokale kontekst.

3.2.3 Minimumsaktivitet

For at sikre, at der altid er grundlag for et højt fagligt niveau på institutionerne, fastsættes en minimumsaktivitet pr. FKB. Institutioner, der har en lavere årlig aktivitet på FKB'en end den angivne minimumsaktivitet, vil kunne blive frataget udbudsgodkendelsen.

I opgørelsen af minimumsaktivitet tæller aktivitet på alle tilkoblede mål. Undtaget vil være aktivitet på de arbejdsmarkedsuddannelser der er tilkøbet af Undervisningsministeriet fra det obligatoriske fælleskatalog.

I situationer, hvor minimumsaktiviteten ikke nås, vil andre aspekter også indgå i vurderingen, fx hvorvidt institutionen har udbud af eud eller på anden vis sikrer et fagligt miljø. Endelig kan der være andre hensyn, fx perioder med lav efterspørgsel.

Hvilken minimumsaktivitet, der er fastsat for hver enkelt FKB, fremgår af ministeriets hjemmeside <https://uvm.dk/arbejdsmarkedsuddannelser-amu/ansvar-og-aktoerer/udbud-af-uddannelser>

På ministeriets hjemmeside vil blive offentliggjort oversigter over den enkelte uddannelsesinstitutions aktivitet på FKB'er. Ved udlagt undervisning og udlicitering tæller aktiviteten på de pågældende uddannelser med i den godkendte uddannelsesinstitutions minimumsaktivitet. Undervisningsministeriet udsender nærmere information til institutionerne om opfølgning på opgørelsen.

3.2.4 Annonceringspligt

Institutionen skal opfylde annonceringspligten jf. § 19 i bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser. Denne pligt indebærer, at institutionen mindst en gang årligt annoncerer alle de uddannelser, som institutionen er godkendt til at udbyde. Annonceringen skal ske på efteruddannelse.dk, og gerne også andre steder, og det er uddannelsens korrekte titel og nummer, der skal anvendes.

Hvis institutionen har grund til at antage, at andre godkendte udbydere i dækningsområdet annoncerer nogle uddannelser, bortfalder kravet om annoncering for de pågældende uddannelser. Dette vil fx kunne være tilfældet, hvis institutionen har set, at nogle uddannelser har været annonceret af en anden institution i det pågældende år, hvis en institution fast plejer at udbyde visse uddannelser og forventes at fortsætte denne praksis, eller hvis institutionen har indgået en aftale med en anden institution om, at denne annoncerer uddannelsen. Aftaler om garantikurser vil således medføre, at annonceringskravet bortfalder for den pågældende uddannelse.

Annonceringen kan desuden undlades for de uddannelser, hvor undervisningen forudsætter særligt højt specialiseret udstyr eller kompetencer. Denne undtagelse er særlig relevant, hvis uddannelsesinstitutionen ikke er i besiddelse af det specialiserede udstyr eller kompetencer.

Hvis annonceringen på baggrund af ovenstående udelades skal institutionen dog følge en plan for, hvordan kendskabet til eksistensen af disse kurser udbredes, og eventuelle henvendelser vedrørende uddannelserne skal besvares med en henvisning til en institution, der reelt udbyder uddannelsen.

Uddannelser på arkiv

Såfremt der ikke har været aktivitet på en arbejdsmarkedsuddannelse, herunder på delmål af en arbejdsmarkedsuddannelse, eller på et enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse i tre kalenderår, overgår uddannelsen til arkiv. Uddannelser i arkiv undtages fra udbyderens pligt til udbud og annoncering, jf. § 12 i bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser. Hvis der i tre år ikke er aktivitet på en uddannelse i arkiv, vil uddannelsen blive nedlagt.

Undervisningsministeriet kan, efter ansøgning fra et efteruddannelsesudvalg, sætte en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag i arkiv, hvormed pligten til annoncering bortfalder, selvom der ikke er forløbet tre kalenderår uden aktivitet.

Udbyderne kan fortsat udbyde uddannelser, der er blevet placeret i arkiv. Såfremt der igen kommer aktivitet på en uddannelse, der er placeret i arkiv, kan det pågældende efteruddannelsesudvalg bestemme, at uddannelsen kommer ud af arkiv, hvormed udbuds- og annonceringspligten indføres på ny. Hvis udvalget ikke reagerer, vil uddannelsens arkivperiode først udløbe tre år efter aktiviteten. Det fremgår af uddannelsesadministration.dk, hvilke uddannelser der er i arkiv, lige såvel som det vil fremgå af den ugentlige rapport, når en uddannelse bliver placeret i arkiv/kommer ud af arkiv.

Arbejdsmarkedsuddannelser, som ministeriet på det kompetente efteruddannelsesudvalgs foranledning, har tilføjet på en liste over uddannelser med særlig samfundsmæssig betydning, kommer ikke på arkiv (dvs. undtages for udbuds- og annonceringspligten), selvom der ikke har været aktivitet på de pågældende uddannelser i tre kalenderår. Et delmål følger altid uddannelsen, som den er delmål til. Det betyder, at hvis en uddannelse kommer i arkiv, følger dets delmål med, og at en uddannelse og delmål også følges ad ud af arkivet.

3.2.5 Studieadministrativt system

Institutionerne skal i løbet af 2019 skifte system til administration af AMU, da STIL's centrale EASY-A-system udfases og afløses af studieadministrative systemer leveret af markedet. De første markedsleverede systemer med understøttelse af AMU tages i brug i foråret 2019.

Systemerne skal opfylde en række krav, som er formuleret i STIL's [systemrevisionsbekendtgørelse](#). Bekendtgørelsen skal sikre dokumentation for, at de systemer, som institutionerne anvender til studieadministration af ungdoms- og voksenuddannelser, opfylder ministeriets krav. Det sker i form af en revisionserklæring udarbejdet af en statsautoriseret eller registreret revisor på baggrund af en systemrevision hos den enkelte leverandør. Revisionen sker i henhold til gældende systemrevisionsbekendtgørelse og gældende grænsefladebeskrivelser for integrationerne med STIL's centrale systemer. Institutioner kan kun anvende et studieadministrativt system til et uddannelsesområde, hvis systemet er omfattet af en systemrevisionserklæring uden forbehold for dette område.

Den i foråret 2019 gældende bekendtgørelse er trådt i kraft den 1. januar 2019. Bekendtgørelsen kan ændres hvert år hhv. den 1. januar og den 1. juli. Ovenstående link henviser til gældende bekendtgørelse. Yderligere oplysninger om systemrevisionsprocessen samt generelt om markedsførelsen af de studieadministrative systemer kan findes på stil.dk under hovedområdet "Administration og infrastruktur".

3.2.6 Regnskab

Når udbudsrunderen 2019 afsluttes vil alle udbydere være forpligtet til at aflægge revisorattesteret regnskab for anvendelsen af det ydede tilskud.

3.3 Opretholdelse og ophør af udbud

[Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. § 17:](#)

”Undervisningsministeren kan efter udtalelse fra Rådet for Voksen- og Efteruddannelse pålægge institutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse at udbyde bestemte arbejdsmarkedsuddannelser. Undervisningsministeren kan endvidere efter udtalelse fra Rådet for Voksen- og Efteruddannelse tilbagekalde en udbudsgodkendelse efter § 16, stk. 1, hvis der ikke længere er behov for udbuddet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan tilbagekalde en udbudsgodkendelse efter § 16, stk. 1, hvis en eventuel fastsat minimumsaktivitet ikke opretholdes.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan tilbagekalde en udbudsgodkendelse efter § 16, stk. 1, hvis det skønnes, at institutionen ikke forestår undervisningen og aktiviteten i overensstemmelse med godkendelsens indhold og reglerne om godkendelsen, om uddannelserne og om aktiviteten. Godkendelsen kan ligeledes tilbagekaldes, hvis det skønnes, at der ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at institutionen vil forestå undervisningen og aktiviteten i overensstemmelse med godkendelsens indhold og reglerne.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte vilkår for en udbyders forvaltning af en udbudsgodkendelse, herunder fastsætte vilkår, der fraviger regler fastsat i medfør § 16, stk. 2, hvis det skønnes, at udbyderen ikke har forestået undervisningen og aktiviteten i overensstemmelse med godkendelsens indhold og reglerne om godkendelsen, om undervisningen og om aktiviteten, eller det skønnes nødvendigt for at sikre, at udbyderen forestår undervisningen og aktiviteten i overensstemmelse med godkendelsens indhold og reglerne.

Stk. 5. Uddannelsesinstitutionen skal underrette undervisningsministeren, hvis forudsætningerne for en udbudsgodkendelse efter § 16, stk. 1, ikke længere er til stede.”

Hvis en udbyder af arbejdsmarkedsuddannelser overtræder reglerne for uddannelserne, vil det kunne få økonomiske konsekvenser i form af dels bortfald af tilskud til undervisningen, dels erstatningspligt for godtgørelse og tilskud til befordring samt kost og logi. Herudover kan undervisningsministerens sanktion, afhængigt af overtrædelsen, være fratagelse eller begrænsning af udbudsgodkendelsen for den pågældende udbyder.

En institution kan miste en udbudsgodkendelse, hvis udbyderen samlet set udviser en adfærd, der sandsynliggør, at udbudsgodkendelsen ikke vil blive varetaget i overensstemmelse med reglerne. Denne adfærd kan enten bestå i overtrædelse af regler eller vilkår vedrørende en eller flere udbudsgodkendelser eller i forhold, der ikke i sig selv udgør overtrædelser af regler eller vilkår, men som alligevel sandsynliggør en konkret risiko for alvorlige overtrædelser. Som eksempel på sidstnævnte kan nævnes en situation, hvor en fysisk eller juridisk person, som tidligere har været involveret i særligt belastende tilsynssager får en afgørende indflydelse på institutionen eller indleder et samarbejde med den, og ministeriet på den baggrund har mistillid til pågældende institutions evne til at forvalte godkendelsen i overensstemmelse med reglerne. Et andet eksempel er situationer, hvor det kan lægges til grund, at institutionen planlægger overtrædelser eller forsømmer nødvendige forholdsregler for at imødegå misbrug eller misligholdelse.

Ministeriet har mulighed for - ligeledes på grund af forhold som beskrevet ovenfor - at fastsætte særlige vilkår for benyttelsen af godkendelsen. Sådanne vilkår kan for eksempel bestå i begrænsning af adgangen til udlicitering, til at gennemføre virksomhedsforlagt undervisning, til at tilbyde kost og logi, til at undervise tosprogede eller i pålæg om forskellige former for kontrol- og tilsynsforanstaltninger. Vilkårene kan evt. begrænses i tid.

Afgørelser om at godkendelsen ikke må anvendes i en periode træffes på baggrund af en samlet vurdering af de foreliggende oplysninger. Der vil navnlig blive lagt vægt på, om der aktuelt udøves eller vil blive påbegyndt en aktivitet af et betydeligt omfang, om hvis lovlighed der består alvorlig tvivl, og på, om denne tvivl beror på manglende eller forsinket medvirken til sagsoplysningen fra den godkendte udbyder eller nogen, for hvem udbyderen er ansvarlig, dvs. typisk den, som den godkendte udbyder har udlagt eller udliciteret undervisningen til.

Hvis institutioner pålægges at udbyde uddannelser eller fratages godkendelser til at udbyde uddannelser på baggrund af arbejdsmarkedspolitiske og uddannelsespolitiske overvejelser (fx ændring i uddannelsesbehov), vil VEU-rådet først skulle høres. Hvis en udbudsfratagelse begrundes i institutionens adfærd skal VEU-rådet til gengæld ikke høres først.

Endeligt skal det nævnes, at en udbudsgodkendelse automatisk bortfalder, når en fælles kompetencebeskrivelse nedlægges. Nedlæggelse af en fælles kompetencebeskrivelse sker altid med mindst tre måneders varsel.

3.3.1 Udbuddets overgang til en anden udbyder, fx ved fusion eller spaltning af en godkendt institution

Som andre offentlige bevillinger og godkendelser, der er meddelt efter en konkret vurdering af ansøgerens kvalifikationer, kan godkendelsen til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser i øvrigt ikke overdrages uden den pågældende myndigheds accept. Godkendelsen tilhører den fysiske eller juridiske person, som godkendelsen er udstedt til. Overdragelse fra denne person af selve undervisningsvirksomheden, altså af aktiviteten (samt evt. bygninger, faciliteter, maskiner etc.), til en anden fysisk eller juridisk person vil derfor kun med Undervisningsministeriets godkendelse kunne komme til at omfatte retsstillingen som godkendt AMU-udbyder.

Ved overdragelse af ejerandele i et kapitalsselskab (et aktieselskab, A/S, et anpartsselskab, ApS, eller et partnerselskab, P/S), der er indehaver af en udbudsgodkendelse, skal Undervisningsministeriet underrettes. Efter praksis vil ministeriet tage stilling til, om kapitalsselskabet med den nye kreds af ejere af ejerandelene – med den aktuelle viden om dem – kunne være blevet godkendt til det pågældende udbud. Ministeriet vil således skulle underrettes om overdragelser af ejerandelene i det selskab, der er godkendt til at udbyde AMU.

For så vidt angår den situation, at ministeriet i øvrigt bliver bekendt med andre forhold omkring selskabet, der giver anledning til mistillid til dets evne til at forvalte godkendelsen i overensstemmelse med reglerne, herunder omstændigheder vedrørende ejerskabet til et kapitalsselskab, som er ejer af ejerandele i selve det godkendte selskab, henvises til afsnit 3.3. opretholdelse og ophør af udbud, idet det her omtales, hvilken betydning det kan få, hvis en person, som tidligere har været indblandet i overtrædelser af AMU-lovgivningen, kan få afgørende indflydelse på en udbudsgodkendt institution.

Institutioner, der arbejder i retning af en spaltning eller en fusion med en anden institution, bør altid meget tidligt i processen kontakte Undervisningsministeriet for at sikre en hensigtsmæssig og veltilrette-

lagt proces op til godkendelsen. Der henvises til ministeriets hjemmeside for en uddybende beskrivelse af processen.

I forhold til AMU-godkendelser fastlægger ministeriet i dialog med institutionerne, hvorledes de eksisterende godkendelser overføres til den fusionerede institution eller fordeles mellem de udspaltede enheder.

For at mindske eventuelle problemer i forbindelse med indberetning af udlagt undervisning, skal institutionerne sørge for, at eventuelle nye udlægninger efter en ansøgning om en fusion/spaltning er tidsbegrænset til selve perioden for kursernes afholdelse. Dette gælder både udlægninger til og fra en anden institution. Se også regler om udlagt undervisning i afsnit 3.1.2.

3.4 Lokale uddannelsesudvalg

[Lov om erhvervsuddannelser \(med senere ændringer\):](#)

"§ 40, stk. 1. Hver skole nedsætter et eller flere lokale uddannelsesudvalg, der tilsammen skal dække de erhvervsuddannelser og arbejdsmarkedsuddannelser, jf. lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., skolen udbyder. En skole kan efter forhandling med vedkommende faglige udvalg undlade at nedsætte lokale uddannelsesudvalg"

"§ 41, stk. 1. Lokale uddannelsesudvalg rådgiver skolen i spørgsmål, der vedrører de uddannelser, der er omfattet af udvalgets virksomhedsområde, herunder inden for området for de fælles kompetencebeskrivelser, som skolen er godkendt til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelse inden for, jf. lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., og virker for samarbejdet mellem skolen og det lokale arbejdsmarked."

[Lov om arbejdsmarkedsuddannelser § 9 \(uddrag\):](#)

"Institutioner omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der er godkendt til udbud af arbejdsmarkedsuddannelse, kan nedsætte et eller flere lokale uddannelsesudvalg, i det omfang en del af institutionens aktivitet ligger inden for områder, hvor der ikke er nedsat et lokalt uddannelsesudvalg i henhold til lov om erhvervsuddannelser"

[Bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser § 32:](#)

"En privat uddannelsesinstitution, som er godkendt til udbud af arbejdsmarkedsuddannelser, skal oprette et eller flere lokale uddannelsesudvalg. § 9, stk. 1 – 5, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. finder anvendelse på disse udvalg.

Stk. 2. Pligten til at oprette udvalg indtræder et år efter udløbet af et kalenderår, for hvilket institutionen har indberettet en aktivitet på 20 årselever eller mere. Pligten bortfalder, når institutionen for to kalenderår i træk har indberettet en aktivitet på mindre end 20 årselever.

Stk. 3. En institution kan opretholde udvalg, der kunne være nedlagt efter stk. 2, 2. pkt."

De lokale uddannelsesudvalg har, jævnfør § 40 og § 41 i lov om erhvervsuddannelser, til opgave at rådgive institutionerne i spørgsmål, der vedhører de erhvervsuddannelser og arbejdsmarkedsuddannelser,

der er omfattet af udvalgets virksomhedsområde, herunder inden for området af de fælles kompetencebeskrivelser, som skolen er godkendt til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelse inden for.

Det forudsættes, at institutionen inddrager de lokale uddannelsesudvalg i planlægningen og prioriteringen af institutionens udbud, idet de lokale uddannelsesudvalg bl.a. har til opgave at rådgive uddannelsesinstitutionerne i spørgsmål, der vedrører de fælles kompetencebeskrivelser, som institutionen er godkendt til at udbyde. Endvidere skal lokale uddannelsesudvalg virke for samarbejde mellem institutionen og det lokale arbejdsmarked. Lokale uddannelsesudvalg kan således give nyttig rådgivning vedrørende uddannelsesinstitutionens udbud af arbejdsmarkedsuddannelser.

Uddannelsesinstitutionen har mulighed for at nedsætte et eller flere selvstændige lokale uddannelsesudvalg, hvis institutionen har AMU-aktivitet, der ligger på områder, hvor der ikke er nedsat et lokalt uddannelsesudvalg for en erhvervsuddannelse. Oprettelsen af disse udvalg sker efter de relevante bestemmelser i lov om erhvervsuddannelser.

Private udbydere skal oprette lokale uddannelsesudvalg, hvis den indberettede aktivitet er 20 årselever eller derover. Pligten indtræder et år efter det kalenderår, hvor aktiviteten blev indberettet. Pligten bortfalder igen, hvis institutionen to kalenderår i træk har indberettet en aktivitet på mindre end 20 årselever. Selvom pligten bortfalder, kan institutionen vælge at opretholde et eller flere udvalg.

For øvrige institutioner, der ikke er godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse fx professionshøjskoler, er der ikke krav om at oprette lokale uddannelsesudvalg.

3.5 Uddannelsesinstitutionernes ansvar for udvikling af voksenpædagogisk, fagligt miljø

3.5.1 Lærernes kvalifikationer

[Bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser](#) § 14:

”Den godkendte udbyder af arbejdsmarkedsuddannelse har ansvaret for lærernes kvalifikationer og for, at lærerne gennemfører den nødvendige kvalificering, herunder for tilrettelæggelse af pædagogisk praktisk vejledning for lærere, der følger pædagogisk uddannelse, jf. stk. 3.

Stk. 2. Lærere, der underviser på arbejdsmarkedsuddannelse, skal som minimum have kvalifikationer, som normalt inden for deres faglige område svarer til erhvervsuddannelsesniveau, samt ved ansættelsen herudover mindst 3 års relevant og tidssvarende erhvervs erfaring.

Stk. 3. Læreren skal have eller senest efter 4 år som underviser på arbejdsmarkedsuddannelse have opnået pædagogiske kvalifikationer målrettet undervisning af voksne mindst svarende til niveauet i en pædagogisk diplomuddannelse. For lærere ansat før den 1. juli 2013 er fristen dog 6 år. En lærer ansat før den 17. januar 2010 kan dog i stedet have pædagogiske kvalifikationer målrettet undervisning af voksne mindst svarende til niveauet i den pædagogiske uddannelse (pædagogikum) efter bekendtgørelse nr. 677 af 12. juli 1996 om den pædagogiske uddannelse af lærere ved erhvervsskolerne (Pædagogikum). I almindelighed påbegynder læreren relevant uddannelse senest et år efter at være begyndt at undervise. Den godkendte udbyder af arbejdsmarkedsuddannelse kan fravige kravet om diplomuddannelsesniveau i særlige tilfælde, hvor niveauet i en videregående voksenuddannelse i pædagogik er hensigtsmæssig for kompetenceprofilen for skolens samlede lærergruppe.

Stk. 4. For timelærere, som er ansat på halv tid eller et mindre timetal, kan udbyderen fravige kravene i stk. 3.

Stk. 5. Lærere, der underviser i dansk som andetsprog, skal have uddannelsen til underviser i dansk som andetsprog for voksne eller tilsvarende kvalifikationer.”

Det fremgår af bekendtgørelsen, at den godkendte udbyder af arbejdsmarkedsuddannelse har ansvaret for lærernes kvalifikationer og for, at lærerne gennemfører den nødvendige kvalificering.

Der er krav om, at lærerne, der underviser på arbejdsmarkedsuddannelser, som minimum har kvalifikationer, som indenfor deres fagområde svarer til erhvervsuddannelsesniveau. Desuden skal de ved ansættelsen minimum have 3 års relevant og tidssvarende erhvervs erfaring. Disse krav gælder både fastansatte lærere og timelærere.

Desuden er det et krav, at læreren senest efter 4 års ansættelse som underviser på AMU skal have opnået pædagogiske kvalifikationer målrettet undervisning af voksne. De pædagogiske kvalifikationer skal minimum svare til niveauet i en pædagogisk diplomuddannelse. For lærere ansat før den 1. juli 2013 er fristen dog 6 år. Lærere ansat før den 17. januar 2010 kan i stedet have pædagogiske kvalifikationer målrettet undervisning af voksne, der mindst svarer til niveauet i den pædagogiske uddannelse (pæagogi-

kum) efter bekendtgørelse nr. 677 af 12. juli 1996 om den pædagogiske uddannelse af lærere ved erhvervsskolerne (Pædagogikum).

Læreren vil typisk påbegynde den relevante uddannelse senest et år efter ansættelsesstart. I særlige situationer, hvor den godkendte udbyder finder det hensigtsmæssigt for den samlede kompetenceprofil for uddannelsesinstitutionens lærergruppe, at læreren har en videregående voksenuddannelse, kan den godkendte udbyder af arbejdsmarkedsuddannelse fravige kravet om diplomuddannelsesniveau.

Timelærere, der er ansat på halv tid eller mindre, er undtaget kravet om specifikke pædagogiske kvalifikationer.

Lærere, der underviser i dansk som andetsprog, skal enten have uddannelsen til underviser i dansk som andetsprog for voksne eller have kvalifikationer, der svarer til dette.

Efteruddannelsesudvalgene udbyder løbende kurser, konferencer, temadage og lignende målrettet lærerne inden for arbejdsmarkedsuddannelsernes forskellige jobområder. Uddannelsesinstitutionerne bør desuden orientere sig i forhold til anden relevant efteruddannelse, f.eks. i forhold til udførelse af realkompetencevurderinger, mm.

Institutionerne skal efter henvendelse fra Undervisningsministeriet kunne redegøre for lærerkompetencer i forhold til de fælles kompetencebeskrivelser, som en institution er godkendt til at udbyde.

3.5.2 Lærernes ansættelsesforhold

Lærerne skal være ansat på statens løn- og ansættelsesvilkår, såfremt den godkendte udbyder er en offentlig uddannelsesinstitution. Offentlige uddannelsesinstitutioners samarbejde med eksterne undervisere, f.eks. fra et konsulentfirma, kan således alene ske ved ansættelse af de pågældende som timelærere efter statens løn- og ansættelsesregler, jf. Finansministeriets timelønscirkulære, eller ved udlicitering af undervisningen. Ved udlicitering skal lærerne være ansat hos underleverandøren.

Ovenstående forhindrer dog ikke, at uddannelsesinstitutionens lærere kan suppleres med gæstelærere fra en virksomhed, så længe betaling herfor ikke afholdes af uddannelsesinstitutionen, og uddannelsen både formelt og reelt er åben for alle. En gæstelærer er gæst i undervisningen. Han/hun deltager i en på forhånd aftalt og afgrænset del af undervisningen og underviser i et eller flere afgrænsede emner inden for den handlingsorienterede målformulering.

Lærerne skal, jf. AMU bekendtgørelsens § 17, stk. 3, være ansat af uddannelsesinstitutionen eller ansat på en anden godkendt institution for erhvervsrettet uddannelse, eller en anden institution, som er godkendt til udbud af arbejdsmarkedsuddannelser. Dette betyder, at en institution kan låne lærere fra en anden institution til at varetage undervisning (i overensstemmelse med lærernes overenskomst), såfremt den lånte lærer derved bliver underlagt uddannelsesinstitutionens instruktionsbeføjelse i undervisningen. Uanset om læreren er ansat på institutionen eller udlånt fra en anden godkendt institution, er det uddannelsesinstitutionens ansvar, at undervisningen er i overensstemmelse med reglerne.

Også i situationer, hvor en gæstelærer varetager en del af undervisningen, er det uddannelsesinstitutionens (evt. lånte) underviser, der har det overordnede ansvar. Derfor skal uddannelsesinstitutionens underviser altid være til stede, når en gæstelærer underviser på AMU. Gæstelæreren kan i øvrigt ikke varetage opgaver af myndighedskaraktér, såsom at føre protokol eller bedømme, om deltagerne skal have AMU-bevis, jf. § 17, stk. 3, i AMU-bekendtgørelsen.

Der er som udgangspunkt ingen hindringer for, at underviseren kan have tilknytning til en virksomhed, hvor en eller flere deltagere er ansat. Institutionen skal dog - som det altid er tilfældet - sikre, at undervisningen bliver tilrettelagt, så de handlingsorienterede mål bliver nået, og så arbejdsuddannelsen giver landsdækkende kompetencer til samtlige deltagere jf. § 17 i AMU-bekendtgørelsen.

Ifølge bekendtgørelse om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelse m.v., § 19, stk. 6, ydes der ikke tilskud til undervisning, når 1) undervisningen finder sted i en virksomhed eller lignende, 2) alle eller et ikke uvæsentligt antal af deltagerne er ansat i den pågældende virksomhed, og 3) undervisningen varetages af lærere, der også er ansat i den pågældende virksomhed, eller der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnet til at vække tvivl om den pågældende lærers upartiskhed i forhold til virksomheden. Denne afgrænsning anvendes udelukkende i forbindelse med tilskud til undervisningen. Se evt. afsnit 3.2 virksomhedsforlagt undervisning.

3.5.3 Undervisningsmateriale og udstyr

Uddannelsesinstitutionerne har ansvar for, at det nødvendige udstyr og de nødvendige undervisningsmaterialer i forhold til den enkelte uddannelse er til rådighed. Dette gælder uanset, hvor undervisningen afholdes (jf. § 18 i AMU-bekendtgørelsen).

Som et tilbud til uddannelsesinstitutionerne og som inspiration til tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen kan efteruddannelsesudvalgene udarbejde undervisningsmaterialer til arbejdsmarkedsuddannelserne. Efteruddannelsesudvalgene kan søge om tilskud til udviklingsarbejdet i Undervisningsministeriet. Undervisningsministeriet har ophavsrettighederne til de færdige materialer.

For ikke at konkurrere med private forlag har Undervisningsministeriet besluttet, at alt undervisningsmateriale, som udvikles med tilskud fra AMU-bevillinger, skal offentliggøres på www.emu.dk. Det er gratis at anvende disse materialer. Materialer til brug ved prøver, certifikatprøver og tilsvarende er undtaget fra kravet om offentliggørelse på Materialeplatformen.

Uddannelsesinstitutionerne stiller udstyr og undervisningsmaterialer gratis til rådighed for deltagerne som en del af uddannelsen. Salg af undervisningsmateriale, leje af udstyr eller lignende kan derfor ikke gøres til en del af en eventuel tillægspris til normprisen (deltagerbetalingen).

Uddannelsesinstitutionen kan sælge undervisningsmaterialer til deltagere, som gerne vil beholde de anvendte undervisningsmaterialer efter uddannelsen. I markedsføringen af kurset må salget af undervisningsmateriale ikke gøres til en forudsætning for gennemførelsen. Undervisningsmateriale, som et efteruddannelsesudvalg har udviklet med tilskud fra AMU-bevillinger, og som er stillet gratis til rådighed på Materialeplatformen, kan ikke gøres til genstand for salg.

3.5.4 Specialpædagogisk støtte

Retligt grundlag

Deltagere på arbejdsmarkedsuddannelser har ved behov ret til specialpædagogisk bistand. Specialpædagogisk bistand består af en eller flere af følgende støtteformer:

1. Hjælpemidler og instruktion i brug heraf.
2. Personlig assistance og sekretærhjælp.
3. Støttetimer med henblik på kompensation af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.
4. Særligt udformede undervisningsmaterialer.
5. Tegnsprogstolkning og skrivetolkning.

Støtten bevilges til et konkret forløb. Støtten kan bruges til undervisning, ekskursioner, prøver og praktik. Hvis en deltager i et AMU-forløb påbegynder en anden uddannelse, hvortil der kan gives støtte, og der er tale om et længere forløb, kan hjælpemidler medtages fra forløb til forløb inden for 3 måneder.⁷

Generelt

Den specialpædagogiske bistand er en individuel kompensation, som har til formål at give elever med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller tilsvarende svære vanskeligheder muligheder for at deltage og gennemføre uddannelse på lige vilkår med andre deltagere. Kompensationen målrettes den enkelte deltagers behov, som de opstår i mødet med de faglige krav på den konkrete uddannelse.

Det er AMU-udbyderen, der har ansvaret for, at deltageren får stillet fornødne hjælpemidler og støtte til rådighed efter nedenstående kriterier.

På SPSU-net fremgår kravene til dokumentation samt kriterier for tildeling af hjælpemidler og støtte på alle uddannelsesordninger. For yderligere oplysning i forhold til de forskellige handicapgrupper m.v. henvises derfor til SPSU-nets afsnit vedrørende AMU-kurser. Hjemmesiden forventes offentliggjort i maj 2019.

Afdækning af deltagerens vanskeligheder

Den SPS-ansvarlige hos AMU-udbyderen skal hjælpe deltageren med at finde frem til, hvilke vanskeligheder funktionsnedsættelsen kan medføre for deltageren i uddannelsesforløbet. På den baggrund opretter AMU-udbyderen en ansøgning om støtten på vegne af deltageren.

Ansøgningsprocedure og dokumentation⁸

Deltageren skal dokumentere funktionsnedsættelsen over for AMU-udbyderen. Den påkrævede dokumentation afhænger af deltagerens funktionsnedsættelse og den ønskede støtteform. Ved nye eller foranderlige funktionsnedsættelser skal der være tale om dokumentation af nyere dato. For stationære funktionsnedsættelser er nyere udredning/dokumentation ikke et krav.

---

⁷ L nr. 105 af 20. december 2018 § 25a og 25b: Lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område samt lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser og lov om folkehøjskoler

⁸ Hvis en deltager i AMU har brug for specialpædagogisk bistand fx i form af særlige hjælpemidler for at kunne gennemføre en arbejdsmarkedsuddannelse på lige vilkår med andre, kan uddannelsesinstitutionen frem til 1. august 2019 kontakte Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, der herefter tager hånd om afklaring, udlevering af og instruktion i brugen af hjælpemidler samt, ved behov, test af læsevanskeligheder. Fra 1. august 2019 og frem foregår afklaring og tildeling af specialpædagogiske bistand efter ændret procedure, som beskrevet i dette afsnit

For deltagere med læsevanskeligheder, der ikke tidligere har gennemført en ordblindetest, er det AMU-udbyderen der sikrer, at deltageren gennemfører en sådan test. For deltagere, der tidligere har gennemført en ordblindetest, anses denne som dokumentation for funktionsnedsættelsen.

Nogle deltagere vil have funktionsnedsættelse uden at have behov for hjælpemidler eller anden støtte.

AMU-udbyderen opretter ansøgningen om støtte i it-fagsystemet SPS2005. Ansøgningen skal indeholde en indstilling om relevant støtte og dokumentation for funktionsnedsættelsen. Af hensyn til planlægningen af sagsbehandlingen er det væsentligt, at udbyderen tydeligt angiver datoen for kursusstart.

Styrelsen vil tilrettelægge sagsbehandlingen af ansøgninger om støtte til deltagere fra AMU med størst mulig hensyntagen til en hurtig sagsbehandling i lyset af, at deltagere ofte tilmeldes kort før kursusstart. Det er dog samtidig vigtigt at være opmærksom på, at Styrelsen skal have tid til at sagsbehandle, for at der kan tildeles støtte. Derfor er det afgørende, at ansøgninger oprettes så tidligt som muligt.

Når Styrelsen har behandlet ansøgningen, kan udbyderen læse afgørelsen i SPS2005. Deltageren modtager afgørelsen i e-boks. I nogle tilfælde vil styrelsen i afgørelsen pege på en leverandør, som skal anvendes.

Eksempler på støtte

It-hjælpemidler kan omfatte en tablet eller bærbar computer med syntetisk tale og en scanner samt undervisningsmaterialer i elektronisk form, men kan også være kompenserende programmer. it-hjælpemidler er i særlig grad relevant for deltagere med læsevanskeligheder, nedsat syn eller hørenedsættelser. Til deltagere der er døve, kan leverancen indeholde tegnsprogstolkning.

Særlige prøvevilkår

Uddannelsesinstitutionen skal, jf. § 18, stk. 7 i AMU-bekendtgørelsen, tilbyde særlige prøvevilkår til deltagere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse og til deltagere med tilsvarende vanskeligheder, når institutionen vurderer, at dette er nødvendigt for at ligestille disse deltagere med andre i prøvesituationen.

Dette kan fx gøres ved at give deltagerne, der får specialpædagogisk støtte i form af hjælpemidler, mulighed for at anvende specialpædagogisk støtte og hjælpemidler ved prøveafleggelsen. Der kan også gives mulighed for at anvende sekretær i forbindelse med prøven.

For deltagere, med behov for specialpædagogisk tilrettede materialer kan uddannelsesinstitutionen sørge for, at prøvematerialet findes i formater, der er tilgængelige for deltageren.

For en del deltagere vil forlænget tid til forberedelse og prøveafleggelse være kompenserende. Dette gælder også, hvor deltageren ikke anvender specialpædagogiske hjælpemidler eller anden form for støtte.

Endelig er der deltagere, der har vanskeligheder med koncentration og fokus, der har glæde af en skærmet arbejdsplads ved prøveafleggelsen.

4. Institutionernes vilkår for tilrettelæggelse og afholdelse af uddannelserne

[Bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. § 17](#) (uddrag):

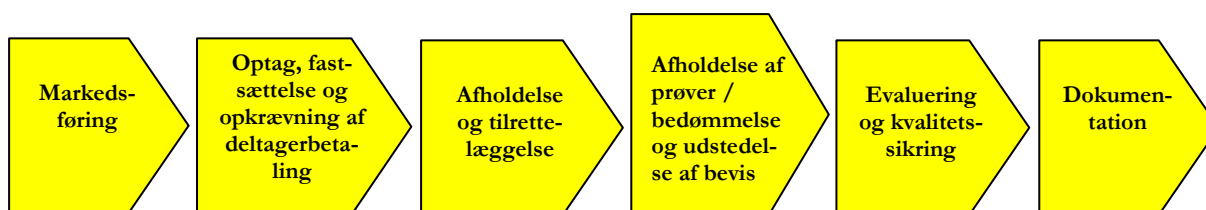
”Uddannelsesinstitutionen tilrettelægger undervisningen således, at de centralt godkendte handlingsorienterede mål bliver nået. Undervisningen skal uanset den pædagogiske metodefrihed føre til samme landsdækkende kompetence for alle deltagere.”

Arbejdsmarkedsuddannelser kan gennemføres af den enkelte udbyder med store frihedsgrader, når det drejer sig om undervisningens konkrete tilrettelæggelse. Det er således uddannelsesinstitutionernes opgave at oversætte arbejdsmarkedsuddannelsernes handlingsorienterede målformulering til konkret undervisning og dermed fastlægge vejen ad hvilken, deltagerne kan nå uddannelsernes centralt godkendte mål. Dog med hensyn til den tilknyttede prøve. Det er et krav, at undervisningen tilrettelægges, så den fører til landsdækkende kompetencer, og de centralt fastsatte handlingsorienterede mål nås.

For at sikre at AMU-uddannelserne fremstår klart genkendelige og let identificerbare for de relevante aktører, og for at skabe størst mulig sikkerhed for at deltagerne opnår en landsdækkende kompetence, uanset hvor i landet en arbejdsmarkedsuddannelse gennemføres, er der knyttet en række forpligtelser til den konkrete afholdelse og administration af en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag i FKB. Disse forpligtelser er med til at sikre, at den aktivitet, der udbydes, med rette kan karakteriseres som AMU-aktivitet og muliggør erhvervelse af en landsdækkende kompetence.

Institutionernes forpligtelser og ansvar i forhold til administration, tilrettelæggelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB kan opsummeres i nedenstående figur:

Figur 4: En udbyders forpligtelser i forhold til konkret afholdelse og administration af en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag

Figuren illustrerer forløbet fra markedsføring af en uddannelse frem til afslutning, evaluering og dokumentation. Institutionernes ansvar i den forbindelse kan i overordnede træk opsummeres i følgende punkter (de enkelte punkter er uddybet i de tilhørende afsnit i vejledningen):

- Institutionen markedsfører hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse med udgangspunkt i den centralt godkendte handlingsorienterede målformulering, i forhold til det jobområde, den indgår i og med oplysning om kode og titel, uddannelsens art (AMU eller enkeltfag), pris og minimumsdeltagerantal for holdoprettelse, hvis institutionen ønsker at kunne opkræve tompladstillæg, (jf. afsnit 4.10.2.) Institutionen kan herunder eventuelt oplyse om et vejledende maksimumsdeltagerantal.

- Institutionen skal angive, hvis et kursus er et garantikursus, som giver en garanti for, at kurset afholdes med mindst en deltager på det annoncerede tidspunkt og på det anførte sted. I sjældne tilfælde kan der være pædagogiske og didaktiske forhold, som taler for et andet antal. I disse særlige tilfælde kan der fastsættes et minimumdeltagerantal på maksimal fem deltagere, hvilket dog forudsætter, at der er indgået aftale med det relevante efteruddannelsesudvalg herom.
- Institutionen opkræver den normpris for uddannelsen, som er fastsat i finansloven.
- I det omfang en institution vælger at opkræve afmeldegebyr eller tillæg til normprisen, sker det inden for de fastsatte regler herom.
- Institutionen tilrettelægger sit udbud således, at hovedparten af udbuddet ligger inden for normprisen.
- For ansøgere, som institutionen er bekendt med forgæves har ansøgt om optagelse på et hold, eller hvis tilmelding bliver annulleret, opretter institutionen venteliste og vejleder personen om muligheden for selv at søge på efteruddannelse.dk efter andre udbud af uddannelsen.
- Institutionen vælger inden for lovgivningens rammer frit tilrettelæggelses- og afholdelsesformer med henblik på den bedst mulige undervisning af de konkrete deltagere på et hold, dog under hensyn til den tilknyttede prøve.
- Institutionen skal tilrettelægge undervisningen af en arbejdsmarkedsuddannelse med henblik på, at deltagerne når uddannelsens centralt godkendte mål, som de fremgår af AMU's handlingsorienterede målformulering eller enkeltfagets kompetencemål, under hensyn til den tilknyttede prøve. Det skal sikres, at der opnås en landsdækkende kompetence. Institutionen skal sikre, at deltagerne senest ved kursusstart gøres bekendt med uddannelsens centralt godkendte handlingsorienterede målformulering. Undervisning i enkeltfag i FKB tilrettelægges i overensstemmelse med uddannelsesordningen for den erhvervsuddannelse, enkeltfaget stammer fra.
- Ved den enkelte arbejdsmarkedsuddannelses afslutning skal institutionen udstede et AMU-bevis til deltagere, der har bestået prøven. For arbejdsmarkedsuddannelser uden prøve udstedes der AMU-bevis til deltagerne, der efter lærerens vurdering har nået uddannelsens centralt godkendte handlingsorienterede mål. Hvis deltageren ikke har bestået prøven eller efter lærerens vurdering ikke har nået uddannelsens mål, jævnfør ovenstående, kan der eventuelt udleveres et deltagerbevis. Der udleveres enkeltfagsbevis for bestået enkeltfag.

Endvidere forudsættes at:

- Institutionen sikrer, at der til hvert hold er adgang til nødvendige teori- og værkstedslokaler samt relevant udstyr og undervisningsmateriale.
- Institutionen gennemfører undervisningen og den tilknyttede prøve inden for den normerede varighed, der er angivet for den pågældende uddannelse. En eventuel afkorting af varighed kan ske for den enkelte deltager, hvis det sker på baggrund af en konkret vurdering af dennes forudsætninger. Der er mulighed for at afkorte varigheden for hele hold under særlige betingelser (se afsnit 4.3.3).
- Institutionen sikrer, at lærerne på de enkelte hold har de relevante og krævede faglige og pædagogiske kvalifikationer, og at de er ansat på en institution, der er godkendt til at udbyde AMU. Dette gælder også ved udlagt undervisning. Ved udliciteret undervisning skal lærerne være ansat på den virksomhed, der udliciteres til.
- Institutionen sikrer, at der for deltagere med særlige behov stilles specialpædagogisk støtte til rådighed.
- Institutionen sikrer, at der afrapporteres efter reglerne i viskvalitet.dk.
- Institutionen tilbyder alle deltagere en vurdering af basale færdigheder i læsning, skrivning og regning.

- Institutionen udbyder og afholder IKV efter behov.
- Institutionen kan i forbindelse med tilsyn dokumentere, at regler for udbud, tilrettelæggelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser er overholdt.

4.1 Institutionernes markedsføring af arbejdsmarkedsuddannelser

Regler om markedsføring af arbejdsmarkedsuddannelse og enkeltfag tilkøbet en fælles kompetencebeskrivelse er fastsat i:

- § 18 i [lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- § 20 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- § 11 i [lov om åben uddannelse \(erhvervsrettet voksenuddannelse\) m.v.](#)
- § 5 og 19 i [bekendtgørelse om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser mv.](#)

Markedsføringsaktiviteter er en væsentlig del af udbydernes programansvar. Den opsøgende markedsføring, annoncering i f.eks. fagblade og på UG.dk, beskrivelser af udbuddet på uddannelsesinstitutionens hjemmeside, pjecer m.v. giver virksomheder og medarbejdere kendskab til AMU's tilbud om systematisk kompetenceudvikling i forhold arbejdsmarkedets behov.

Markedsføringen skal være i overensstemmelse med formålet med de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB og i overensstemmelse med formålet med AMU-programmet. Derfor skal markedsføringen af hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse være målrettet AMU's målgruppe af ufaglærte og faglærte, og den skal være relevant i forhold til AMU's erhvervsrettede formål.

Markedsføringen af de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser skal, jævnfør § 20, stk. 2, ske i forhold til den målgruppe, som uddannelsen er udviklet til, og i forhold til uddannelsens formål og mål. Disse indrammes først og fremmest af den handlingsorienterede målformulering og jobområdet, som det er beskrevet i den FKB, som uddannelsen er tilknyttet, og uddannelsesinstitutionen i øvrigt er godkendt til. Se også afsnit 2.3.3 og 3.1.

Det er et særligt ansvar at synliggøre, at arbejdsmarkedsuddannelserne fører til en landsdækkende kompetence og dækker uddannelsesbehov, som arbejdsmarkedets parter har identificeret og fundet relevante, og som staten på den baggrund yder støtte til. Det er derfor vigtigt, at markedsføring sker i forhold til uddannelsens centralt godkendte mål og i forhold til personer med uddannelsesbaggrund til og med erhvervsuddannelsesniveau jf. [AMU-bekendtgørelsen § 20](#) og [ÅU-bekendtgørelsen §5](#).

Produktanvendelse i undervisningen

Til tider kan det være hensigtsmæssigt, at det fremgår af annonceringen, hvilket specifikt produkt, der anvendes i undervisningen, og dette kan fremgå af undertitlen. Ved afholdelsen af kurset er det dog afgørende, at de tillærte kompetencer også kan overføres til andre mærker/produkter, og at tilrettelæggelsen følger indholdet i den central godkendte handlingsorienterede målformulering. Det kan det dog være i deltagerens interesse at vide, hvilket konkret produkt undervisningen tager udgangspunkt i. Ministeriet accepterer derfor, at et sådan valg af produkt/mærke fremgår af annonceringen, så deltagerne tilmelder sig på et oplyst grundlag.

Et eksempel på dette kan være ”46718 Grafik - Kreative og komplekse illustrationer”, hvor det fremgår af den handlingsorienterede målformulering, at deltageren i løbet af 3 dage blandt andet lærer at anvende illustrationsprogrammets muligheder, faciliteter og funktioner til at udarbejde fx mere unikke og kreative illustrationer og produkter til forskellige former for kommunikation. Kompetencerne, der opnås, er generelle, og deltageren vil kunne overføre de opnåede kompetencer til andre programmer. Alligevel kan det være interessant for deltageren at vide, hvilket program der primært tages udgangspunkt i på de forskellige udbudte kurser. Alternativet ville formentlig være, at deltageren ringede til uddannelsesinstitutionen og spurgte. Ministeriet accepterer derfor, at programmet fremgår i undertitlen, men det forudsættes, at der med udgangspunkt i dette program perspektiveres og vises eksempler fra andre programmer, således at der altid undervises i generelle kompetencer.

Plakater, radiospots og lign.

I særlige tilfælde, hvor uddybende informationsformidling i væsentligt grad hæmmer effekten af det valgte medies markedsføringsform (fx radiospots, plakater, webbanere), er minimumskravene til markedsføring af AMU, at:

- den er målrettet AMU's målgruppe
- den sker i forhold til aktivitetens formål og mål
- den ikke gennem valg af ord, billeder eller medium sigter mod anvendelse i en ikke-arbejds-mæssig sammenhæng eller i øvrigt vildleder om uddannelsesaktivitetens mål, målgruppe eller indhold
- modtageren henvises til andet medie, hvor de uddybende informationer kan findes på en lettilgængelig måde.

Øvrige krav til markedsføringen

Da udbud skal være åbne for alle, skal alle udbud af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB annonceres på institutionens hjemmeside, på UG.dk og Efteruddannelse.dk, og der skal være adgang for alle, der opfylder adgangsbetingelserne til AMU. Dette gælder også ved virksomhedsforlagt undervisning. Der kan være særlige adgangskrav for certifikatuddannelser, hvilket er nærmere omtalt i afsnit 4.2.3 om Optagelse.

Uddannelsen skal annonceres senest otte dage før kursusstart jf. [bekendtgørelsen om åben uddannelse](#) § 19. Dette krav kan fraviges, når der er tale om uddannelser, som igangsættes meget pludseligt og tæt på startdato. I sådanne tilfælde skal annonceringen have fundet sted dagen efter beslutningen om kurssets gennemførelse og senest dagen inden.

Følgende oplysninger skal, jævnfør bekendtgørelse om åben uddannelse, som minimum fremgå af institutionens hjemmeside og markedsføringen i øvrigt:

- Godkendt kode og titel for AMU-uddannelsen, delmålet eller enkeltfaget i FKB
- Afholdelsesform
- Minimumdeltagerantal for oprettelse af hold, hvis institutionen ønsker at have mulighed for at indgå en aftale med en arbejdsgiver om tompladstillæg, jf. § 10 b i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse), jf. pkt. 4.8.2
- Sted for afholdelse; også ved virksomhedsforlagt eller udliciteret undervisning er det den adresse, hvor undervisningen skal finde sted, der skal oplyses
- Eventuel tilmeldingsfrist
- Eventuel garantikursus-mulighed
- Begyndelses- og afslutningstidspunkt herunder tidspunkt for evt. afsluttende prøve
- Eventuelle optagelsesbetingelser

- Normeret uddannelsestid (dvs. den godkendte varighed for AMU-uddannelsen eller enkeltfaget i FKB)
- Oplysning om fravigelse af den normerede uddannelsestid for enkeltfag i FKB med oplysning om den uddannelsestid/årsværksnormering, der træder i stedet for denne og oplysning om de forudsætninger hos deltagerne, dette nødvendiggør. Oplysningerne skal være offentligt tilgængelige fra annonceringstidspunktet
- Deltagerbetalingens størrelse
- For enkeltfagene oplysning om, i hvilken erhvervsuddannelse enkeltfaget indgår.

Den godkendte institution har ansvaret for, at markedsføringen af uddannelser er i overensstemmelse med de gældende regler. Dette gælder også ved udlagt undervisning, hvor om markedsføringen af uddannelser kan udføres af andre end den godkendte institution selv. Den godkendte institution skal derfor ved udlægning kontrollere underleverandørers markedsføring. Det kan for eksempel ske gennem stikprøvevis kontrol eller forhåndsgodkendelse af markedsføringsinitiativer.

Når flere tilskudsberettigede uddannelsesaktiviteter markedsføres som et samlet uddannelsesforløb, skal det fremgå, hvilke konkrete arbejdsmarkedsuddannelser der indgår, tillige med deltagerbetalingen for de enkelte dele. Institutionen skal ved udbud og markedsføring samtidig sikre, at uddannelsessøgende og virksomheder, der alene har behov for enkelte af uddannelserne i det samlede uddannelsesforløb, kan få deres uddannelsesønske imødekommet på institutionen eller på en anden nærtliggende institution inden for en rimelig tid (jf. § 5. i [bekendtgørelse nr. 957 af 19. august 2015 om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser](#)).

Hvis uddannelsesinstitutionen skønner, at der er behov herfor, kan institutionen give uddannelsesforløbet en fælles titel, men de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag skal altid samtidig markedsføres med den godkendte titel og kode. Den fælles overskrift skal være loyal over for hensigten med AMU-systemet. Den fælles overskrift må ikke knytte forløbet til et konkret produkt, for eksempel et it-program. Det er således ikke tilladt, at et produkt, som f.eks. Adobe Photoshop, Microsoft Word og Microsoft Excel, nævnes i den fælles titel.

Markedsføringen må ikke sammenblende AMU-aktivitet og aktiviteter, som gennemføres som indtægtsdækket virksomhed (IDV) som f. eks. uddannelsesplanlægning. Tilbydes der ydelser som IDV, skal prisen anføres særskilt, og det skal fremgå, at det er muligt at deltage i AMU-aktiviteten uden tilkøb af andre ydelser.

4.2 Adgangsbetingelser, tilmelding og optagelse

4.2.1 Adgangsbetingelser

Regler om adgang til AMU er fastsat i:

- § 10a i [lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- § 9-11 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

Adgang – inkl. tilskud – til AMU forudsætter ifølge AMU-lovens § 10, at deltageren enten har fast bopæl i Danmark eller reel og faktisk beskæftigelse i Danmark. På certifikatuddannelser kan der desuden være eventuelle adgangskrav, som er fastsat som led i myndighedskrav til certifikatet.

Institutionerne skal som led i kontrollen af, at mindst en af de to adgangsbetingelser er opfyldt, sikre, at deltagerne har afgivet de krævede erklæringer og oplysninger.

I situationer, hvor der er grund til mistanke om rigtigheden af oplysningerne, skal institutionerne foretage nærmere undersøgelser.

Ved fast bopæl i Danmark forstås, at den pågældende er registreret med bopæl i det Centrale Personregister (CPR), mens beskæftigelse i Danmark forstås således, at den pågældende skal være beskæftiget i en virksomhed med forretningssted her i landet eller arbejde i en anden persons private husholdning i Danmark. Beskæftigelsen betragtes alene som reel og faktisk, hvis den beskæftigede ud over deltagelsen i arbejdsmarkedsuddannelse eller individuel kompetencevurdering enten over for en arbejdsgiver og efter dennes anvisninger mod vederlag skal præstere ydelser, som normalt kan anses for henhørende under arbejdsmarkedet, eller i egen virksomhed udøver økonomisk aktivitet med henblik på økonomisk udbytte.

For den første gruppe – de ansatte – gælder, at en beskæftigelse, der er af så ringe omfang, at den alene udgør et rent marginalt supplement, ikke anses som reel og faktisk beskæftigelse. For så vidt angår den anden gruppe – de selvstændige – gælder, at den økonomiske aktivitet skal udøves regelmæssigt over en ikke helt kort periode, og at aktiviteten ikke blot er af ganske underordnet omfang, for at den anses som reel og faktisk beskæftigelse.

Såfremt der er tale om en virksomhed, der tillige har forretningssteder i et eller flere andre lande, betragtes beskæftigelsen kun som beskæftigelse i Danmark, hvis den beskæftigede befinder sig i Danmark, mens beskæftigelsen udøves, for en ansats vedkommende dog også hvis denne hovedsageligt modtager anvisninger fra Danmark, når arbejdet udføres.

For ansøgere der ikke er registreret med bopæl i Danmark i CPR, skal ansøgeren - og for en ansats vedkommende også dennes arbejdsgiver - ifølge AMU-bekendtgørelsens § 16, stk. 6 -, udtrykkeligt bekræfte, at betingelserne er opfyldt. Derudover skal det oplyses, om beskæftigelsen i Danmark er tidsbegrænset og i givet fald hvorledes. Uanset om beskæftigelsen er tidsbegrænset eller ej, skal det endvidere oplyses, hvilke arbejdsfunktioner ansøgeren skal udfylde som led i beskæftigelsen. I efteruddannelse.dk findes blanketter, der kan anvendes til bekræftelsen og til at afgive oplysningerne. Der findes en blanket for hhv. ansatte og for selvstændige. Bekræftelsen og oplysningerne kan afgives uden brug af disse

blanketter, fx på en blanket, som den enkelte virksomhed har udarbejdet, og som særligt tager højde for denne virksomheds forhold. De to blanketter på efterreruddannelse.dk lægger op til afgivelse af så mange oplysninger, at der i vidt omfang vil være grundlag for at afgøre også komplicerede tilfælde.

Når en arbejdsgiver tilmelder en ansat og afgiver den ovennævnte bekræftelse og oplysning, vil bekræftelsen og oplysningen kunne anvendes, hvis personen skal tilmeldes til arbejdsmarkedsuddannelser igen. Dette kræver blot, at arbejdsgiveren ved den nye tilmelding erklærer, at den tidligere bekræftelse og oplysning fortsat er i overensstemmelse med de faktiske forhold. Denne erklæring kan afgives som led i selve tilmeldingen.

Uddannelsesinstitutionen kan kræve dokumentation for ansættelsesforholdet, for eksempel i form af ansættelseskontrakt og yderligere oplysninger til belysning af beskæftigelsen.

Personer, der har fast bopæl eller reel og faktisk beskæftigelse på Færøerne eller i Grønland, har adgang til AMU mod at betale fuld deltagerbetaling dvs. takst inkl. moms, normpris og evt. tillæg til normprisen. Reel og faktisk beskæftigelse på Færøerne eller i Grønland dokumenteres ved fremlæggelse af ansættelseskontrakt.

Personer, der har fast bopæl i et af de øvrige nordiske lande, har adgang til arbejdsmarkedsuddannelserne, selvom de almindelige adgangsbetinger (fast bopæl eller reel og faktisk beskæftigelse i Danmark) ikke er opfyldt. Det er dog forudsat, at personen kan godtgøre, at tilsvarende uddannelse ikke findes i bopælslandet, eller at vedkommende bor i et område, der grænser op til Danmark, og at den institution, hvor undervisningen finder sted, enten er tættere på eller nemmere at komme til end institutioner, hvor tilsvarende uddannelse kan følges i bopælslandet. Disse personer er dog ikke tilskudsberettiget, og de skal derfor betale fuld deltagerbetaling dvs. takst inkl. moms, normpris og evt. tillæg til normprisen. Uddannelsesinstitutionen vurderer ud fra sit kendskab til forholdene i det pågældende nordiske land, om betingelserne for optagelse kan anses for opfyldt på baggrund af det, ansøgeren fremlægger, og kan i den forbindelse lægge vægt på, at den pågældende vil komme til at betale fuld deltagerbetaling.

Ledige, der er bosat i Danmark, har adgang til AMU. Finansieringen af lediges deltagelse er fastsat i beskæftigelseslovgivningen. Det betyder, at institutionerne kan optage ledige, der bor i Danmark, men at det afhænger af den pågældende lovgivning, om jobcentre har pligt til at udbetale taxametertilskud og deltagerbetaling. Dette er uddybet i [LBK nr. 145 af 3. februar 2017 om betaling for visse uddannelsesaktiviteter i forbindelse med lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.m.](#)

For at sikre at ansøgeren sprogligt vil være i stand til at følge undervisningen med tilfredsstillende resultat, kan det ifølge AMU-bekendtgørelsens § 16, stk. 4, pålægges deltageren senest ved påbegyndelsen af uddannelsen at gennemføre en test i undervisningssproget eller undervisningssprogene. Arbejdsmarkedsuddannelse tilrettelægges normalt med dansk som undervisningssprog, men kan udbydes såvel på dansk som på andet eller andre sprog eller med en kombination af dansk og andet/andre sprog jf. AMU-bekendtgørelsens § 17, stk. 6., jf. afsnit 4.3.2 samt afsnit 4.8 vedr. prøver.

4.2.2 Tilmelding

Regler om tilmelding til AMU er fastsat i:

- § 18a i [lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- kapitel 4 i [bekendtgørelse om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser](#)

Virksomheder og selvstændige erhvervsdrivende skal tilmelde deltagere via portalen [EfterUddannelse.dk](#). Uddannelsesinstitutionen skal vederlagsfrit yde den fornødne vejledning og bistand til virksomheder og selvstændige i forbindelse med den digitale tilmelding.

Uddannelsesinstitutionen kan med fuldmagt fra virksomheden overtage opgaven med tilmelding, herunder yde hjælp til ansøgninger om godtgørelse, tilskud til befordring og tilskud til kost og logi samt ansøgning om overenskomstregulerede fondsmidler, der er naturligt tilknyttet til tilmeldingen til arbejdsmarkedsuddannelsen. Uddannelsesinstitutionen kan vælge at tage betaling for denne ydelse efter reglerne for indtægtsdækket virksomhed (IDV), forudsat at institutionen har oplyst virksomheden om, at den kan vælge at gennemføre tilmeldingen selv med vederlagsfri bistand og vejledning fra uddannelsesinstitutionen.

Uddannelsesinstitutionen skal fastsætte frister for ansøgning om optagelse. Ved uddannelser, hvor der er deltagerbetaling, skal uddannelsesinstitutionen fastsætte en frist for betaling for deltagelse i undervisningen jf. § 19 i bekendtgørelsen om åben uddannelse. Deltagerbetalingen skal være betalt senest ved uddannelsesinstitutionens aktivitetsindberetning til ministeriet jf. § 10 i bekendtgørelsen om deltagerbetaling ved erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. De nærmere retningslinjer for modtagelse af deltagerbetaling og indberetning af tilskudsberettiget aktivitet fremgår af [IEU-instruksen](#).

4.2.3 Optagelse

[§ 16 i bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.:](#)

”Uddannelsesinstitutionerne har pligt til at optage ansøgere til arbejdsmarkedsuddannelse og individuel kompetencevurdering, der opfylder betingelserne i § 9, inden for de i medfør af lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v. udmeldte rammer.

Stk. 2. I tilfælde, hvor gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelse ifølge myndighedskrav er en betingelse for udøvelse af et erhverv eller en aktivitet, jf. § 7, stk. 5, og § 22, stk. 1 og 2, kan kun personer, der efter gennemførelsen af uddannelsen tillige vil opfylde eventuelle øvrige betingelser for udøvelse af erhvervet eller aktiviteten, optages på uddannelsen eller for arbejdsmarkedsuddannelsers vedkommende på delmål af en sådan arbejdsmarkedsuddannelse. Hvis der ifølge reglerne om adgangen til udøvelse af erhvervet eller aktiviteten skal foretages et skøn over, om en bestemt betingelse for denne adgang er opfyldt, kan uddannelsesinstitutionen, forudsat at det efter reglerne om adgangen til udøvelsen er muligt at opnå en forhåndsudtalelse eller forhåndsafgørelse vedrørende opfyldelsen af den skønsmæssige betingelse, afvise at optage en person, for hvem der ikke foreligger en positiv forhåndsudtalelse eller forhåndsafgørelse.

Stk. 3. Optagelse på arbejdsmarkedsuddannelse kan afslås, hvis en ansøger har deltaget i arbejdsmar-

kedsuddannelser i videre omfang end nødvendigt af erhvervsmæssige årsager. Ansøgere, der henvender sig til institutionen vedrørende optagelse på en arbejdsmarkedsuddannelse, eller som er mødt frem til undervisning, hvortil de er optaget ved digital tilmelding, henvises til andre uddannelsesmæssige aktiviteter eller til individuel kompetencevurdering, hvis de må antages ikke at have det fornødne faglige niveau for at kunne nå uddannelsens mål inden for den angivne varighed.

Stk. 4. For at sikre, at ansøgeren sprogligt vil være i stand til at følge undervisningen med tilfredsstillende resultat, kan det pålægges ansøgeren at gennemføre en test i undervisningssproget eller undervisningssprogene senest ved påbegyndelsen af uddannelsen.

Stk. 5. Optagelse på arbejdsmarkedsuddannelse eller individuel kompetencevurdering kan ikke betinges af organisationstilhørsforhold eller medlemskab af en arbejdsløshedskasse.

Stk. 6. Ved optagelsen skal ansøgeren opfylde betingelserne i § 9, § 10 eller § 11 vedrørende adgang til arbejdsmarkedsuddannelse. For ansøgere uden fast bopæl i Danmark, der angiver at have adgang til arbejdsmarkedsuddannelse efter § 9, skal det i forbindelse med optagelsen udtrykkeligt bekræftes af ansøgeren samt for en ansats vedkommende tillige af dennes arbejdsgiver, at betingelserne i § 9, stk. 3 - 5, er opfyldt. Derudover skal ansøgeren og for en ansats vedkommende tillige dennes arbejdsgiver oplyse, dels om beskæftigelsen i Danmark er tidsbegrænset og i givet fald hvorledes, dels hvilke arbejdsfunktioner ansøgeren skal udfylde som led i beskæftigelsen. Uddannelsesinstitutionen kan kræve forelæggelse af grundlaget for ansættelsesforholdet, såsom ansættelseskontrakt, og yderligere oplysninger til belysning af beskæftigelsen. Når en arbejdsgiver tilmelder en ansat, om hvem der tidligere over for samme uddannelsesinstitution er afgivet bekræftelse efter 2. pkt. og oplysning efter 3. pkt., kræves sådan bekræftelse og oplysning ikke på ny, hvis arbejdsgiveren ved den nye tilmelding erklærer, at den tidligere bekræftelse og oplysning fortsat er i overensstemmelse med de faktiske forhold. Reel og faktisk beskæftigelse på Færøerne eller i Grønland, jf. § 10, dokumenteres ved fremlæggelse af ansættelseskontrakt.

Stk. 7. Den godkendte udbyder skal tilbyde en ansøger, som henvender sig om optagelse på en arbejdsmarkedsuddannelse uden at blive optaget på uddannelsen, optagelse på institutionens venteliste. En ansøger, hvis tilmelding bliver annulleret, fordi det pågældende hold på grund af manglende opnåelse af et krævet mindsteantal tilmeldinger eller af anden grund ikke bliver oprettet, skal ligeledes have tilbudt optagelse på institutionens venteliste. Institutionen skal samtidig med et tilbud om optagelse på venteliste vejlede om muligheden for løbende at holde sig orienteret i det centrale informationssystem for arbejdsmarkedsuddannelser om alle udbud af uddannelsen.”

Uddannelsesinstitutionen skal som udgangspunkt optage alle ansøgere, der opfylder adgangsbetingelserne i AMU. Dette gælder også ved virksomhedsforlagt undervisning. Dette betyder, at ingen må afvises med begrundelsen om, at man ikke er ansat på samme virksomhed som de øvrige deltagere. Det gælder dog fortsat, at alle kursusdeltagere på et hold kan være fra samme virksomhed, hvis der enten ikke er andre ansøgere, eller hvis virksomhedens ansatte kan fylde hele holdet.

Hvis uddannelsesinstitutionen af kapacitetsmæssige årsager ikke kan optage alle rettidigt tilmeldte ansøgere, skal optagelse ske efter kriterier, der på forhånd er fastsat af institutionen. Institutionen må alene anvende fagligt relevante kriterier samt tilmeldingstidspunkt som udvælgelseskriterier. Kriterierne skal være offentligt tilgængelige fra det tidspunkt, hvor institutionen annoncerer den pågældende uddannelsesaktivitet, jf. § 9 i [bekendtgørelse om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

For ansøgere, som institutionen er bekendt med forgæves har ansøgt om optagelse på et hold, skal institutionen tilbyde optagelse på venteliste. Dette gælder både, hvis en person har henvendt sig til institutionen om et kursus, og hvis institutionen aflyser kursus med allerede tilmeldte deltagere. Desuden skal institutionen vejlede alle berørte om muligheden for selv løbende at holde sig orienteret i Efteruddannelse.dk om alle udbud af uddannelsen.

Personer, der henvender sig til institutionen vedrørende et kursus, hvor institutionen vurderer, at personen ikke har det fornødne faglige niveau for at kunne nå uddannelsens mål inden for den angivne maksimale varighed, skal henvises til andre uddannelsesmæssige aktiviteter eller til vurdering af basale færdigheder.

Ud fra den centralt godkendte handlingsorienterede målformulering kan institutionerne ved kursusstart vurdere, om deltagerne har det faglige niveau, som forudsættes for at kunne nå uddannelsens mål inden for den angivne maksimale varighed. Hvis deltagere ved denne visitation viser sig ikke at have det faglige niveau, skal institutionen om muligt henvise til en uddannelse, som modsvarer deltagerens kompetenceudviklingsbehov.

Hvis det er relevant, kan en person tage samme uddannelse flere gange. Der kan fx være et behov, hvis man har deltaget i en arbejdsmarkedsuddannelse uden at få AMU-bevis, fordi uddannelsesmålet ikke er nået. Ligeledes kan det være relevant at tage en arbejdsmarkedsuddannelse igen, hvis der er sket væsentlige indholdsmæssige ændringer, som gør, at den tidligere uddannelse er forældet. Endelig kan det være relevant i multiplankurser, som er kurser, hvor arbejdsmarkedsuddannelsens målformulering er godkendt således, at undervisningen kan gennemføres med udgangspunkt i forskellige materialer (se f.eks. arbejdsmarkedsuddannelsen 42002 Fremstilling af tagrender og nedløb, der er godkendt til gennemførelse i hhv. zink og kobber), og den pågældende deltager har brug for at lære at anvende begge materialer⁹.

Selv om en person opfylder betingelserne for adgang, kan en uddannelsesinstitution afslå at optage vedkommende, hvis han/hun har deltaget i arbejdsmarkedsuddannelsen ”i videre omfang end nødvendigt af erhvervsmæssige årsager”. Afgørelse om afslag skal foretages ud fra en konkret vurdering i forhold til den pågældende person. Se også regler om begrænsninger i VEU-godtgørelse afsnit 5.1.

Uddannelsesinstitutionen kan ikke få tilskud til optag af egne ansatte på arbejdsmarkedsuddannelse. Der kan kun ydes tilskud svarende til den udmeldte aktivitetsramme.

Certifikatuddannelser

Til certifikatuddannelser, hvor udøvelsen af et erhverv er betinget af, at uddannelsen er gennemført, vil der kun kunne optages personer, der opfylder eventuelle øvrige betingelser til udførelsen af erhvervet. Hvis betingelsen entydigt kan vurderes (fx alder eller besiddelse af kørekort), håndterer uddannelsesinstitutionen selv denne vurdering. Hvis betingelsen forudsætter, at der foretages et skøn (fx vedrørende helbredstilstand eller vandel), er det afgørende, om der kan opnås en forhåndsafgørelse eller forhåndsudtalelse om udfaldet af skønnet. Hvis dette er tilfældet, kan institutionen vælge alene at optage de deltagere, som kan fremvise en positiv afgørelse eller udtalelse om opfyldelse af den fastsatte betingelse.

---

⁹ Oversigt over multiplanuddannelser kan findes på uddannelsesadministration.dk under oversigter og herefter under kontraktuddannelser mm. undtaget fra 10-ugersreglen om godtgørelse.

De forskellige situationer er illustreret i oversigten nedenfor:

Betingelsestype	Mulighed for optagelse
Betingelsen kan vurderes entydigt (fx alder eller besiddelse af kørekort)	Uddannelsesinstitutionen skal afvise elever, der ikke opfylder betingelsen
Betingelsen forudsætter skøn (fx helbredstilstand eller vandel) og der er mulighed for at opnå en forhåndsvurdering/forhåndsudtalelse om opfyldelse af den fastsatte betingelse	Uddannelsesinstitutionen kan vælge at afvise elever, der ikke dokumenterer at opfylde betingelsen
Betingelsen forudsætter skøn (fx helbredstilstand eller vandel) og der er ikke mulighed for at opnå en forhåndsvurdering/forhåndsudtalelse om opfyldelse af den fastsatte betingelse	Uddannelsesinstitutionen må ikke afvise elever på grund af betingelsen

4.3 Tilrettelæggelse og afholdelse

[§ 17 i bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. \(uddrag\):](#)

”Uddannelsesstedet tilrettelægger undervisningen således, at de centralt godkendte handlingsorienterede mål bliver nået. Undervisningen skal uanset den pædagogiske metodefrihed føre til samme landsdækkende kompetence for alle deltagere.”

Uddannelsesinstitutionerne kan indenfor lovens rammer frit vælge afholdelsesform på grundlag af indholdet i arbejdsmarkedsuddannelsernes handlingsorienterede målformuleringer og de fælles kompetencebeskrivelser (FKB), dog under hensyn til den tilknyttede prøve.

Arbejdsmarkedsuddannelser kan tilrettelægges som sammenhængende undervisning eller opsplittet undervisning i mere eller mindre end 7 timer og 24 minutter om dagen. Arbejdsmarkedsuddannelser kan afholdes på alle ugedage og som undervisning om aftenen, om natten eller i weekenden. Arbejdsmarkedsuddannelser bliver dog primært tilrettelagt som undervisning i dagtimerne og dermed den almindelige arbejdstid. Arbejdsmarkedsuddannelser kan ligeledes tilrettelægges som fjernundervisning og som virksomhedsforlagt undervisning.

4.3.1 Afholdelsesformer

Det er uddannelsesinstitutionernes opgave at omsætte arbejdsmarkedsuddannelsernes centralt godkendte handlingsorienterede målformulering til konkret undervisning, og dermed fastlægge vejen ad hvilken deltagerne kan nå uddannelsernes mål. Dette må dog ikke føre til en omskrivning af de centralt godkendte handlingsorienterede mål.

En arbejdsmarkedsuddannelse fører til samme landsdækkende kompetence uanset på hvilken uddannelsesinstitution i Danmark, den er erhvervet. Hovedformålet med afholdelsen er derfor, at deltagerne gennem undervisningen kommer frem til denne landsdækkende kompetence, og at de centralt godkendte handlingsorienterede mål nås. Dette understøttes i øvrigt af den generelle prøvekrav, der indebærer, at en stor del af kurserne i AMU fremadrettet vil være tilknyttet en prøve. Uddannelsesinstitutioner

nen skal sikre, at deltagerne senest ved kursets start kender uddannelsens handlingsorienterede målformulering.

Arbejdsmarkedsuddannelser skal afholdes på steder, hvor der er adgang for tilsyn, og det skal foregå i Danmark jf. § 18 stk. 2, i bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. Ved tilsyn skal en uddannelsesinstitution kunne dokumentere, hvorledes en undervisning er tilrettelagt, fx ved at fremvise anvendt undervisningsmateriale, opgaver etc.

Institutionen overvejer relevante afholdelsesformer, herunder undervisning i åbent værksted, fjernundervisning og virksomhedsforlagt undervisning, med henblik på at sikre, at relevante uddannelsesbehov imødekommes med et fagligt og pædagogisk udbud, som opfylder målgruppens efterspørgsel og behov for kompetenceudvikling. Ved udliciteret eller udlagt undervisning skal der altid være truffet aftale om den konkrete afholdelsesform, idet afholdelsesformen blandt andet har betydning for uddannelsernes taxametertilskud. At virksomhedsforlægge er ikke en mulighed ved udliciteret undervisning.

Arbejdsmarkedsuddannelser er udviklet med henblik på at kunne gennemføres med de afholdelsesformer, der vælges af uddannelsesinstitutionerne. Der forventes en praksisnær undervisning, men undervisningen må ikke tilrettelægges med henblik på produktion. AMU kan således ikke tilrettelægges som vekseluddannelse, hvor en del af uddannelsestiden udgøres af praktikuddannelse, således som det foregår i erhvervsuddannelserne. Til gengæld kan undervisningen afholdes opsplittet med perioder af beskæftigelse på virksomheden mellem de enkelte undervisningsdele, jf. afsnit 4.3.5.

Deltagelse i produktion under observation/instruktion fra en instruktør kan ikke være AMU og udløser derfor ikke taxametertilskud og VEU-godtgørelse. Det gælder endvidere generelt, at der kun ydes VEU-godtgørelse i det omfang, udbuddet udløser tilskud efter lov om åben uddannelse, jf. § 6 i bekendtgørelse nr. 1797 af 27. december 2018 om godtgørelse og tilskud ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.

For enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse gælder, at enkeltfaget skal gennemføres med henblik på, at deltagerne når uddannelsesmålet, som det er beskrevet i uddannelsesordningen for den erhvervsuddannelse, faget stammer fra. Deltagerne bedømmes efter uddannelsesordningens bestemmelser. Enkeltfag i FKB kan gennemføres med samme afholdelses- og tilrettelæggelsesformer som arbejdsmarkedsuddannelser.

4.3.2 Sprog m.v.

[Bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#) § 17 stk. 6:

"Arbejdsmarkedsuddannelse gennemføres normalt på dansk. Medmindre myndighedskrav omkring adgang til udøvelse af et erhverv, jf. § 7, stk. 5, og § 22, stk. 2 og 3, er til hinder herfor, kan undervisningen gennemføres på andre sprog end dansk eller med en kombination af dansk og andre sprog, hvis det er oplyst ved markedsføringen, jf. § 20, stk. 5. I arbejdsmarkedsuddannelse, hvis prøveafholdelse på ingen måde er reguleret af myndighedskrav, jf. foruden 2. pkt. og § 18, stk. 5, 2. pkt., § 6, stk. 1, 4. pkt., i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., kan eventuel prøve som udgangspunkt afholdes på undervisningssproget, men uddannelsesinstitutionen kan tilbyde at afholde den på et andet sprog. Er prøvens forlæg, jf. § 7, stk. 6, nr. 4, en tekst, der udleveres til deltageren, kan denne vælge mellem de udgaver, der foreligger, jf. § 7, stk. 9, 3. pkt. Ved afholdelse af prøver og udlevering af tekster er skolen ikke begrænset til kun at tilbyde deltageren den mulighed eller de muligheder, der er oplyst ved markedsføringen, men denne mulighed henholdsvis disse muligheder skal tilbydes".

Arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB samt de tilknyttede prøver afholdes normalt med dansk som undervisningssprog. Undervisningen kan afholdes på andre sprog end dansk eller med en kombination af dansk og andre sprog, hvis det er oplyst ved markedsføringen. Prøven afholdes som udgangspunkt på undervisningssproget, men uddannelsesinstitutionen kan tilbyde at afholde den på et andet sprog. Hvis prøveforlægget er en tekst, der er udarbejdet af efteruddannelsesudvalget, kan prøveteksten benyttes i versioner på andre sprog, hvis udvalget eller uddannelsesinstitutionen har udarbejdet eller godkendt en udgave af prøven på det pågældende sprog. Læs mere om prøver i afsnit 4.8. Det er op til uddannelsesinstitutionerne, hvordan undervisning og prøveafholdelse på andre sprog end dansk tilrettelægges.

I certifikatuddannelser kan der være myndighedskrav, der hindrer, at der undervises på andre sprog end dansk. AMU-beviser og certifikater udstedes på dansk. Hvis der er behov for det, kan de dog oversættes til engelsk. Læs mere i afsnit 4.9 om beviser og certifikater.

Efteruddannelsesudvalgene kan udvikle undervisningsmateriale og prøver på andre sprog end dansk og kan søge om tilskud til udviklingsarbejdet ved den årlige ansøgning om midler fra puljen til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser mv. Undervisningsmateriale udviklet af efteruddannelsesudvalgene med tilskud offentliggøres på Materialeplatformen på www.emu.dk, hvor det kan hentes gratis af uddannelsesinstitutionerne. Prøverne kan findes på uddannelsesadministration.dk.

Efter § 8 a, stk. 2, i lov om åben uddannelse kan uddannelsesinstitutionen ved fastlæggelse af deltagerbetaling eventuelt tillægge et beløb som betaling for en særlig tilrettelæggelses- og afholdelsesform ved deltagelse i en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag i FKB. Hjælp til tolkning er i lovens forarbejder nævnt som et eksempel på en ydelse i tilknytning til uddannelsen, der vil kunne begrunde et sådant tillæg. Læs mere om tillæg til normprisen i kapitel 4.

4.3.3 Normeret varighed

§ 7, stk. 2, i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

"For hver arbejdsmarkedsuddannelse, hvert delmål og hvert enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse fastsættes der i forhold til de pågældende mål en normeret varighed, hvori i givet fald indgår en i medfør af § 6, stk. 1, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. udviklet prøve, der betragtes som en del af uddannelsen. Uddannelsens varighed fastsættes i dage, eventuelt brøkdele heraf, à 7 timer og 24 minutter. Der udvikles hverken arbejdsmarkedsuddannelser eller delmål med en varighed af under en halv dag. For uddannelser, som er udviklet til tosprogede, er det en vejledende, maksimal varighed, der fastsættes."

§ 17, stk. 2 og 8, i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

"Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan ud fra en konkret vurdering af den enkelte deltagers forudsætninger afkorte uddannelsestiden i forhold til den normerede varighed af arbejdsmarkedsuddannelsen. Læreren skal være beskæftiget med undervisning, herunder afholdelse af prøver, i en periode af en samlet varighed, som svarer til det antal dage, som indberettes som uddannelsens varighed for de pågældende kursister. Deltagerne skal, bortset fra eventuelt sygefravær og lignende, tilsvarende være beskæftiget med modtagelse af undervisning, jf. § 21, stk. 1. Hvis der ikke er tale om fjernundervisning, jf. stk. 5, skal lærer og deltager være til stede samtidigt. Aktiviteter, der gennemføres med henblik på produktion for deltagerens arbejdsgiver, kan ikke medregnes som undervisning, henholdsvis modtagelse af undervisning."

"Stk. 8. Hvis det er beskrevet over for uddannelsesstedet, at en gruppe på mindst tre deltagere i en arbejdsmarkedsuddannelse, til hvilken der er knyttet en prøve, jf. 7, stk. 6, i forvejen har haft anledning til at erhverve kompetencer svarende til visse af uddannelsens centralt godkendte handlingsorienterede mål, kan uddannelsesstedet uden forudgående vurdering af den enkelte deltagers forudsætninger, jf. stk. 2, 1. pkt., afkorte uddannelsestiden ved for disse deltagere alene at tilrettelægge undervisning i resten af målene."

Arbejdsmarkedsuddannelsens/enkeltfagets forventede tidsmæssige udstrækning opgøres som normeret varighed. Varigheden angives i dage, hvor en dag svarer til 7 timer og 24 minutter. Der godkendes normalt ikke arbejdsmarkedsuddannelser med en varighed på mindre end en halv dag.

Det angivne antal dage afspejler den varighed, der er nødvendig for, at målet for kompetenceudviklingen kan nås af deltagere fra målgruppen i det relevante jobområde og den sværhedsgrad og kompleksitet, der skal opnås gennem uddannelsen.

For uddannelser, som er udviklet til tosprogede, er det en vejledende, maksimal varighed, der fastsættes, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 2, 2. pkt.

For deltagere, der kan nå uddannelsens mål på kortere tid, er der mulighed for afkortning af varigheden på baggrund af en konkret vurdering af den enkelte deltager. Afkortning kan enten aftales før uddan-

nelsen påbegyndes, for eksempel på baggrund af en individuel kompetencevurdering, eller det kan sluttes under uddannelsen, hvis deltageren har nået målet før den normerede tid.

Institutionen har mulighed for at afkorte varigheden af en uddannelse for en gruppe på mindst tre deltagere, uden en forudgående vurdering af den enkeltes deltagers forudsætninger, under følgende betingelser:

- Der skal være tilknyttet en centralt godkendt prøve til uddannelsen.
- Det skal være beskrevet for uddannelsesinstitutionen, at en gruppe på mindst tre deltagere i forvejen har haft anledning til at erhverve kompetencer svarende til de dele af den handlingsorienterede målformulering, som afkortningen dækker.

Det gælder i øvrigt for enkeltfag i FKB, at disse kan afkortes for hele hold for deltagere med særlige forudsætninger. Ved annonceringen af enkeltfag skal uddannelsesinstitutionen oplyse varigheden samt de forudsætninger, den kortere varighed kræver af deltagerne jf. bekendtgørelse om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser § 19. stk. 1, nr. 7, litra h.

Ved afkortning af en uddannelses maksimale varighed kan der kun opkræves deltagerbetaling og indberettes tilskudsudløsende aktivitet svarende til den faktiske varighed i klokketimer.

Når det gælder certifikatuddannelser, kan der gælde andre regler for afkortning, som kan være fastsat af den myndighed, der har ansvar for certifikatet.

4.3.4 Undervisningstid

§ 17 stk. 4 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#):

”Uddannelsesinstitutionen kan tilrettelægge arbejdsmarkedsuddannelse som sammenhængende undervisning eller opsplittet undervisning i mere eller mindre end 7 timer og 24 minutter om dagen, på alle ugedage og som undervisning om aftenen, om natten eller i weekenden. Kun pauser, som er sædvanlige i den branche eller en af de brancher, hvortil uddannelsen er knyttet, kan medregnes i undervisningstiden.”

En undervisningsdag i en arbejdsmarkedsuddannelse svarer til 7,4 klokketimer (dvs. 7 timer og 24 minutter). Antallet af lektioner, der kan gennemføres på en undervisningsdag, afhænger af den enkelte institutions beslutning om lektionernes varighed, samt af længden på de pauser, der er indlagt i løbet af undervisningsdagen. Omfanget af pauser skal følge normerne på arbejdsmarkedet.

Institutionen kan vælge at udbyde undervisning på deltid, hvormed der er færre undervisningstimer pr. dag. Dette forudsætter dog, at der undervises i tilsvarende flere dage, så antallet af undervisningstimer svarer til angivelsen i målbeskrivelsen.

Undervisningen kan tilrettelægges som aften-, nat- eller weekendundervisning. Dette er dog primært tiltænkt undervisning, hvor deltagerne fast arbejder på disse tidspunkter.

Ved arbejdsmarkedsuddannelse opereres der ikke med lærerfri undervisning eller undervisningsfri timer, og eventuelle hjemmeopgaver eller lektier kan ikke tælles som en del af undervisningstiden. Det er

således ikke i overensstemmelse med reglerne f.eks. at stoppe undervisningen på en arbejdsmarkedsuddannelse med en maksimal varighed på 5 dage (svarende til 37 klokke timer) efter 34 klokke timer.

Der er i arbejdsmarkedsuddannelserne ikke mulighed for praktik på egen virksomhed eller anden arbejdsplads (bortset fra særligt tilrettelagte forløb for flygtninge og indvandrere). Det betyder, at det er en forudsætning for at opkræve deltagerbetaling, indberette aktivitet med henblik på taxametertilskud eller udbetale VEU-godtgørelse, at undervisningen gennemføres med det antal klokke timer, der svarer til uddannelsens maksimale varighed.

Hvis institutionen foretager en afkorting af varigheden for den enkelte deltager, hvilket forudsætter en individuel vurdering eller for en gruppe af deltagere efter reglerne for kollektiv afkorting (læs afsnit om normeret max. varighed) skal deltagerbetaling, indberettet aktivitet og udbetalt VEU-godtgørelse svare til det afholdte antal timer.

Uddannelsesstederne skal opgøre det afholdte timetal pr. dag ift. VEU-godtgørelsen. Dvs. hvis der er undervist 2 dage á 11,1 time pr. dag skal uddannelsesstedet indberette 11,1 timer pr. dag. (det faktisk afholdte timetal).

4.3.5 Opsplittet undervisning

Opsplittet undervisning betyder, at undervisningen afholdes med varigheden opsplittet over et længere tidsforløb, for eksempel én dag om ugen i fem uger. Opsplittet undervisning kan tilrettelægges både som fuldtids- og deltidsundervisning. Denne afholdelsesform kan vælges enten af pædagogiske grunde eller for at tilgodese virksomheder, der ikke kan have medarbejdere på uddannelse flere dage i træk eller en hel uge ad gangen.

En pædagogisk fordel ved denne afholdelsesform kan være, at deltageren får lejlighed til at afprøve eller reflektere over det lærte i forbindelse med den daglige jobudøvelse, evt. gennem løsning af en mindre opgave i forbindelse med arbejdet, og at deltageren efterfølgende får lejlighed til at drøfte afprøvning/refleksion/ opgaveløsning med læreren og de øvrige deltagere.

Det skal understreges, at deltageren ikke på samme tid kan passe sit arbejde og være på kursus, og at den ovenfor beskrevne afprøvning/refleksion/opgave derfor ikke er en tilskudsberettiget aktivitet. En tilskudsberettiget aktivitet er alene knyttet op på den periode, hvor der foregår undervisning med en lærer afsat til dette formål.

4.3.6 Fjernundervisning

Som fjernundervisning betegnes undervisning, hvor deltagere og lærer i normale tilfælde ikke uden brug af tekniske hjælpemidler kan se eller høre hinanden.

Definitionen forudsætter, at der er tilrettelagt relevante læringsaktiviteter, som forudsætter løbende dialog og aktivt samspil mellem deltager og lærer i hele undervisningstiden. Der er mulighed for, at undervisningen kan foregå uden for uddannelsesinstitutionen og typisk via nettet. Uddannelsesinstitutionen skal ved tilsyn kunne dokumentere, at der har været tilrettelagt og foregået undervisning under hele uddannelsens varighed.

I fjernundervisning kan læreprocessen være asynkron eller synkron. Ved asynkron fjernundervisning kan deltageren deltage på tidspunkter, hvor læreren ikke underviser. Deltageren kommunikerer som

regel med underviseren og andre deltagere via e-mail eller lignende. Ved synkron fjernundervisning kan lærer og deltagere kommunikere direkte med hinanden i et virtuelt klasseværelse eller lignende.

Ved fjernundervisning, f.eks. i form af e-læring, stilles særlige krav til tilrettelæggelsen, da læreren ikke har mulighed for at følge den enkelte deltager så tæt som ved klasserumsundervisning. Læreren bør derfor have en skærpet opmærksomhed på, hvordan den enkelte deltager når uddannelsens mål. I den forbindelse skal læreren være aktivt opsøgende i forhold til den enkelte, og undervisningen skal tilrettelægges således, at det er muligt at følge den enkelte f.eks. via krav om ”læringsaktivitet” i form af mail, deltagelse i et conferencesystem el.lign.

Uanset om der er tale om asynkron eller synkron fjernundervisning skal uddannelsesinstitutionen sætte en lærer af i hele arbejdsmarkedsuddannelsens normerede varighed, og undervisningen skal være planlagt med læringsaktiviteter i hele forløbet, således at deltagerne modtager den undervisning, de har krav på. Uddannelsesinstitutionen skal ved tilsyn kunne dokumentere, at der er blevet brugt lærertid svarende til den normerede varighed og skal kunne dokumentere, hvad lærerens tid er blevet brugt til. Dette er en forudsætning for, at forløbet kan udløse taxametertilskud. Uddannelsesinstitutionen skal desuden kunne dokumentere de enkelte kursisters aktivitet, f.eks. via logning af online aktivitet for de enkelte kursister eller lignende. En tro-og loveerklæring vil dermed ikke være tilstrækkelig.

Uddannelsesinstitutionen kan rette henvendelse til STUK, hvis institutionen er i tvivl om, hvorvidt dokumentationskravene er opfyldt ved tilrettelæggelse af et konkret forløb.

Afholdelsessted

Fjernundervisning betragtes som udgangspunkt som afholdt på det sted, hvor læreren opholder sig, jf. AMU-bekendtgørelsens § 18, stk. 3, 2. pkt. For fjernundervisning opfyldes kravet om, at arbejdsmarkedsuddannelser skal afholdes i Danmark, derfor når læreren befinder sig i Danmark, mens der undervises. I situationer, hvor institutionen har taget initiativ til at samle en gruppe af deltagere, der fjernundervises, betragtes dette samlingssted ifølge bekendtgørelsens § 18, stk. 3, 3. pkt., også som afholdelsessted, og et sådant eventuelt samlingssted skal derfor også være i Danmark. Private hjem kan dog ikke betragtes som et afholdelsessted, jf. § 18 stk. 3 i bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.

Prøver ved fjernundervisning

Når afholdelsesformen fjernundervisning anvendes i AMU, sker det (som altid i AMU) med henblik på, at deltagerne når det centralt godkendte handlingsorienterede mål med arbejdsmarkedsuddannelsen, og de landsdækkende kompetencer opnås. Deltagerne skal aflægge prøve, eller bedømmes, hvis der ikke er tilknyttet en prøve til uddannelsen, og der skal udstedes AMU-bevis til deltagere, der består prøven eller bedømmes til at have nået målet med uddannelsen, hvis der ikke er tilknyttet en prøve til uddannelsen.

Efteruddannelsesudvalget kan have udviklet en særlig prøve til brug for fjernundervisning. Hvis der ikke foreligger en sådan prøve, kan uddannelsesinstitutionen anvende den prøve, der er tilknyttet uddannelsen og afholde den som fjernundervisning, hvor dette giver mening. Hvis en prøve ikke egner sig til at blive afholdt som fjernundervisning, kan selve prøveafholdelsen således ikke ske som fjernundervisning. Der er ikke fastsat nogen konkrete krav i AMU-bekendtgørelsen til, hvor en prøve skal afholdes ved fjernundervisning. Af regelsættet følger blot at prøven, som det gælder ved øvrige prøver, skal afholdes i overensstemmelse med efteruddannelsesudvalgets beskrivelse samt reglerne for prøveafholdelse (se afsnit 4.8).

Ved prøver afholdt som fjernundervisning, skal uddannelsesinstitutionen have særlig opmærksomhed på, hvordan det kan understøttes, at besvarelsen/løsningen af prøveopgaven er deltagerens egen og

selvstændige besvarelse/aflæggelse.

Tilskudsbetinger og VEU-godtgørelse

En arbejdsmarkedsuddannelse kan tilrettelægges således, at afholdelsesformen fjernundervisning anvendes i hele forløbet eller en del af forløbet. Hvis over 75 procent af den samlede undervisning er tilrettelagt som fjernundervisning, indberettes hele arbejdsmarkedsuddannelsen med tilskudsmærket ”fjernundervisning”. Det vil sige, at hele arbejdsmarkedsuddannelsen udløser undervisningstaxametertilskud og fællesudgiftstaxametertilskud, men ikke bygningstaxametertilskud. Deltagerne kan i denne situation ikke få godtgørelse til uddannelsen, jævnfør § 6, stk. 2 i [bekendtgørelse om godtgørelse og tilskud ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse](#). Hvis andelen af hele arbejdsmarkedsuddannelsens undervisning, der er tilrettelagt som fjernundervisning, udgør højst 75 pct. af uddannelsen, udløses både undervisnings-, fællesudgifts- og bygningstaxametertilskud. Deltagerne kan desuden få godtgørelse til hele uddannelsen.

Som del af trepartsaftalen er der medio 2018 til udgangen af 2021, i regi af Styrelsen for It og Læring, igangsat et forsøg, hvor der gives dispensation til, at virksomheder og deltagere i arbejdsmarkedsuddannelse kan få VEU-godtgørelse ved fuld fjernundervisning i AMU. Forsøget udmøntes ved, at der fra 1. september 2018 er dispensation til, at deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelse gennemført som mellem 75 og 100 pct. fjernundervisning kan udløse VEU-godtgørelse, hvis undervisningen afsluttes med en centralt godkendt prøve. Det vil fremgå af uddannelsesadministration.dk, om der er tilknyttet en prøve til uddannelsen. I 2019 udvikles der løbende prøver til kurserne i AMU. I denne overgangsperiode kan der ligeledes gennemføres forsøg med de arbejdsmarkedsuddannelser, der er udviklet en prøve til som led i forsøget med kollektiv afkortning fra 2017-2018. Disse uddannelser vil fremgå af en liste på [UVM.dk](#) frem til udgangen af 2019. Institutioner, der deltager i forsøget vil skulle bidrage til en evaluering af forsøget, og her skal institutionen redegøre for, hvilke tiltag, der er iværksat for at sandsynliggøre, at deltagerne har beskæftiget sig med undervisning i uddannelsens samlede fastsatte varighed. Læs mere om forsøget op [UVM.dk](#).

4.3.7 Åbent værksted

Denne afholdelsesform betyder, at deltagerne med samme lærer/lærere i samme lokale, deltager i forskellige uddannelser eller uddannelsesforløb inden for samme område eller beslægtede områder.

Deltagerne kan optages successivt, når der er ledige pladser, og når det passer bedst ind i virksomhedens planlægning. Deltagerne kan afslutte undervisningen, når uddannelsens mål er nået, også hvis uddannelsens mål er nået inden udløb af den vejledende maksimale varighed. Se afsnit 4.3.3 Normeret varighed.

Åbent værksted kan tilrettelægges med heltidsundervisning, deltidsundervisning, opsplittet undervisning samt undervisning i weekenden og om aftenen.

4.4 Vurdering af basale færdigheder

§ 14 a i [lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#):

”Alle, der deltager i arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse eller individuel kompetencevurdering efter denne lov, skal have mulighed for at få vurderet deres basale færdigheder i læsning, skrivning, stavning, regning eller matematik samt vejledning i tilknytning hertil.

Stk. 2. Vurdering af basale færdigheder efter stk. 1 anvendes som grundlag for at

- 1) tilrettelægge undervisningen i overensstemmelse med vurderingsresultatet,
- 2) vejlede deltageren til uddannelse og undervisning i læsning, skrivning, stavning, regning eller matematik efter anden lovgivning, herunder forberedende voksenundervisning, og
- 3) vejlede deltageren til og tilrettelægge uddannelsesforløb, der kombinerer uddannelse efter denne lov med uddannelse og undervisning i læsning, skrivning, stavning, regning eller matematik efter anden lovgivning, herunder forberedende voksenundervisning.

Der er desuden fastsat regler i:

- § 27 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

Uddannelsesinstitutionerne skal tilbyde samtlige deltagere i arbejdsmarkedsuddannelse eller enkeltfag i FKB en vurdering af deres basale færdigheder i læsning, skrivning, stavning, regning og matematik¹⁰. Uddannelsesinstitutionernes forpligtelse til at tilbyde en vurdering af basale færdigheder er vedtaget som en del af en særlig indsats for at styrke læse-, skrive- og regneindsatsen for voksne. Undersøgelser viser, at mange voksne har problemer med læsning, skrivning, regning og matematik. Alene på AMU regner man med, at cirka en tredjedel af deltagerne har læse- og skrivevanskeligheder.

I tilknytning til vurderingen skal uddannelsesinstitutionerne tilbyde deltagerne vejledning om relevante undervisnings- og uddannelsstilbud, for eksempel forberedende voksenundervisning (FVU), undervisning for ordblinde eller arbejdsmarkedsuddannelse i faglig læsning og skrivning, faglig regning og matematik eller i dansk som andetsprog.

Vurderingen og vejledningen kan evt. foregå i undervisningstiden eller i tilknytning hertil. Der kan dog ikke bruges undervisningstid, hvis der er tale om en certifikatuddannelse, hvor det vil være i strid med betingelserne for certifikatuddannelsen, at der bruges undervisningstid på en sådan vurdering og vejledning jf. § 27 stk. 4 i [AMU-bekendtgørelsen](#).

---

¹⁰ Vejledning om Vejledende læsetest for voksne og vejledende matematiktest for voksne (vurdering af basale færdigheder) kan findes på [uvm.dk](#) og [emu.dk](#).

Det er frivilligt for den enkelte deltager, om han/hun vil tage imod et tilbud om at få vurderet sine basale færdigheder. Vurderingen må derfor ikke gøres til en obligatorisk del af deltagelsen i arbejdsmarkedsuddannelser, og det skal fremgå over for deltagerne, at der er tale om et tilbud.

Vurderingen af basale færdigheder og vejledning i tilknytning hertil forventes at kunne øge deltagernes motivation for at deltage i voksen- og efteruddannelse og muligheder for at gennemføre den erhvervsrettede uddannelse.

Uddannelsesinstitutionen skal bruge vurderingen af de basale færdigheder som grundlag for:

- at tilrettelægge og tilpasse den enkelte deltagers AMU-undervisning med henblik på at understøtte gennemførelse og forbedre udbyttet af AMU-undervisningen
- at vejlede deltageren til undervisning i basale færdigheder efter anden lovgivning, når vurderingen tyder på, at deltageren vil kunne have udbytte deraf
- at vejlede deltageren til og tilrettelægge forløb, der kombinerer AMU og f.eks. FVU.

4.5 Individuel kompetencevurdering (IKV)

Regler om individuel kompetencevurdering er fastsat i:

- § 15 til § 15 c i [lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- § 28 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- § 4 i [bekendtgørelse om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

IKV-programmet giver den enkelte IKV-deltager mulighed for at få vurderet og anerkendt sine realkompetencer - uanset hvor og hvordan de er erhvervet. De kompetencer, som en IKV-deltager kan få vurderet og anerkendt ved at gennemføre IKV, svarer til de kompetencer, som beskrives i de centralt godkendte mål for arbejdsmarkedsuddannelser eller for enkeltfag, der er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse.

Formålet med IKV er at undgå, at en person bruger tid på at uddanne sig i noget, vedkommende kan og ved i forvejen, i stedet for at bruge tid på at bygge videre på det lærte og lære nyt.

En uddannelsesinstitution kan **kun** gennemføre individuel kompetencevurdering i forhold til arbejdsmarkedsuddannelser, disses delmål eller enkeltfag, der hører under de fælles kompetencebeskrivelser, som uddannelsesinstitutionen er godkendt til at udbyde. Uddannelsesinstitutionen skal i den forbindelse være opmærksom på, hvordan beskrivelsen af jobområdet i hver FKB, institutionen er godkendt til, sætter rammerne for de arbejdsmarkedsuddannelser, der er tilknyttet (se også afsnit 3.1).

En individuel kompetencevurdering kan vare indtil 5,0 dage.

Dokumentation af realkompetencer

Uddannelsesinstitutionen anerkender en deltagers realkompetencer på baggrund af et individuelt tilrettelagt vurderingsforløb, hvor deltageren får mulighed for at demonstrere sine realkompetencer inden for det ønskede jobområde. Hvis der er tilknyttet en prøve til uddannelsen, kan den inddrages i vurderingsprocessen. Uddannelsesinstitutionen kan udstede dokumentation for anerkendte kompetencer i form af et:

- AMU-bevis, når uddannelsesinstitutionen vurderer, at deltageren har kompetencer, der svarer til en hel arbejdsmarkedsuddannelse, et enkeltfag eller delmål tilkøbet en fælles kompetencebeskrivelse
- kompetencebevis, når uddannelsesinstitutionen vurderer, at deltageren har kompetencer, der svarer til dele af en arbejdsmarkedsuddannelse, et enkeltfag eller delmål tilkøbet en fælles kompetencebeskrivelse.

Uddannelsesplan

For så vidt der for en kompetence, der ønskes anerkendt, ikke udstedes AMU-bevis eller kompetencebevis, skal uddannelsesinstitutionen udarbejde en uddannelsesplan, der tager afsæt i deltagerens anerkendte kompetencer og indeholder de arbejdsmarkedsuddannelser/enkeltfag tilkøbet fælles kompetencebeskrivelser, som deltageren skal gennemføre for at nå sit kompetencemål (jf. § 28 stk. 1 i bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.).

Fjernundervisning

IKV kan kun gennemføres som fjernvurdering, når uddannelsesinstitutionen og deltageren er enige om dette (jf. § 28 stk. 4 i bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser mv).

Certifikatuddannelser

Som udgangspunkt kan IKV gennemføres i forhold til alle uddannelsesmål i arbejdsmarkedsuddannelser, delmål og enkeltfag i fælleskompetencer. Dog kan der i forhold til visse certifikatuddannelser ikke ske en afkortning eller erstatning af uddannelsen gennem brug af IKV. På nogle områder kan det dog være mulighed for, at deltageren blot gennemfører en certifikatprøve, hvis deltageren har forudsætningerne for det. Det ofte stillede krav om, at deltageren skal have fulgt undervisningen for at opnå certifikat, udelukker muligheden for, at der kan gennemføres en IKV. Kravet er som oftest opstillet af sikkerhedsmæssige hensyn, som vil være mere tungtvejende end det fleksibilitetsmæssige hensyn, som ligger til grund for IKV-tilbuddet. Dette er baggrunden for, at det ikke er muligt at afkorte disse certifikatuddannelser gennem brugen af IKV. I de tilfælde, hvor der er mulighed for blot at gå op til certifikatprøven, er der mulighed for at få anerkendelse for allerede erhvervede kompetencer uden at gennemføre undervisningen. Mulighederne for afkortning gennem IKV fremgår således af den lovgivning, som det enkelte certifikat reguleres efter. Man kan finde en henvisning til bestemmelserne i Uddannelsesadministration.dk under den enkelte arbejdsmarkedsuddannelse.

Udlicitering

IKV i AMU må ikke udliciteres. Det betyder, at uddannelsesinstitutionen ikke må anvende underleverandører til at udføre IKV i AMU.

4.6 Tilbud til tosprogede

Regler om AMU's tilbud til tosprogede (tidligere betegnet "flygtninge og indvandrere") er fastsat i:

- § 14 i [lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- § 25 og § 26 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

Formålet med AMU's tilbud til tosprogede er at understøtte at de tosprogede, der ikke har de nødvendige dansksproglige, men måske også faglige og kulturelle forudsætninger for at deltage i AMU på ordi-

nære vilkår, får mulighed for at få fuldt udbytte af faglige AMU-kurser og på den baggrund styrke deres tilknytning til arbejdsmarkedet samt deres forudsætninger for videre uddannelse.

Tilbuddet består dels af arbejdsmarkedsuddannelser særligt målrettet tosprogede, dels af muligheden for at den enkelte AMU-udbyder fleksibelt kan tilrettelægge særlige uddannelsesforløb for tosprogede, som giver særlige afholdelsesmuligheder (se nedenfor).

AMU's særlige tilbud til tosprogede består af:

- **Arbejdsmarkedsuddannelser særligt målrettet tosprogede**, f.eks. dansk som andetsprog, introduktion til et brancheområde eller introduktion til det danske arbejdsmarked. Derudover eksisterer der nogle fagspecifikke AMU-kurser, særligt målrettet tosprogede som fx ofte vil have lidt længere varighed end det ordinære kursus. Et eksempel på et sådan kursus er ”Almen fødevarerhygiejne for F/P”. Arbejdsmarkedsuddannelser målrettet tosprogede har ”F/P” i titlen. Det er en forkortelse for flygtninge og indvandrere. Kurserne kan udbydes enkeltstående eller som element i særlige uddannelsesforløb for tosprogede
- **Særlige uddannelsesforløb for tosprogede**, der kan sammensættes af
  - arbejdsmarkedsuddannelser, herunder arbejdsmarkedsuddannelser specielt udviklet til tosprogede
  - enkeltfag optaget i fælles kompetencebeskrivelser
  - praktik.

Der skal indgå mindst to af ovenstående elementer, for at der er tale om et særligt uddannelsesforløb for tosprogede. Etablering af et særligt uddannelsesforløb for tosprogede giver følgende muligheder:

- I særlige uddannelsesforløb, hvor der indgår dansk som andetsprog, kan en del af undervisningen i dansk som andetsprog integreres med den faglige undervisning, så der er to undervisere til stede på samme tid i op til en tredjedel af den ugentlige undervisningstid.
- Varigheden af AMU-kurser og enkeltfag, som indgår i særlige uddannelsesforløb for tosprogede, kan forlænges af uddannelsesinstitutionen med op til 25 %, hvis det vurderes nødvendigt for, at deltagerne kan nå målet med kurset.
- Der er tilknyttet en tillægstakst til de særlige uddannelsesforløb for tosprogede for at honorere de koordinationsopgaver, som planlægning og gennemførelse af et særligt uddannelsesforløb for tosprogede medfører. Tillægstaksten fremgår af finansloven.
- Der kan indgå praktik i uddannelsesforløbene af en samlet varighed, der ikke overstiger undervisningsdelen, højst 12 uger. Den enkelte praktikperiode vil normalt have en varighed på op til 4 uger.

Institutionen skal være opmærksom på at for at anvende ovenstående muligheder, skal hele forløbet oprettes i udbyderens administrative system på en gang, som et særligt forløb for tosprogede.

Målgruppe

Målgruppen for de særlige tilbud til tosprogede i AMU defineres som personer, der ikke har dansk som modersmål, og som har behov for undervisning, der tager højde for særlige sproglige og faglige forudsætninger for at få et tilstrækkeligt udbytte af AMU og for at kunne begå sig på arbejdsmarkedet.

Sproglige krav

En potentiel deltager skal sprogligt være i stand til at følge undervisningen med tilfredsstillende resultat. For at sikre dette, kan AMU-udbyderen pålægge deltageren at gennemføre en sprogtest senest ved påbegyndelsen af uddannelsen. En indledende sprogtest er et krav forud for deltagelse i et særligt uddan-

nelsesforløb for tosprogede. Sprogtestningen ske inden for rammerne af Individuel kompetencevurdering (IKV).

De sproglige krav vil afhænge af arbejdsmarkedsuddannelsens kompleksitet. Hvis deltageren skal følge et ordinært AMU-kursus på dansk, vil det som minimum kræve dansksproglige kompetencer svarende til prøve i Dansk 2 i [danskuddannelserne](#). Hvis det ordinære kursus gennemføres i kombination med et AMU-kursus i dansk som andetsprog bør sprogkundskaberne svare til prøve i Dansk 1 i danskuddannelser. Dette dansksproglige niveau kan en potentiel deltager nå gennem danskuddannelserne eller gennem FVU-start.

Lærerkvalifikationer

Lærere, der underviser i dansk som andetsprog, skal have uddannelsen til underviser i dansk som andetprog eller tilsvarende kvalifikationer.

Læs mere om AMU's tilbud til tosprogede i ["Vejledning om AMU's tilbud til tosprogede"](#).

4.7 Afholdelse i fængsler og arresthuse

Regler om AMU for indsatte i fængsler og arresthuse er fastsat i:

- § 13 a i [lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- [Bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. for indsatte i fængsler og arresthuse](#)

Institutioner, der er godkendt til udbud af AMU og kriminalforsorgen kan indgå en aftale om at afholde arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i fængsler og arresthuse. Uddannelserne i fængsler og arresthuse afholdes med samme krav til indhold og kompetencemål, men med enkelte særregler og undtagelser.

Undervisningen i fængsler og arresthuse er ikke omfattet af krav om åbne hold eller annoncering. Deltagerne er alene indsatte og eventuelt tidligere indsatte, der efter løsladelse kan færdiggøre igangværende undervisning i et fængsel eller et arresthus. Det er kriminalforsorgen der bestemmer, hvilke indsatte der kan deltage i undervisningen.

Undervisningen kan varetages helt eller delvis af en eller flere af kriminalforsorgens egne ansatte, hvis den godkendte institution vurderer, at det er hensigtsmæssigt, og at de ansatte har de nødvendige kvalifikationer.

Undervisningen kan tilrettelægges, så den samlede undervisningstid overstiger den normerede varighed for arbejdsmarkedsuddannelsen, hvis det vurderes nødvendigt for, at den eller de indsatte kan nå målet med uddannelsen. Det kan aftales mellem den godkendte udbyder og kriminalforsorgen inden uddannelsens påbegyndelse eller undervejs.

Økonomiske vilkår

Undervisningen i fængsler og arresthuse finansieres af kriminalforsorgen og afregnes på baggrund af de fastsatte taxametertilskud til virksomhedsforlagt undervisning. Den konkrete afregning sker i henhold til den aftale, der indgås mellem institutionen og kriminalforsorgen. Kriminalforsorgen betaler som standard, hvad der svarer til halvt fællestaxametertilskud og administrationstillægstakst pr. påbegyndt

uddannelse. Om kriminalforsorgen betaler tilskud baseret på undervisningstaxameter, og hvilken andel, afhænger af, om der indgås særskilte aftaler om, at undervisningen varetages helt eller delvis af kriminalforsorgens egne undervisere. Ved tilrettelæggelse af undervisningen med længere varighed, jf. ovenfor, beregnes betalingen kun på baggrund af den normerede varighed.

Den godkendte institution og kriminalforsorgen aftaler de nærmere betingelser for afregning. Medmindre andet aftales er kriminalforsorgens betalingsfrist 1 måned fra uddannelsesforløbets afslutning.

Aktiviteten skal indberettes til undervisningsministeriet med det pågældende kriminalforsorgsområde som rekvirent, jf. IEU-instruksen.

Ansvar for undervisningen

Det er institutionen, der er godkendt til udbud af AMU, der har det overordnede ansvar for kvaliteten af undervisningen gennem blandt andet vurdering af undervisningsplaner og lærer kvalifikationer. Ansvar for administration, tilrettelæggelse og afholdelse af undervisningen fordeles i samarbejdsaftalen mellem den godkendte institution og kriminalforsorgen. Begge parter har ansvar for, at reglerne i gældende love og bekendtgørelser overholdes.

4.8 Prøver og anden bedømmelse

Regler om prøver og anden bedømmelse for arbejdsmarkedsuddannelser er fastsat i:

- § 7 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- § 17 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- § 18 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- § 21 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- § 22 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

Ved afslutning af hver arbejdsmarkedsuddannelse, delmål eller enkeltfag skal der afholdes den prøve, som efteruddannelsesudvalget har udviklet og tilknyttet uddannelsen. Såfremt der ikke er tilknyttet en prøve til uddannelsen, bedømmer læreren om deltageren har nået de centralt godkendte handlingsorienterede mål. Der gives ikke karakter.

Når der bliver tilknyttet en prøve til en arbejdsmarkedsuddannelse vil beskrivelsen af prøven kunne findes på uddannelsesadministration.dk. Det vil desuden fremgå af den ugentlige rapport, når der bliver tilknyttet en prøve til en uddannelse.

I 2019 bliver der løbende udviklet og godkendt prøver til eksisterende arbejdsmarkedsuddannelser. Hvis en konkret afholdelse af en uddannelse påbegyndes i 2019, kan og skal der afholdes prøve, forudsat at denne prøve er blevet tilknyttet uddannelsen senest en måned før afholdelsens påbegyndelse.

Fra 1. januar 2020 kan uddannelser ikke afholdes uden prøve, med mindre de er fritaget for prøvekravet. En uddannelse kan fritages fra prøvekravet, hvis de har haft en aktivitet på under 0,5 årselev i det foregående kalenderår, eller hvis udvalget har fået dispensation for kravet om udvikling af prøve til uddannelsen. Også denne oplysning vil fremgå af rapporten fra Uddannelsesadministration.dk.

For certifikatuddannelser kan der være særlige krav til afholdelse og bedømmelse, som vil fremgå af uddannelsesbeskrivelsen i uddannelsesadministration.dk. I forhold til myndighedscertifikater henvises i øvrigt til regler fastsat af den myndighed, der regulerer området.

Ved tilsyn skal uddannelsesinstitutionen kunne redegøre for grundlaget for bedømmelsen af deltagernes målopfyldelse og dermed for udstedelsen af bevis. Det kan for eksempel være i form af opgaveformuleringer eller beskrivelse af bedømmelsesmetode.

4.8.1 Beskrivelsen af prøverne

[Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

"§ 6, stk. 1 (uddrag). Efteruddannelsesudvalgene har endvidere til opgave i samarbejde med relevante myndigheder og uddannelsesinstitutioner om at udvikle prøver mv., herunder prøver i arbejdsmarkedsuddannelse, i delmål i disse og i enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse, jf. § 10,

stk. 2. Efteruddannelsesudvalgene kan indstille til undervisningsministerens godkendelse, at arbejdsmarkedsuddannelse i særlige tilfælde fritages for prøve. Uddannelser med myndighedskrav, såvel myndighedscertifikatuddannelser som branchecertifikatuddannelser, hvor der afholdes prøver på andet grundlag, eller hvor spørgsmålet om prøver på nogen måde er reguleret af den kompetente myndighed, organisation eller lignende, er fritaget for prøver efter denne lov."

Regler om beskrivelsen af prøver i AMU er fastsat i:

- §7 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

Det er som udgangspunkt efteruddannelsesudvalgene, der fastsætter formen og indholdet i prøven. Det er hermed også udvalget, der har ansvaret for prøvernes indhold og kvalitet og for anerkendelsen af prøverne på arbejdsmarkedet inden for de jobområder og jobfunktioner, som uddannelsen retter sig imod. Dette med undtagelse af uddannelser, hvor der er tilknyttet et myndigheds- eller branchecertifikat, og hvor prøvens indhold er reguleret af andre myndigheders eller organisationers regler.

Prøven skal, jævnfør § 7, stk. 6 i bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser, mindst være beskrevet ved en fastsættelse af:

1. prøvegrundlaget, der indeholder en beskrivelse af det faglige indhold, som prøven tager afsæt i.
2. prøverammerne, der som et minimum indeholder en beskrivelse af varigheden, af prøvens placering i undervisningsforløbet samt en evt. begrænsning i anvendelse af hjælpemidler.
3. prøveformen, herunder i hvilket omfang der er tale om en praktisk eller en mundtlig eller skriftlig teoretisk afprøvning.
4. prøveforlægget med de spørgsmål, opgaver eller lignende, hvis besvarelse danner grundlag for bedømmelsen.
5. bedømmelsesgrundlaget, herunder hvad deltageren bedømmes på, og den indbyrdes vægtning, såfremt der indgår bedømmelse af flere præstationer eller af forskellige aspekter af en præstation, og
6. bedømmelseskriterierne, der beskriver, hvordan deltagerens præstation bedømmes, herunder for en evt. vægtning af flere præstationer eller aspekter af en præstation samt de krav, der stilles som betingelse for udstedelse af bevis.

Beskrivelsen af prøven skal, jævnfør § 7, stk. 7 i bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser, hvor det er relevant, yderligere omfatte:

1. fremgangsmåden ved spørgsmålenes fordeling, hvis der skal stilles forskellige spørgsmål til forskellige deltagere,
2. varigheden af forberedelsestiden, hvis der gives forberedelsestid forud for besvarelsen af en stillet opgave,
3. en nærmere beskrivelse af en eventuel mulighed for, at prøven kan gennemføres helt eller delvis som fjernundervisning, og
4. en nærmere beskrivelse af en eventuel adgang til at aflægge prøven helt eller delvis i et samarbejde mellem to eller flere deltagere.

I *særlige* tilfælde skal udvalget overlade dele af prøvens beskrivelse til AMU-udbyderne. Det skal ske, hvis efteruddannelsesudvalget vurderer, at en central prøve vil føre til en begrænsning af fleksibiliteten i udbydernes valg i tilrettelæggelsen af undervisningen. I denne situation skal udvalget i nødvendigt omfang overlade beskrivelsen af følgende – eller visse dele af følgende – til AMU-udbyderne:

- Prøverammer
- Prøveforlægget med de spørgsmål, opgaver eller lignende, hvis besvarelse danner grundlag for bedømmelsen
- Bedømmelsesgrundlag
- Bedømmelseskriterier.

Den enkelte AMU-udbyder vil skulle beskrive og dokumentere sine valg. Efteruddannelsesudvalget vil altid som minimum skulle fastlægge prøvegrundlag (som oftest vil være målformuleringen) og prøveform som afsæt for AMU-udbydernes videre beskrivelse. Styrelsen anbefaler, at de godkendte udbydere af de kurser, som disse prøver er tilknyttet, overvejer muligheden for at samarbejde om udviklingen af prøverne.

Efteruddannelsesudvalg, og i ovenstående tilfælde, AMU-udbydere har mulighed for at fastlægge flere varianter af samme prøve, således at afholdelsen kan tilpasses den konkrete tilrettelæggelse af kurset.

Efteruddannelsesudvalgets og i særlige tilfælde AMU-udbyderenes fastlæggelse af ovenstående punkt 1-6 skal, jf. § 7, stk. 9 i bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser, skal sikre at:

- Prøven afspejler uddannelsens indhold
- Prøven kan afholdes på en måde, som er tilpasset undervisningens tilrettelæggelse og målgruppen
- Prøven fører til en individuel bedømmelse af den enkelte deltager ud fra objektive kriterier
- Den enkelte deltager ikke kommunikerer utilsigtet med andre eller benytter ikke tilladte hjælpemidler.

4.8.2 Afholdelse af prøver

[Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

"§ 11, stk. 3. Der afholdes prøve i udbudt arbejdsmarkedsuddannelse, medmindre uddannelsen er fritaget for udvikling af prøve ifølge § 6, stk. 1, 3. og 4. pkt. For så vidt angår uddannelser med myndighedskrav, der er fritaget for udvikling af prøve, sker eventuel prøveudvikling, prøveafholdelse, bedømmelse heraf m.v. efter de regelsæt, der gælder om myndighedskraverne."

Regler om uddannelsesinstitutionernes afholdelse af prøver er fastsat i:

- § 17 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- § 18 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- § 21 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- § 22 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

Prøver i AMU skal afholdes i overensstemmelse med efteruddannelsesudvalgets beskrivelse samt de fastsatte regler for afholdelse af prøver. Reglerne for afholdelse af prøver på arbejdsmarkedsuddannelser, delmål og enkeltfag i FKB, hvor prøveafholdelsen ikke er reguleret af uddannelsesordningen på EUD, er fastsat i AMU-bekendtgørelsen og gennemgås i følgende afsnit. Der gælder de samme regler for afholdelse af prøver på delmål som på hele arbejdsmarkedsuddannelser.

Uddannelser med myndighedskrav, såvel myndighedscertifikatuddannelser som branchecertifikatuddannelser, hvor der afholdes prøver på andet grundlag, eller hvor spørgsmålet om prøver på nogen måde er reguleret af den kompetente myndighed, organisation eller lignende, er fritaget for nedenstående regelsæt.

Prøverne skal afholdes i overensstemmelse med efteruddannelsesudvalgets og evt. uddannelsesinstitutionens beskrivelse, jævnfør beskrivelsen i ovenstående afsnit.

Jf. AMU-bekendtgørelsens § 18, stk. 6, gælder i øvrigt, at prøven afholdes:

- I naturlig tilknytning til undervisningen på kurset og uden censor.
- På en måde, som er tilpasset undervisningens tilrettelæggelse og målgruppen
- Således, at prøven fører til en individuel bedømmelse af den enkelte deltager ud fra objektive kriterier
- Så det sikres, at den enkelte deltager ikke kommunikerer utilsigtet med andre eller benytter ikke tilladte hjælpemidler.

Uddannelsesinstitutionen skal således sikre sig, at prøven afholdes på en måde, der sikrer, at læreren kan foretage en individuel bedømmelse af deltageren ud fra objektive kriterier.

Uddannelsesinstitutionen skal i øvrigt sikre hensigtsmæssige arbejdsforhold ved prøverne. Besvarelsen/løsningen af prøveopgaven skal være deltagerens egen og selvstændige besvarelse/aflæggelse, med mindre andet fremgår af efteruddannelsesudvalgets beskrivelse. Ved gruppeprøver kan der f.eks. være indbygget en fælles fremlæggelse, men det gælder stadig, at læreren skal foretage en individuel bedømmelse af de enkelte deltagere. En deltager må ikke have adgang til et prøveeksemplar med besvarelse.

Prøven betragtes, jf. § 7, stk. 2, som værende en del af kurset og skal således holdes inden for den normerede varighed på kurset.

Deltagerne skal, jf. § 18, stk. 8, oplyses om, hvornår de deltager i en prøve, herunder hvorvidt de bedømmes på deres præstationer eller lignende i en bestemt periode eller på nærmere beskrevne præstationer eller lignende, uanset hvornår de fremkommer. Det skal med andre ord gøres klart for deltagerne, hvornår de deltager i en prøve, og hvornår og på hvilket grundlag, der sker en bedømmelse.

Teoretiske prøver kan afholdes digitalt eller på papir. Der stilles ikke nogen central systemunderstøttelse af prøverne til rådighed for uddannelsesinstitutionerne, og det er således uddannelsesinstitutionerne, der afgør om og hvordan, prøverne skal digitalt understøttes. Efteruddannelsesudvalget kan anbefale brugen af bestemte systemer, hvor det er efteruddannelsesudvalget, som tager ansvar for at få indtastet og opdateret prøver korrekt, men det er uddannelsesinstitutionen, der afgør, om dette system skal anvendes til at understøtte prøven. Det er AMU-udbyderens ansvar at få indtastet og opdateret prøver korrekt i eventuelle egne digitale prøvesystemer.

Regler for afholdelse af prøver følger i øvrigt de regler, der er fastsat for afholdelse af undervisningen, jf. § 18, stk. 1-5. Heraf følger, at prøver kan afholdes virksomhedsforlagt, uddannelsesinstitutionen skal sikre, at nødvendige teori- og værkstedslokaler, udstyr og materialer stilles til rådighed, og prøven skal afholdes i Danmark og et sted, hvortil der er adgang til tilsyn. Der er med andre ord ikke fastsat konkrete krav til, hvor eller i hvilke omgivelser en prøve skal afholdes. Her gælder de samme regler som for undervisningen generelt. Uanset hvor prøven afholdes gælder, at institutionen skal sikre, at prøven afholdes i overensstemmelse med efteruddannelsesudvalgets beskrivelse samt reglerne for prøveafholdelse.

Alle hjælpemidler må, jf. § 7, stk. 6, nr. 2 og § 18, stk. 6, benyttes medmindre udvalget i deres beskrivelse af prøven har fastsat begrænsninger for anvendelse af hjælpemidler.

Såfremt uddannelsesinstitutionen sammensætter et uddannelsesforløb bestående af flere delmål og/eller hele arbejdsmarkedsuddannelser, er det tilladt at afvikle de tilknyttede delprøver/prøver samlet i slutningen af forløbet, under forudsætning af, at dette vurderes hensigtsmæssigt i forhold til uddannelsesforløbet varighed og indhold. Afholdelsen af de enkelte delprøver/prøver skal ske i overensstemmelse med efteruddannelsesudvalgets beskrivelse og skal følge reglerne for afholdelse af hver enkelt prøve. Uddannelsesinstitutionen skal være opmærksom på, at deltagerne der ikke deltager i alle kurserne i et samlet uddannelsesforløb, skal aflægge prøve alene for de kurser, som deltageren har deltaget i.

Det er muligt at afholde prøven som fjernundervisning, så længe prøven afholdes i overensstemmelse med efteruddannelsesudvalgets beskrivelse og inden for det gældende regelsæt. Efteruddannelsesudvalget kan, jf. § 7, stk. 6, vælge at udvikle en særlig prøve til brug for fjernundervisning. Hvis der ikke foreligger en sådan prøve, kan uddannelsesinstitutionen anvende den prøve, der er tilknyttet uddannelsen og afholde den som fjernundervisning, hvor dette giver mening. Hvis en prøve ikke egner sig til at blive afholdt som fjernundervisning, kan selve prøveafholdelsen således ikke ske som fjernundervisning.

Der er ikke fastsat nogen konkrete krav i AMU-bekendtgørelsen til, hvor en prøve skal afholdes ved fjernundervisning. Af regelsættet følger blot at prøven, som det gælder ved øvrige prøver, skal afholdes i overensstemmelse med efteruddannelsesudvalgets beskrivelse samt reglerne for prøveafholdelse.

Ved prøver afholdt som fjernundervisning, skal uddannelsesinstitutionen have særlig opmærksomhed på, hvordan det kan understøttes, at besvarelsen/løsningen af prøveopgaven er deltagerens egen og selvstændige besvarelse/aflæggelse.

Bedømmelse af prøver

Bedømmelsen af prøven skal, jf. § 18, stk. 9, ske i overensstemmelse med efteruddannelsesudvalgets beskrivelse og evt. uddannelsesinstitutionens beskrivelse, såfremt udvalget har overladt dele af prøvebeskrivelsen til uddannelsesinstitutionen. Resultaterne af bedømmelsen meddeles, jf. § 18, stk. 9, som udgangspunkt i forlængelse af prøven eller, såfremt særlige forhold taler mod dette, ved en nærmere fastsat dato efter kurssets afslutning. Datoen skal ligge inden for 10 hverdage efter kurssets afslutning og meddeles deltagerne senest ved prøvens påbegyndelse. Deltagere der ikke har bestået prøven, gives skriftlig meddelelse inden for samme frist.

Omprøver

Deltagere, der ikke har bestået prøven skal, jf. § 18, stk. 9, have mulighed for at deltage i 1 omprøve. Omprøven skal afholdes inden for fire uger fra uddannelsens afslutning. Dato og tidspunkt skal meddeles den enkelte deltager skriftligt. Omprøver skal som udgangspunkt afholdes på samme måde som den oprindelige prøve, men efteruddannelsesudvalget kan fastsætte andet, hvis udvalget finder, at dets centralt fastsatte bestemmelser om prøverammer, prøveforlægget, bedømmelsesgrundlag og bedømmelseskriterier har gjort prøven uegnet som omprøve. I mangel af en sådan beslutning fra udvalgets side kan uddannelsesinstitutionen i denne situation modificere prøven for at gøre den egnet som omprøve. Uddannelsesinstitutionen kan give deltagerne mulighed for yderligere 1 omprøve, hvis det er begrundet i særlige forhold. Derudover kan der gives adgang til omprøve som følge af afgørelser på klager (læs mere om regler for klager nedenfor).

Omprøver udløser undervisningstaxametertilskud, bygningstaxametertilskud og fællesudgiftstaxameter-tilskud, som alle følger takstindplaceringen for arbejdsmarkedsuddannelsen. Grundet systemmæssige begrænsninger er den nedre grænse for registrering af varighed af en omprøve 0,1 dag, også selvom varigheden af den faktiske prøve er kortere.

Adgang til prøver

Prøven betragtes, jævnfør § 7, stk. 2, som en del af arbejdsmarkedsuddannelsen. Når en deltager tilmelder sig en arbejdsmarkedsuddannelse indebærer det, at deltageren som udgangspunkt samtidig er tilmeldt den tilknyttede prøve. Uddannelsesinstitutionen kan, jf. § 18, stk. 8 i AMU-bekendtgørelsen, vælge at give deltageren mulighed for at deltage i prøven på et andet tidspunkt, hvis institutionen vurderer, at deltageren har en rimelig grund til ikke at kunne deltage i prøven på det oprindeligt programsatte tidspunkt. Det fremgår af samme paragraf, at hvis en deltager kommer for sent til en prøve, kan uddannelsesinstitutionen give deltageren mulighed for at deltage i prøven, såfremt det vurderes udelukket, at deltageren har modtaget oplysninger om den aktuelle prøves indhold og institutionen i øvrigt vurderer, at forsinkelsen er rimeligt begrundet. Prøvetiden kan undtagelsesvis forlænges, så forsinkelsen helt eller delvist udlignes, såfremt forsinkelsen anses for særligt undskyldelig.

Uddannelsesinstitutionen kan bestemme, at en deltager, som ikke har deltaget i centrale dele af undervisningen, kun kan gå op til prøven, hvis det for den pågældende uddannelses vedkommende er tilladt at gå op som selvstuderende. Hovedreglen er, jf. § 21, stk. 2, at det kun er muligt at aflægge prøve som selvstuderende ved arbejdsmarkedsuddannelser eller enkeltfag i FKB, hvor det før den nye AMU-bekendtgørelses ikrafttræden (BK nr. 1795, af 27/12/2018) var muligt at vælge at aflægge prøve som selvstuderende.

Orientering af deltagere forud for prøven

Forud for prøven skal uddannelsesinstitutionen, jf. § 18, stk. 8, orientere deltagerne om prøvens afholdelse, herunder om tidsrummet for prøven, reglerne om prøveafholdelse, prøvens rammer, prøvegrundlaget og bedømmelsesgrundlaget. Det er vigtigt, at beskrivelsen af bedømmelsesgrundlaget overfor deltagerne ikke afslører det konkrete indhold af testen eller den praktiske prøve, forud for, at deltagerne skal aflægge prøven. Dette med undtagelse af prøver, hvor det ikke har nogen betydning for lærerens vurdering af deltageren, at indholdet i prøven er kendt på forhånd, eksempelvis ved visse praktiske færdighedsprøver, hvor målformuleringen udtømmende beskriver, hvad der skal læres, og prøven derfor vil gå ud på at vise dette.

Særlige prøvevilkår samt fritagelse fra prøvekrav

Uddannelsesinstitutionen skal, jf. § 18, stk. 7, tilbyde særlige prøvevilkår til deltagere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse og til deltagere med tilsvarende vanskeligheder, når institutionen vurderer, at dette er nødvendigt for at ligestille disse deltagere med andre i prøvesituationen. Uddannelsesinstitutionen kan desuden tilbyde særlige prøvevilkår til deltagere, der på grund af niveauet på deres sproglige færdigheder i forhold til det sprog, prøven gennemføres på, vurderes at have behov herfor. De særlige prøvevilkår tilbydes med henblik på at reducere disse deltageres vanskeligheder ved prøveafleggelsen. Eksempler på særlige prøvevilkår kan være forlængelse af prøvetiden eller støttende foranstaltninger (læs mere om særlige prøvevilkår i afsnit 3.5.4 om specialpædagogisk støtte). I valg af særlige prøvevilkår er det en forudsætning, at der med tilbuddet ikke sker en ændring af prøvens niveau. Hvis en deltager, der er omfattet af ovenstående beskrivelse, ikke kan ligestilles med andre, kan uddannelsesinstitutionen efter ansøgning fritage for deltagelse i prøven. Dette forudsætter, at uddannelsesinstitutionen vurderer, at den bedømmelse, institutionen foretager af, om deltageres har opnået uddannelsens mål, kan erstatte prøveafleggelsen. Deltagere, der har fået afkortet uddannelsestiden efter reglerne for kollektiv afkortning, kan ikke fritages for prøvekravet.

Sproglige krav ved afholdelse af prøver

Arbejdsmarkedsuddannelser samt tilknyttede prøver afholdes, jf. § 17, stk. 6, normalt på dansk, og en prøvetekst skal altid foreligge på dansk. Medmindre myndighedskrav omkring adgang til udøvelse af et erhverv er til hinder for det, kan undervisningen og prøven gennemføres på andre sprog end dansk eller med en kombination af dansk og andre sprog. Dette skal være oplyst ved markedsføringen. Prøven afholdes som udgangspunkt på undervisningssproget, men uddannelsesinstitutionen kan tilbyde at afholde den på et andet sprog. Hvis prøveforlægget er en tekst, der er udarbejdet af efteruddannelsesudvalget, kan prøveteksten benyttes i versioner på andre sprog, hvis udvalget eller uddannelsesinstitutionen har udarbejdet eller godkendt en udgave af prøven på det pågældende sprog. Hvis der ikke foreligger en prøve på det pågældende sprog, og deltageren ikke har tilstrækkelige sproglige færdigheder til at aflægge prøven på prøvesproget, kan uddannelsesinstitutionen, jf. § 18, stk. 7, efter ansøgning, fritages for deltagelse i prøven. Dette forudsat, at uddannelsesinstitutionen vurderer, at uddannelsesinstitutionens bedømmelse af om deltageres har opnået uddannelsens mål, kan erstatte prøveafleggelsen.

Klager over prøver

Klager over forhold ved prøver indgives, jf. § 18, stk. 10, individuelt af deltageren til institutionen. Klagen skal være skriftlig og begrundet. Klagen indgives senest 10 hverdage efter, at bedømmelsen af prøven er modtaget. Institutionen kan dispensere fra fristen, hvor usædvanlige forhold begrunder det. Såfremt der afgives udtalelse i sagen fra den eller de, der er ansvarlige for prøven og/eller bedømmelsen, skal deltageren forud for sagens afgørelse, have mulighed for at komme med kommentarer til dette materiale, før afgørelse træffes i sagen. Vedrører klagen aspekter af prøven, der er fastsat af efteruddannelsesudvalget, jf. § 7, stk. 6-7, jf. stk. 8, indhentes udvalgets udtalelse, og denne forelægges sammen med bedømmerens eller bedømmernes eventuelle udtalelse for deltageren til udtalelse, før der træffes

afgørelse. Afgørelsen skal være skriftlig og begrundet. Afgørelsen skal træffes inden for en måned fra klagens modtagelse, medmindre uddannelsesinstitutionen kan påberåbe sig særlige omstændigheder, som i givet fald skal meddeles klageren.

Afgørelsen kan gå ud på:

- 1) tilbud om ny bedømmelse (ombedømmelse), dog ikke ved mundtlige prøver,
- 2) tilbud om ny prøve (omprøve) eller
- 3) at klageren ikke får medhold i klagen.

Tilbud om omprøve i denne sammenhæng er ikke omfattet af de generelle regler for omprøver, for så vidt angår fristen om tilbud for omprøve og har hverken indflydelse på deltagerens ret til deltagelse i 1 omprøve eller på uddannelsesinstitutionens adgang til at tilbyde 2. omprøve.

Uddannelsesinstitutionen skal, jf. § 18, stk. 11, straks give klageren meddelelse om afgørelsen. Accept af tilbud om ombedømmelse eller omprøve skal gives senest 2 uger efter tilbuddets meddelelse. Ombedømmelse eller omprøve skal finde sted snarest muligt herefter.

Ved afgørelse af klager over prøver kan uddannelsesinstitutionen, jf. § 18, stk. 10, tilbyde en ny bedømmelse (omdømmelse). Ved ombedømmelse inddrages sagens akter, jf. § 18, stk. 12, herunder opgaven, besvarelsen, klagen, de oprindelige bedømmeres udtalelser med klagers bemærkninger hertil samt afgørelsen om ombedømmelse. Bedømmeren eller bedømmerne ved ombedømmelsen træffer afgørelse om ny bedømmelse og angiver begrundelsen herfor. Bedømmeren eller bedømmerne meddeler resultatet af ombedømmelsen til institutionen, som giver klageren meddelelse om afgørelsen og begrundelsen for denne med orientering om regler om klageadgang.

Klager over uddannelsesinstitutionens afgørelse af klager vedr. prøver kan, jf. § 33, stk. 1, kun indbringes for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, for så vidt angår retlige mangler. Retlige mangler kan f.eks. være, at der er givet ufuldstændig information om prøven og dens afholdelse til deltageren, eller at der er sket uberettiget forskelsbehandling af deltagere. Er det derimod rigtigheden af bedømmerens faglige vurdering, der bestrides, vil det ikke være en retlig mangel, der påberåbes.

Klagen over retlige mangler skal, jf. § 33, stk. 2, indgives til uddannelsesinstitutionen senest 4 uger efter, at afgørelsen på klagen er meddelt den pågældende. Hvis klagen ikke tages til følge af uddannelsesinstitutionen, og klageren fastholder klagen, videresender uddannelsesinstitutionen inden 10 dage klagen til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet ledsaget af uddannelsesinstitutionens udtalelse. Uddannelsesinstitutionen underretter klageren om videresendelsen og om udtalelsen.

Fejl under afholdelse af prøver

Bliver uddannelsesinstitutionen i forbindelse med afholdelsen af en prøve opmærksom på fejl omkring de forhold, som institutionen er ansvarlig for kan uddannelsesinstitutionen, jf. § 18, stk. 13, tilbyde deltagerne at afhjælpe fejlen og evt. forlænge tidsrummet, hvori prøven afholdes.

Opbevaring af prøveresultater

Med prøveresultater menes oplysninger om, hvorvidt deltagerne har bestået eller ikke bestået prøven, og i situationer uden prøve, hvorvidt deltageren er vurderet til at have nået/ikke nået målet med uddannelsen. Uddannelsesinstitutionen skal, jf. § 21, stk. 6, opbevare de relevante oplysninger, dvs. prøveresultater og resultater af bedømmelse, samt andre oplysninger, der er nødvendige for at udstede beviser, i 30 år efter prøvens afslutning. Hvis institutionen ophører med at eksistere eller af anden årsag

ikke kan opbevare dokumenterne i overoverensstemmelse med ovenstående, skal institutionen sikre anden betryggende opbevaring.

Indberetning af prøveresultater

Uddannelsesstederne skal, jf. § 29, stk. 3, senest fra den 1. januar 2020 indberette følgende oplysninger i forhold til prøveafleggelse og udstedelse af bevis:

- Hvilke deltagere, der har deltaget i og bestået henholdsvis ikke bestået hver af de afholdte prøver
- Hvilke deltagere der har fået meddelt dispensation for prøveafleggelse
- Hvilke deltagere, der ikke har deltaget i prøve, uden at have fået meddelt dispensation for prøveafleggelse
- Hvilke deltagere der har fået bevis eller certifikat uden at have gennemført en prøve, herunder om der er tale om individuel kompetencevurdering
- Hvilke personer der uden at have deltaget i undervisning har deltaget i og bestået henholdsvis ikke bestået prøven som selvstuderende
- Hvilke deltagere der har fået AMU-bevis uden at have gennemført en prøve, herunder om der er tale om individuel kompetencevurdering
- Hvilke deltagere, der efter undervisning i en arbejdsmarkedsuddannelse, hvortil der ikke er knyttet en prøve, ikke har modtaget AMU-bevis.

Når EASY-A udskiftes med et andet administrativt system, er der fra Undervisningsministeriets side stillet krav om, at nye leverandører skal understøtte indberetningen af AMU-prøveresultater. Indtil da foregår indsamlingen af AMU-prøveresultater ved, at STIL stiller en webapplikation til rådighed for institutioner, der udbyder arbejdsmarkedsuddannelser. I webapplikationen kan institutionerne se de kursister, der allerede er registeret af skolen i EASY-A på prøvebelagte kurser og selv tilføje grundlag for prøveresultater til Undervisningsministeriet. Indsamlingen foregår kvartalsvist. Webapplikationen tilgås via login, som udsendes med sikker mail, når der åbnes for, at applikationen kan benyttes.

Uddannelsesinstitutionerne skal ikke benytte webapplikationen efter, at institutionerne er overgået til et andet system end EASY-A.

4.9 Beviser og certifikater

Regler om udstedelse af beviser for arbejdsmarkedsuddannelser er fastsat i:

- §21 i [Bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser, mv.](#)

For arbejdsmarkedsuddannelser, hvor der er tilknyttet en prøve, gælder det, jf. § 21, stk. 1, at et AMU-bevis udstedes til deltagere, der har bestået prøven. Såfremt uddannelsesinstitutionen har givet deltageren dispensation for prøveafleggelse, kan der udstedes et AMU-bevis, hvis læreren vurderer, at deltageren opfylder de fastsatte mål for arbejdsmarkedsuddannelsen. Hvis der ikke er tilknyttet en prøve til uddannelsen, udsteder uddannelsesinstitutionen ligeledes bevis til de deltagere, der vurderes at opfylde de fastsatte mål for uddannelsen.

For udstedelsen af myndighedscertifikater gælder de regler om indhold, form og administrative procedurer, som er fastsat af eller efter bemyndigelse fra myndigheden, jf. AMU-bekendtgørelsens § 22, stk.

1, 2. pkt. Et såkaldt ”branchecertifikat” kan udstedes, hvis der foreligger et formaliseret regelsæt udarbejdet af en almindeligt anerkendt certificerings- eller brancheorganisation eller lignende. I mange tilfælde vil AMU-beviset udgøre certifikatet.

Beviser, der udstedes på baggrund af en bestået prøve, udstedes senest 10 hverdage efter prøvens afslæggelse. Beviser, der udstedes på andet grundlag, udstedes senest 10 hverdage efter undervisningens eller den individuelle kompetencevurderings afslutning.

Krav til oplysninger på beviset

Beviset skal, jf. § 21, stk. 3, indeholde følgende oplysninger:

- 1) Deltagerens fulde navn og cpr. -nummer
- 2) Uddannelsens nummer og titel
- 3) Uddannelsens målformulering
- 4) Uddannelsens varighed
- 5) Datoerne for deltagerens påbegyndelse og afslutning af uddannelsen
- 6) Den kvalifikationsramme for livslang læring, som uddannelserne er omfattet af
- 7) Datoen for udstedelsen
- 8) Navnene på den uddannelsesinstitution og den person, der er ansvarlig for udstedelsen
- 9) Oplysning om, hvorfra og hvornår beviset er udskrevet

Beviset påføres desuden oplysninger om:

- hvorvidt der er tale om et enkeltfag
- hvorvidt der til uddannelsen var tilknyttet en prøve, som skulle afholdes.

Senest fra den 1. januar 2020 skal beviser, der udstedes for uddannelser med en tilknyttet prøve, påbegyndt på denne dato eller senere, desuden påføres oplysninger om:

- hvorvidt deltageren har bestået den tilknyttede prøve
- deltageren har fået beviset på baggrund af dispensation efter § 18, stk. 6, 3. pkt. i AMU bekendtgørelsen
- beviset er opnået på baggrund af en individuel kompetencevurdering.

Der påføres ikke oplysninger om eventuelle særlige prøvevilkår.

I beviseteksten kan der være mulighed for at krydse af, om undervisningen er gennemført med et særligt materiale eller lignende (multiplan kurser). Hvis en deltager ikke har bestået prøven eller efter lærerens bedømmelse ikke har nået uddannelsens mål, kan der eventuelt udstedes et dokument til deltageren, der beskriver, hvornår eller i hvilke dele af uddannelsen, vedkommende har deltaget.

Beviser for sammensatte forløb, enkeltfag og IDV

Ved forløb, som er sammensat af flere arbejdsmarkedsuddannelser, skal deltagerne bedømmes i forhold til hver enkelt af de uddannelser, der indgår i forløbet, og have AMU-bevis for hver enkelt af de arbejdsmarkedsuddannelser, hvor målet nås. Uddannelsesinstitutionen kan derudover, hvis det ønskes, udlevere et samlet bevis for forløbet. Det er ingen formkrav til et sådant bevis.

Der udstedes bevis for Enkeltfag i FKB efter de samme regler, som der gælder for arbejdsmarkedsuddannelser med mindre, der er fastsat særlige regler for bedømmelsen i den uddannelsesordning, de stammer fra. Der kan ikke udstedes AMU-bevis eller bevis for enkeltfag på baggrund af kurser udbudt som indtægtsdækket virksomhed.

Udstedelse af beviser

AMU-beviser registreres og udstedes i uddannelsesinstitutionens administrative system. Uddannelsesinstitutionerne må ikke tage et gebyr for udstedelse af beviset. Begrundelsen for dette er, at opkrævningen forudsætter en eksplicit hjemmel i lov eller tekstanmærkning på finansloven, og der er ikke en sådan hjemmel på dette område.

Fra den 1. januar 2020 er det obligatorisk for uddannelsesinstitutioner at udstede og for deltagere at modtage AMU-beviser digitalt. AMU-beviser udstedes derefter alene ved elektronisk fremsendelse til deltagerens digitale postkasse, medmindre deltageren er fritaget for at modtage digital post fra det offentlige eller skal anvende beviset over for en myndighed, organisation eller lignende, der forlanger at få forelagt et bevis på papir eller tilsvarende medie.

Central bevisdatabase

Institutionen indberetter, med henblik på opbevaring i en central bevisdatabase, de oplysninger, der fremgår af § 21 stk. 3-5, til Styrelsen for It og Læring. Fra 1. januar 2020 vil AMU-deltagerne tillige kunne tilgå disse oplysninger om deres AMU-bevis fra Min Kompetencemappe.

Indberetning sker i overensstemmelse med gældende grænsefladebeskrivelser iht. den til enhver tid gældende [Bekendtgørelse om krav til studieadministrative it-systemer for almene voksenuddannelser, erhvervsuddannelser, arbejdsmarkedsuddannelser, de gymnasiale uddannelser, forberedende grunduddannelse m.fl. \(systemrevisionsbekendtgørelsen\)](#).

Tekniske spørgsmål vedr. grænsefladebeskrivelserne kan rettes til Styrelsen for It og Læring.

4.9.1 Oversættelse af AMU-bevis til engelsk

AMU-beviser oversat til engelsk (Certificate Supplement) kan hentes på [Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside](#).

Certificate Supplement er en beskrivelse, som er et tillæg til uddannelsesbeviset for de danske erhvervsuddannelser, herunder arbejdsmarkedsuddannelser. Tillægget kan frit hentes af alle fra hjemmesiden. Formålet med tillæggene er at fremme den internationale mobilitet og at skabe gennemsigtighed mellem de europæiske erhvervsrettede uddannelser.

De danske tillæg til uddannelsesbeviser er baseret på teksten på uddannelsesbeviset for arbejdsmarkedsuddannelsen. I tillægget redegøres for uddannelsens navn og længde, samt hvilke kvalifikationer og færdigheder man opnår, og hvilke typiske job og arbejdsområder, uddannelsen kvalificerer til.

Tillægget skal primært bruges af personer, som vil søge arbejde i udlandet, og af udenlandske arbejdsgivere, som ansætter medarbejdere med en dansk, erhvervsrettet uddannelse. Tillægget er en slags varedeklaration, som tydeliggør, hvad uddannelsen indeholder.

Beskrivelserne kan desuden benyttes i andre sammenhænge, hvor der er behov for at redegøre for de danske erhvervsuddannelser og arbejdsmarkedsuddannelser, fx i forbindelse med internationale udviklingsaktiviteter og samarbejde mellem europæiske uddannelsesinstitutioner.

Uddannelsesbeviser oversættes og lægges på hjemmesiden, efterhånden som dette efterspørges.

Efteruddannelsesudvalg og uddannelsesinstitutioner kan få oversat et eksisterende uddannelsesbevis til en arbejdsmarkedsuddannelse til et engelsk tillæg ved at henvende sig til ministeriets kontor for erhvervsrettet voksenuddannelse med oplysning om arbejdsmarkedsuddannelsens nummer og titel, samt i hvilken sammenhæng det engelske tillæg skal bruges.

4.10 Deltagerbetaling

§ 8 a i [Lov om åben uddannelse \(erhvervsrettet voksenuddannelse m.v.\)](#) (uddrag):

”Undervisningsministeren fastsætter efter høring af Rådet for Voksen- og Efteruddannelse regler om deltagerbetaling for deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag fra erhvervsrettet uddannelse optaget i en fælles kompetencebeskrivelse og fastlægger en normpris. Deltagerbetaling består af normprisen og kan yderligere tillægges et beløb efter stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at enkelte eller grupper af uddannelser fritages for deltagerbetaling eller dele heraf.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan ved fastlæggelse af deltagerbetaling efter stk. 1 tillægge et beløb som betaling for en særlig tilrettelæggelses- og afholdelsesform ved deltagelse i en af de uddannelser eller et af de enkeltfag, der er nævnt i stk. 1. Det tillagte beløb kan ikke overstige et beløbsloft, som ministeren fastsætter. I annonceringen af udbuddet af en uddannelse eller et enkeltfag med deltagerbetaling, der indeholder et tillæg, skal institutionen specificere, hvad tillægget dækker.”

Arbejdsmarkedsuddannelse gennemføres med et væsentligt element af statsfinansiering, og for at sikre at efterspørgslen er kvalificeret og udtryk for et reelt opkvalificeringsbehov, er der som hovedregel krav om opkrævning af deltagerbetaling.

For kursister, der har en videregående uddannelse, opkræves fuld deltagerbetaling. Ved fuld deltagerbetaling forstås en betaling, der svarer til taxametertilskuddene og den almindelige deltagerbetaling¹¹.

Det er en tilskudsforudsætning, at uddannelsesinstitutionen opkræver den normpris (deltagerbetaling) for uddannelsen, som er fastsat i finansloven, og at deltagerbetaling er rettidigt indbetalt. I henhold til [IEU-instruksen](#) anses deltagerbetaling for rettidigt modtaget, når betalingen er registreret (på posthus, i bank, i netbank, i uddannelsesinstitutionens kassefunktion eller hos anden lovlig betalingsformidler) senest på datoen for rettidig revisorattestation af aktivitetsindberetningen for den pågældende indberetningsperiode (det pågældende kvartal).

Der gælder særlige regler for kursister, der modtager visse overførselsindkomster.

Der kan kun indberettes aktivitet, hvor deltagerbetalingen er betalt, jf. Undervisningsministeriets [IEU-instrukts](#).

I Finansloven fastsættes størrelsen på deltagerbetalingen for arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB, herunder fastsættes eventuelle uddannelsesområder, som fritages fra deltagerbetaling. Den finanslovsfastsatte deltagerbetaling kaldes også ”normprisen”.

---

¹¹ § 8, stk. 4 i Lov om åben uddannelse

I forbindelse med vækstpakken fra 2014 blev deltagerbetaling midlertidigt (i perioden 2015-2019) afskaffet på de otte forskellige læse-, skrive og regnekurser (AMU-dansk og AMU-matematik), hvis kurserne tages i sammenhæng med en anden arbejdsmarkedsuddannelse. Den anden arbejdsmarkedsuddannelse kan være hvilken som helst anden arbejdsmarkedsuddannelse på nær de otte pågældende læse-, skrive- og regnekurser samt 40080 IKV i AMU, 40081 IKV i AMU - F/I og 40131 Vurdering af basale færdigheder. De to kurser bør tages så tæt på hinanden som muligt, og der må maksimalt gå to måneder fra afslutningen på det første kursus til starten på det andet kursus, hvis det skal være uden deltagerbetaling på læse-, skrive- eller regnekurset.

4.10.1 Tillægspris for særlig tilrettelæggelse

Regler om fastlæggelse af tillæg til normprisen for særlig tilrettelæggelse er fastsat i:

- § 8 a i [lov om åben uddannelse \(erhvervsrettet voksenuddannelse\) m.v.](#)
- § 5 i [bekendtgørelse om deltagerbetaling ved erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.](#)

I henhold til § 8 a, stk. 2 i lov om åben uddannelse kan uddannelsesinstitutionen eventuelt tillægge et beløb til normprisen som betaling for en særlig fordyrende tilrettelæggelses- og afholdelsesform ved deltagelse i en AMU uddannelse eller et enkeltfag i FKB. Tillægget kan ikke overstige et beløbsloft, som ministeren fastsætter på de årlige finanslove. Beløbsloftet fremgår af den til enhver tid gældende bekendtgørelse om deltagerbetaling ved erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.

Tillægsprisen kan finansiere en særlig, fordyrende afholdelses- eller tilrettelæggelsesform inden for de rammer, der fremgår af lov om åben uddannelse og den til enhver tid gældende bekendtgørelse om deltagerbetaling.

Uddannelserne skal uanset en eventuel tillægspris altid tilrettelægges i overensstemmelse med det godkendte mål. På tilsvarende måde ændrer en tillægspris ikke på kravet om, at uddannelserne skal udbydes åbent.

I annonceringen af udbuddet af en AMU-uddannelse eller et enkeltfag i FKB med deltagerbetaling, der indeholder et tillæg, skal uddannelsesinstitutionen specificere, hvad tillægget dækker. Formålet hermed er at sikre gennemsækelighed med hensyn til beregning af prisen og at give virksomhederne mulighed for at vælge mellem tilbud fra flere uddannelsesinstitutioner samt at vælge uddannelsen gennemført uden den særlige tilrettelæggelsesform, som tillægget dækker.

Lovgiverne har ikke ønsket at udarbejde en liste, som angiver de særlige tilrettelæggelses- og afholdelsesformer, der kan opkræves tillægspris for. Det er derfor uddannelsesinstitutionernes opgave at fastlægge et eventuelt tillæg ud over normprisen og inden for loftet, og der er intet til hinder for, at fastlæggelsen sker i tæt dialog og samarbejde med virksomhederne. Det afgørende er, at der er tale om en udgift, der relaterer sig til den særlige tilrettelæggelse og til det godkendte mål med den pågældende uddannelse.

Som eksempler på særlige tilrettelæggelsesformer nævnes i bemærkningerne til lovforslaget ekstraudgifter til lærerens transport fra institution til en virksomhed, hvor undervisningen finder sted som virksomhedsforlagt, hjælp til tolkning, afholdelse af uddannelserne om aftenen, dobbelt lærerdækning og

andre ydelser i tilknytning til uddannelsens afholdelse og tilrettelæggelse, som ikke er forudsat i forbindelse med udviklingen af målformuleringen for uddannelsen.

Da tillægsprisen for en særlig tilrettelæggelses- og afholdelsesform retter sig mod den særlige afholdelsesform på et kursus, skal tillægsprisen betales af alle kursister på det hold, der er omfattet af den særlige tilrettelæggelsesform, uanset om de har meldt sig selv eller er tilmeldt af en virksomhed.

For at sikre udbud på normale betalingsvilkår for arbejdsgivere og kursister, der ikke har mulighed for eller ikke ønsker at betale tillægget til normprisen, skal institutionen fortsat tilrettelægge kursusudbud på normale betalingsvilkår. Denne uddannelsesaktivitet skal udgøre uddannelsesinstitutionens hovedaktivitet. En institution kan derfor ikke vælge at gennemføre alle kursusudbud som særligt tilrettelagte. Undervisningsministeren har mulighed for at begrænse en institutions udbud af uddannelse med særlig afholdelses- og tilrettelæggelsesform.

På uddannelsesinstitutionens hjemmeside kan institutionen generelt oplyse, hvilke særlige tilrettelæggelsesformer, som institutionen kan imødekomme, og hvilket prisniveau der er knyttet til de forskellige elementer i den særlige tilrettelæggelsesform.

Efter § 3 i bekendtgørelsen om deltagerbetaling ved erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse er arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i FKB inden for det pædagogiske område og social- og sundhedsområdet ikke omfattet af deltagerbetaling (normpris), men er omfattet af deltagerbetaling (tillæg) efter bekendtgørelsens § 5. Det betyder, at der er mulighed for, at arbejdsgiverne trods fritagelse for den del af deltagerbetalingen, der udgør normprisen, har adgang til at betale en tillægspris for en særlig tilrettelæggelses- og afholdelsesform efter reglerne herfor.

Ønsker en virksomhed en ekstraordinær forplejning, kan dette ikke omfattes af tillægsprisen. Men virksomheden kan vælge adskilt og særskilt selv at afholde udgiften hertil. Institutionen kan forvalte forplejningen på virksomhedens vegne. Virksomheden kan ikke knytte vilkår til et sådant tilskud. Tilskuddet må ikke være betaling for en del af markedsføringen eller gennemførelsen af arbejdsmarkedsuddannelsen.

Det nødvendige undervisningsmateriale og nødvendigt udstyr stilles gratis til rådighed for deltagerne som en del af undervisningen og kan derfor heller ikke omfattes af et tillæg til normprisen. På tilsvarende måde kan vurdering af basale færdigheder, som alle deltagere i AMU-uddannelser og enkeltfag i FKB skal tilbydes, heller ikke omfattes af et tillæg til normprisen.

Udarbejdelse af generelle personlighedsprofiler, uddannelsesplanlægning og gennemførelse af PC-kørekort er ikke en del af AMU, men udgør en IDV-aktivitet. Derfor kan der ikke opkræves tillæg til normprisen for sådanne ydelser. Læs evt. mere om reglerne for IDV i afsnit 4.11.

4.10.2 Tillægspris for hold med færre kursister end det annoncerede minimumsantal

§ 10 b i [lov om åben uddannelse](#):

”Uddannelsesinstitutionen kan aftale med en arbejdsgiver, at denne betaler en tillægspris for, at institutionen gennemfører undervisningen på en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag inden for en fælles kompetencebeskrivelse med færre deltagere end det antal deltagere, der i annonceringen af udbuddet af uddannelsen eller enkeltfaget er angivet som minimum for gennemførelse. Der kan tidligst

indgås en sådan aftale 5 dage før første undervisningsdag. Tillægsprisen kan helt eller delvis dække institutionens meromkostninger ved at gennemføre undervisningen med færre deltagere.”

En uddannelsesinstitution kan aftale med en virksomhed, at denne betaler en tillægspris for, at institutionen gennemfører undervisningen på en arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag i FKB med færre kursister end det antal kursister, der i annonceringen af udbuddet af uddannelsen eller enkeltfaget er angivet som minimum for gennemførelse.

Betaling af tillægsprisen skal bidrage til, at virksomheden, på trods af at institutionen har modtaget for få tilmeldinger, kan få mulighed for at få medarbejderne på uddannelse på det tidspunkt, der passer arbejdsgiveren bedst.

Udgangspunktet for beregning af en sådan tillægspris er det minimumsantal deltagere for gennemførelse, som institutionen har angivet ved uddannelsernes annoncering. Arbejdsgiveren betaler herefter deltagerbetalingen for sine egne tilmeldte og fremmødte ansatte og derudover en tillægspris.

Tillægsprisen kan i et vist omfang fastsættes ved aftalens indgåelse. I så fald kan den maksimalt svare til takst og deltagerbetaling for det antal pladser, som ikke er besat på dette tidspunkt. Pladser, som ved aftalens indgåelse var besat med deltagere uden tilknytning til virksomheden, skal denne – uanset om disse møder op - ikke betale for, og det samme gælder pladser, som er blevet besat senere med deltagere uden forbindelse med virksomheden, når disse faktisk møder op.

Alternativt kan aftalen baseres på de faktiske forhold ved undervisningens påbegyndelse, så det simplethen er antallet af ubesatte pladser ved undervisningens påbegyndelse, der er afgørende, dog således at der fortsat ses bort fra de pladser, som ved aftalens indgåelse var besat med deltagere uden forbindelse med virksomheden. Denne konstruktion passer bedst med, at en virksomhed, der har indgået en aftale om tompladsbetaling, ikke kan afkræves betaling for udeblivelse eller for sen afmelding, idet aftalen her vil medføre, at virksomheden kommer til at betale tompladsbetaling for de pladser, hvor dens medarbejdere ikke møder op.

Det er stadig et krav, at uddannelserne markedsføres og udbydes åbent efter de almindelige regler herom, og der kan ikke nægtes ansøgere adgang, når der er ledige pladser. Der er derfor ikke mulighed for, at uddannelsesinstitutionerne kan indgå bindende aftale med arbejdsgivere om en tillægspris før tidligst fem dage inden uddannelsens start. Hvis nye deltagere umiddelbart inden uddannelsens start vil have plads på et hold, hvor en virksomhed allerede har aftalt at betale for uopfyldte pladser, skal disse deltagere have adgang uanset aftalen.

4.10.3 Afmeldegebyr

Bestyrelsen for en uddannelsesinstitution kan i henhold til § 10 a i lov om åben uddannelse beslutte, at der skal ske betaling for udeblivelse eller framelding senere end en uge før første undervisningsdag. Vilklårene kan kun gælde for virksomheders og selvstændigt erhvervsdrivendes tilmelding af kursister. Vilklårene skal i så fald gælde for alle virksomheder og hele uddannelsesinstitutionens AMU-udbud. En virksomhed, som har indgået aftale om tompladsbetaling, kan ikke afkræves gebyr for udeblivelse eller for sen afmelding.

4.11 Indtægtsdækket virksomhed

Regler om indtægtsdækket virksomhed er samlet i [Vejledning om indtægtsdækket virksomhed](#).

§ 4 stk. 1 i [lov om åben uddannelse](#).

”Uddannelsesinstitutionerne kan udbyde åben uddannelse som indtægtsdækket virksomhed uden tilskud efter denne lov til virksomheder eller lignende. Uddannelsesaktiviteten kan tilrettelægges efter aftale med den eller de pågældende virksomheder.”

Uddannelsesinstitutionerne kan afholde forskellige aktiviteter som indtægtsdækket virksomhed ved siden af den tilskudsberettigede aktivitet. Rammerne for IDV-aktiviteter fremgår af ovennævnte vejledning.

Det fremgår bl.a. af vejledningen, at

- aftagerne ikke må være forpligtet til at aftage de pågældende varer eller tjenesteydelser,
- institutionen skal kunne adskille den produktion af varer eller tjenesteydelser, der søges udført med indtægtsdækning, fra institutionens almindelige virksomhed,
- de indtægtsdækkede aktivitetsområder skal være naturlige udløbere af institutionens almindelige virksomhed.

Hvad særligt angår jobcentrenes køb af uddannelser fremgår det af vejledningen, at

- Takstfastsatte uddannelser skal afregnes til den gældende takst i henhold til de på finansloven fastsatte takster. Der kan ikke beregnes en fortjeneste på dette salg. Salg af disse uddannelser er ikke IDV.
- Individuelt tilpassede uddannelser kan tillægges en fortjeneste.

For arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag tilkøbet en FKB gælder, at de skal markedsføres på en sådan måde, at det for virksomheder og deltagere er åbenbart, at man kan deltage i tilskudsberettiget arbejdsmarkedsuddannelse og/eller et enkeltfag tilkøbet en FKB uden forudsætning om tilkøb af andre ydelser, som ikke er tilskudsberettigede.

Arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag tilkøbet FKB skal derfor markedsføres særskilt og adskilt fra produkter eller ydelser, der sælges som indtægtsdækket virksomhed. Til produkter og ydelser hører såvel anden uddannelse som uddannelsesplanlægning for virksomhederne, særlige tests, betaling af leje mv. Prisen for hvert enkelt element skal fremgå tydeligt, ligesom det skal fremgå, hvilke elementer der kan ydes VEU-godtgørelse til.

Arbejdsmarkedsuddannelser/enkeltfag tilkøbet FKB og IDV kan afholdes i forlængelse af hinanden, når hver del gennemføres selvstændigt. Arbejdsmarkedsuddannelser/enkeltfag i FKB skal fremstå med en klar identitet og afgrænset fra IDV-aktivitet, og forløbet skal tilrettelægges på en måde, så det er muligt at deltage i AMU-delen uden at deltage i IDV delen.

Forløbet skal tilrettelægges således, at de enkelte AMU-uddannelser/ enkeltfag i FKB gennemføres, bedømmes og kvalitetssikres i overensstemmelse med gældende regler. Virksomheder og deltagere skal

have mulighed for at fravælge den del af forløbet, der er indtægtsdækket virksomhed. Prisen for hvert enkelt element skal fremgå tydeligt af fakturaen.

Uddannelsesplanlægning kan kun tilbydes som et IDV-produkt adskilt fra de tilskudsberettigede AMU-uddannelser eller enkeltfag i FKB og må ikke være en forudsætning for institutionens optag eller visitation af kursister til AMU. Salg af uddannelsesplanlægning kan således alene ske uafhængigt af markedsføring og gennemførelse af de tilskudsberettigede uddannelsesaktiviteter.

Det fremgår af forarbejderne til ÅU-lovens § 4, at alle deltagere på et forløb, hvor nogle deltager som led i IDV, skal betale efter reglerne om IDV. Dette betyder, at deltagere, der udløser taxameter, ikke kan komme på samme hold som deltagere på IDV. I anledning af et spørgsmål i Folketinget svarede den daværende undervisningsminister i overensstemmelse hermed i 2008, at det ikke var muligt at købe pladser på hold, der blev udbudt som tilskudsberettiget AMU.

Det bemærkes i denne forbindelse, at budgetvejledningen kræver, at institutioner, der tilbyder ydelser som indtægtsdækket virksomhed, kan "adskille den produktion af varer eller tjenesteydelser, der søges udført med indtægtsdækning, fra institutionens øvrige opgaver", og at forudsætningen for en fordeling af en lønudgift er, at denne sker "i overensstemmelse med den faktiske fordeling af tidsforbruget". Dette krav kan vanskeligt opfyldes, hvis deltagere med forskellig finansiering bliver undervist samtidig af samme lærer. Ifølge Undervisningsministeriets vejledning om IDV er lønudgiften til en lærer, der underviser holdet, da også en direkte udgift, som skal konteres fuldt ud som IDV og således ikke fordeles forholdsmæssigt på henholdsvis IDV- og taxameterfinansieret aktivitet.

Det nødvendige undervisningsmateriale stilles gratis til rådighed for deltagerne som en del af AMU-undervisningen. Uafhængigt af markedsføringen og afviklingen af de tilskudsberettigede uddannelser kan der ske salg af undervisningsmateriale, som deltagerne gerne vil beholde efter uddannelsen. Undervisningsmateriale, som efteruddannelsesudvalgene har udviklet med offentligt tilskud, og som UVM har stillet gratis til rådighed for alle på www.emu.dk, kan dog ikke gøres til genstand for salg.

Der kan ikke udstedes AMU-bevis for en IDV-aktivitet, og der udstedes derfor fx ikke AMU-bevis for individuelt tilpassede uddannelser, som jobcentrene køber. Kurser for ledige, som købes af et jobcenter og afregnes til den gældende takst, og som gennemføres i henhold til den godkendte målbeskrivelse og godkendte varighed, er ikke IDV, og der kan udstedes AMU-bevis eller bevis for enkeltfag.

Personer, der har fast bopæl eller reel og faktisk beskæftigelse på Færøerne eller i Grønland, har adgang til AMU, mod at betale fuld deltagerbetaling dvs. takst inkl. moms, normpris og evt. tillæg til normprisen. Disse uddannelser betragtes ikke som IDV, og der kan udstedes AMU-bevis efter reglerne. Det samme gælder de nordiske deltagere, der kan optages i medfør af AMU-bekendtgørelsens § 11.

Ydelser, der ligger uden for AMU's formål, f.eks. generelle personlighedsprofiler og PC-kørekort, kan ikke udgøre en særlig tilrettelæggelses- eller afholdelsesform. Sådanne ydelser gennemføres som indtægtsdækket virksomhed (IDV). Institutionen kan endvidere gennemføre uddannelsesaktiviteter som ikke kan indeholdes i AMU-rammen som IDV.

4.12 Kvalitetssikring af undervisningen

Regler om kvalitetssikring er fastsat i:

- § 28-29 i [lov om arbejdsmarkedsuddannelser](#).
- § 29-31 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- [Vejledning til krævede oplysninger om AMU på uddannelsesinstitutionens hjemmeside](#) (opdateres i foråret 2019)

Arbejdsmarkedsuddannelser tilrettelægges af den enkelte uddannelsesinstitution inden for frie rammer, men det er et krav, at uddannelsesinstitutioner og efteruddannelsesudvalg arbejder systematisk og synligt med sikring af kvaliteten. Derudover har Undervisningsministeriet fastsat nogle minimumskrav i forbindelse med kvalitetssikringen.

4.12.1 Afsæt i en fælles definition af god kvalitet

Undervisningsministeriet, repræsentanter for efteruddannelsesudvalg og uddannelsesinstitutioner har i fællesskab fastlagt, at arbejdet med kvalitet i arbejdsmarkedsuddannelserne skal tage udgangspunkt i en fælles, konkret definition på, hvad god kvalitet er. For arbejdsmarkedsuddannelserne er god kvalitet i uddannelsesindsatsen defineret ved, at følgende to målsætninger bliver opfyldt samtidig:

- Deltagerne opnår de kompetencer, der er hensigten med den arbejdsmarkedsuddannelse, de deltager i.
- De kompetencer, deltagerne opnår, er relevante for deltagerne selv, virksomhederne og arbejdsmarkedet.

4.12.2 Systematisk arbejde med kvalitet

Arbejdet med kvalitet på AMU-området tager udgangspunkt i kvalitetscirklen, som er EU's anbefalede model for arbejdet med kvalitet i erhvervsrettet uddannelse og efteruddannelse. Det er Undervisningsministeriets krav, at uddannelsesinstitutioner og efteruddannelsesudvalg etablerer arbejdsgange, der sikrer, at der arbejdes systematisk med kvalitet i alle led af uddannelsesindsatsen ud fra principperne i kvalitetscirklen.

4.12.3 Kvalitetsudvikling og -opfølgning ved brug af Viskvalitet.dk

Evalueringsredskabet [Viskvalitet.dk](#) skal anvendes af uddannelsesinstitutioner og efteruddannelsesudvalg til dokumentation og udvikling af uddannelsernes kvalitet og relevans til brug for videre opfølgning. Undervisningsministeriet benytter Viskvalitet.dk i forbindelse med dialog med uddannelsesinstitutioner om kvalitetssikring og udvikling af uddannelsesindsatsen, udbudsrunder samt ved tilsyn.

Samtlige deltagere på AMU skal have tilbud om at evaluere deres kursus i Viskvalitet.dk.

Deltagerevalueringerne i Viskvalitet.dk omfatter vurdering af tre kvalitetsdimensioner: Kursusudbytte, Lærerens præstation og Undervisningens form og indhold.

Det er afgørende, at der løbende følges op på, hvordan deltagerne oplever kursernes kvalitet, og det forventes, at systemet bruges til løbende ledelsesinformation og kvalitetsovervågning hos den godkend-

te institution, ligesom den godkendte institution er forpligtet til at synliggøre resultaterne fra Viskvalitet.dk på institutionens hjemmeside.

På ministeriets hjemmeside er der en vejledning om, hvad hver uddannelsesinstitution skal lægge ud på sin hjemmeside, herunder evalueringsresultater. Der er link til AMU-vejledningen i kassen under afsnit 4.12.

Efteruddannelsesudvalgene skal for eget vedkommende løbende følge med i deltagerne og deres virksomheders tilbagemelding om den oplevede kvalitet, og det forudsættes, at udvalg og godkendte AMU-udbydere indenfor udvalgets område løbende er i dialog om kvaliteten i arbejdsmarkedsuddannelserne ud fra de opgaver og roller, der er fastlagt for deres arbejde.

4.12.4 Undervisningsministeriets tilsyn

En vigtig del af kvalitetssikringen af uddannelsesindsatsen på AMU foregår i forbindelse med undervisningsministeriets tilsyn med området. Tilsynets formål er at bidrage til at sikre, at uddannelsesinstitutioner på AMU-området overholder lovgivningens krav til indholdet af institutionernes undervisning og øvrige virke, samt om undervisningen er af tilfredsstillende kvalitet, og dermed om de tildelte midler anvendes forsvarligt.

Dette udmøntes i styrelsens årlige tilsynsplaner for, hvad og hvordan tilsynsarbejdet udføres. De årlige tilsynsplaner offentliggøres bl.a. på ministeriets hjemmeside om tilsyn.

Ifølge AMU-lovens § 28 kan der indhentes relevante oplysninger hos AMU-udbyderne til brug i tilsynet. Der kan desuden jf. AMU-bekendtgørelsens § 29, gennemføres stikprøveundersøgelser af uddannelsesstedernes og efteruddannelsesudvalgenes kvalitetssikring vedrørende arbejdsmarkedsuddannelserne.

Regeloverholdelse er et lokalt ansvar, der skal løftes af den enkelte AMU-udbyders ledelse og bestyrelse. Tilsynet med arbejdsmarkedsuddannelserne omfatter AMU-udbydernes faglige resultater samt regeloverholdelse.

Tilsynet består af tre dele:

- Risikobaseret kvalitetstilsyn typisk baseret på screeninger af indsamlede data med indikationer på kvaliteten af uddannelsesindsatsen
- Tematisk tilsyn
- Enkeltagsstilsyn.

Undervisningsministeriet gennemfører et risikobaseret tilsyn med kvaliteten af arbejdsmarkedsuddannelserne ud fra deltagerne evaluering af uddannelsesindsatsen i AMU's fælles evalueringsredskab Viskvalitet.dk

Evaluering af AMU-kurserne med Viskvalitet.dk er en vigtig del af grundlaget for arbejdet med kvalitet i uddannelsesindsatsen på AMU-området. Alle deltagere på AMU skal derfor have tilbudt at evaluere deres kursus med et spørgeskema fra Viskvalitet.dk. Et fokusområde i styrelsens kvalitetstilsyn på AMU-området er derfor også at sikre, at dette sker.

I den forbindelse har styrelsen sat som mål, at minimum 80 % af deltagerne også besvarer et spørgeskema for det kursus, der deltages på. I styrelsens kvalitetstilsyn bliver der løbende fulgt op på dette, og styrelsen går i dialog med uddannelsesinstitutioner, der ikke lever op til målsætningen.

Undervisningsministeriet gennemfører tilsynet på AMU-området med flere typer redskaber, herunder dataindsamling og analyse fra egne kilder, websider mv. og anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg på uddannelsesinstitutionerne. I den sammenhæng henledes opmærksomheden på, at uddannelsesinstitutionen jf. AMU-bekendtgørelsens § 18 stk. 2 altid skal sikre, at undervisningen afholdes et sted, hvortil der er adgang ved tilsyn. Endelig foregår en del af tilsynet via rådgivning og vejledning om AMU's regler og rammer til uddannelsesinstitutioner og efteruddannelsesudvalgene, samt via samarbejde med relevante organisationer og foreninger på AMU-området.

Risikobaseret kvalitetstilsyn

Det risikobaserede tilsyn med hver uddannelsesinstitutionens evalueringresultater sker ud fra deltagernes vurdering af de tre kvalitetsdimensioner, som undersøges ved evalueringerne. Tilsynet tager afsæt i deltagernes vurdering af kursusudbytte, og inddrager desuden vurderingen af lærerens præstation og undervisningens form og indhold.

Det risikobaserede tilsyn omfatter desuden løbende monitorering af resultater fra prøverne i AMU, herunder hvordan uddannelsesinstitutionerne administrerer muligheden for at tildele deltagere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller tilsvarende vanskeligheder dispensation fra at aflægge prøve.

Tematisk tilsyn

Tilsynet indbefatter desuden, at der løbende sættes fokus på skiftende temaer i uddannelsesindsatsen på AMU-området, f.eks. fleksible muligheder for undervisningstilrettelæggelse og kombinationer af AMU og indtægtsdækket virksomhed.

Tilsyn med enkeltsager

Endelig kan der opstå behov for, at AMU-tilsynet gennemfører tilsyn med enkeltsager, typisk konkrete aktiviteter på en uddannelsesinstitution eller typer af aktiviteter.

Tjeklister mv. i forhold til overholdelse af regler og rammer

Undervisningsministeriet udarbejder vejledende tjeklister mv. til hjælp for overholdelse af reglerne på AMU-området, og samarbejder med relevante organisationer om dette arbejde. Det indbefatter bl.a. oversigt over krav til informationer om AMU-aktiviteter på uddannelsesinstitutionens hjemmeside og en skabelon til brug for aftaler om udlægning af aktivitet. Tjeklister og lignende opdateres i foråret 2019 og løbende fremover. Materialerne vil blive udsendt, og de vil være tilgængelige på ministeriets hjemmeside om AMU.

4.13 Tilskudsindberetning

Regler om aktivitets- og tilskudsindberetning er fastsat i:

- § 19-20 i [lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)
- § 6 i [lov om åben uddannelse \(erhvervsrettet voksenuddannelse\) m.v.](#)
- § 19 i [bekendtgørelse om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

Undervisningsministeriet udbetaler kun tilskud for gennemført aktivitet til uddannelsesinstitutioner, som er godkendt til udbud. Derfor skal afregning af eventuelle udlægninger og udliciteringer ske ved intern afregning mellem de involverede parter. Dette er et element i, at ansvaret for udbuddet påhviler den institution, som har godkendelsen.

Retningslinjerne for udbetaling af tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser, herunder retningslinjer for opgørelse og indberetning af aktivitet, fremgår af [IEU-instruksen](#).

5. Vilkår for kursister og virksomheder

I tilknytning til afholdelse af arbejdsmarkedsuddannelser er der mulighed for, at personer kan få forskellige former for subsidier, der øger incitamentet til voksen- og efteruddannelse.

5.1 VEU-godtgørelse

Personer, der opfylder alle de følgende betingelser, er berettiget til VEU-godtgørelse, når de har tab af indtægt ved deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelse og enkeltfag, der indgår i en fælles kompetencebeskrivelse:

- Deltageren skal være lønmodtager eller selvstændig erhvervsdrivende. Det er status på tidspunktet for kursets begyndelse, der er afgørende for, om personen betragtes som værende i arbejde.
- Deltageren skal enten være ufaglært eller faglært eller have en højere uddannelse, som er mindst fem år gammel og ikke har været brugt de seneste fem år.
- Deltageren skal have tilknytning til Danmark. Det betyder, at personen skal være ansat hos en arbejdsgiver, der er underlagt dansk lovgivning. For så vidt angår en selvstændig erhvervsdrivende skal virksomheden være underlagt dansk lovgivning.
- Deltageren skal have forladt folkeskolen og opfyldt adgangsbetingelserne til den uddannelse, der søges VEU-godtgørelse til.

Godtgørelse skal søges inden for 4 uger efter uddannelsens afslutning og kan udbetales til arbejdsgiveren, hvis denne udbetaler løn under uddannelsen.

Deltagere har også mulighed for at få VEU-godtgørelse ved deltagelse i omprøver, hvis ovenstående betingelser er opfyldt.

Reglerne for VEU- godtgørelse og tilskud til befording administreres af A-kasserne for de forsikrede deltagere og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet for de ikke-forsikrede deltagere. Administration af VEU-godtgørelse samles hos ATP/Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag den 1. januar 2019.

På www.veug.dk kan man finde yderligere information om VEU-godtgørelse. De nærmere bestemmelser vedrørende beskæftigelse, indtægtstab, hidtidigt uddannelsesniveau, uddannelser der berettiger til VEU-godtgørelse etc. fremgår af [lov om godtgørelse og tilskud til befording ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse](#), jf. LBK nr. 812 af 21/06/2018 og [bekendtgørelse om godtgørelse og tilskud til befording ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse \(godtgørelsesbekendtgørelsen\)](#), BEK nr. 1797 af 27/12/2018. Der henvises nærmere til [vejledningen](#), jf. VEJ nr. 9469 af 09/09/2013

5.1.1 Uddannelsesinstitutionens ansvar vedrørende fejludbetalt VEU-godtgørelse

Hvis der uberettiget er udbetalt VEU-godtgørelse, fordi reglerne om uddannelsesaktiviteten, herunder tilskudsbetingelserne, ikke er overholdt, og udbetalingen skyldes, at en uddannelsesinstitution har afgivet urigtige eller mangelfulde oplysninger om uddannelsesaktiviteten, kan der på det nævnte grundlag rejses erstatningskrav mod institutionen. De urigtige eller mangelfulde oplysninger angående overholdelsen af reglerne kan angå uddannelsesaktivitetens udbud, faglige indhold, tilrettelæggelse og øvrige forhold vedrørende aktiviteten.

Da uddannelsesinstitutionerne må anses for at være professionelle aktører, påhviler der institutionerne et skærpet ansvar for opfyldelse af gældende bestemmelser. En uddannelsesinstitution, der er ansvarlig for en uddannelsesaktivitets indhold og forløb, vil som alt overvejende hovedregel ikke kunne hævde, at den har været i en undskyldelig vildfarelse om de faktiske forhold vedrørende uddannelsens forløb og indhold. Det betyder også, at uddannelsesinstitutionen i næsten ingen tilfælde berettiget vil kunne angive, at den har befundet sig i en undskyldelig – og dermed ansvarsfritagende – vildfarelse om forståelse af regler, der normerer uddannelsesaktivitetens indhold og forløb, og som er afgørende for, om der kan opnås støtte – heller ikke i de tilfælde, hvor retsreglerne er komplicerede.

Det er uden betydning for vurdering af ansvarsgrundlaget og dermed for erstatningskravet, om uddannelsesinstitutionen selv afholder uddannelsesaktiviteten, herunder om undervisningen foregår på institutionen eller hos en arbejdsgiver, eller om uddannelsesaktiviteten er udliciteret til en privat udbyder. Uddannelsesinstitutionen er under alle omstændigheder ansvarlig for, at gældende bestemmelser overholdes og for oplysninger herom.

Undervisningsministeriet vil i hvert enkelt tilfælde af konstateret uberettiget udbetaling af VEU-godtgørelse foretage en vurdering af, hvor alvorlig uddannelsesinstitutionens tilsidesættelse af gældende regler er set i forhold til det erstatningskrav, der kan rejses mod uddannelsesinstitutionen.

Uddannelsesinstitutionen vil blive hørt om erstatningskravet. Erstatningskravet kan modregnes i institutionernes løbende tilskud.

5.2 Tilskud til befording

For deltagere i dels arbejdsmarkedsuddannelser, dels enkeltfag, der er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse, gælder der samme betingelser for retten til tilskud til befording som for retten til VEU-godtgørelse. Der kan imidlertid ikke opnås tilskud til befording, hvis undervisningen er virksomheds-

forlagt. Deltagere kan ligeledes få tilskud til befordring ved omprøver, hvis nedenstående betingelser er opfyldt.

Ved transport mellem bopæl og uddannelsessted kan deltageren få befordringstilskud for den del, der ligger ud over 24 kilometer, dog højst for 576 km pr. dag. Hvis deltageren er indkvarteret under uddannelsen, har deltageren ret til tilskud til befordring ved uddannelsens begyndelse og afslutning, på søgne-helligdage og i weekender. Tilskuddet ydes for afstanden mellem deltagerens bopæl og undervisningsstedet, dog højst for 400 km. pr. rejse. Tilskuddet udgør i 2019 niveau 0,99 kr. pr. km, og er skattefrit.

Hvis det samlede befordringstilskud er under 35 kroner, udbetales det ikke. Der kan dog godt blive udbetalt mindre end 35 kroner i den enkelte udbetaling, så længe det samlede tilskud for hele perioden med uddannelse er mindst 35 kroner. Mindstebeløbet reguleres hvert år den første mandag i juli måned.

Reglerne om befordringstilskud findes i godtgørelsesloven og godtgørelsesbekendtgørelsen, jf. ovenfor under punkt 5.1.

5.2.1 Uddannelsesinstitutionens ansvar vedrørende fejludbetalte befordringstilskud

Der henvises til punkt. 5.1.1.

5.3 Tilskud til kost og logi

Deltagere i dels arbejdsmarkedsuddannelser, dels enkeltfag, der er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse, kan under visse nærmere betingelser opnå tilskud til udgifter til kost og logi, når de mellem kursusdage har overnattet uden for deres bolig. Deltagere kan ligeledes opnå tilskud til udgifter til kost og logi ved omprøver, hvis betingelserne er opfyldt.

Persongruppen er afgrænset til de deltagere, som opfylder betingelserne for tilskud til befordring, har mere end 120 km i transport mellem bopæl og det sted, hvor undervisningen foregår, og retur og ikke har taget mod et tilbud om indkvartering fra uddannelsesinstitutionen.

Tilskuddet beregnes samlet for kost og logi, det har karakter af refusion af dokumenterede, afholdte udgifter, og det beløber sig til op til 500 kr. pr. overnatning (2019 niveau). Der gælder en ansøgningsfrist på 4 uger fra uddannelsens sidste dag.

Bekendtgørelse om godtgørelse og tilskud ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, jf. BEK nr. 1797 af 27/12/2018 og bekendtgørelse om administration af godtgørelse og tilskud ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, jf. BEK nr. 1794 af 27/12/2018 indeholder nærmere regler om, hvad der betragtes som deltagerens bolig ved beregning af afstanden, om hvilke overnatninger der – afhængigt af hvilke dage der er undervist – kan udløse tilskuddet, og om dispensation fra blandt andet afstandskravet. Reglerne administreres af uddannelsesinstitutionen.

Det er som nævnt en betingelse for adgangen til at modtage tilskud til kost og logi, at deltageren opfylder betingelserne for tilskud til befordring, og derfor kan der blandt andet ikke udbetales tilskud til kost og logi i forbindelse med undervisning, der foregår på den virksomhed, hvor den pågældende deltager er ansat.

5.3.1 Uddannelsesinstitutionens ansvar vedrørende fejludbetalte tilskud til kost og logi

I tilfælde, hvor der er udbetalt tilskud til kost og logi med urette, har arbejdsløsheds-kassen eller uddannelsesinstitutionen ikke krav på refusion fra statskassen, og udbetalte refusionsbeløb skal tilbagebetales, medmindre den fejlagtige udbetaling skyldes deltagerens svigagtige forhold.

I de sidstnævnte tilfælde, dvs. hvis modtageren har givet urigtige oplysninger, har fortiet oplysninger af betydning for retten til tilskud eller i øvrigt indså eller burde have indset, at modtagelsen var uberettiget, skal den pågældende tilbagebetale tilskuddet.